

BITTEN & MADS CLAUSENS FOND

TIL GAVN FOR DANFOSS

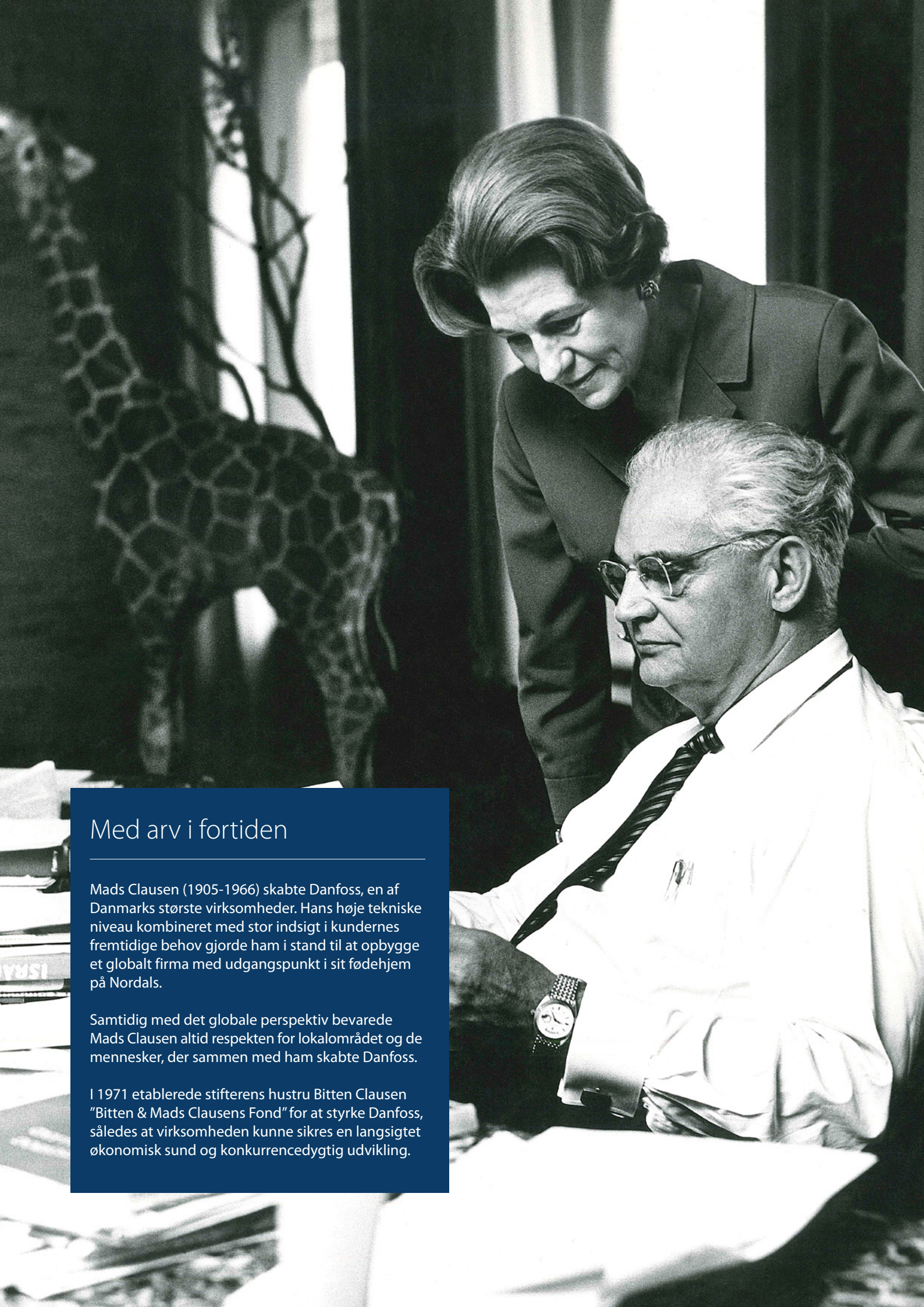
Årsrapporten (01.01.2018 – 31.12.2018) er fremlagt og godkendt
på Årsmødet for Bitten & Mads Clausens Fond den 25.04.2019.

Dirigent: Anders Stahlschmidt
CVR nr. 41 81 56 12 | www.bmcfond.dk

ÅRSRAPPORT 2018

Indhold

Ledelsesberetning	4
Forord	5
Historien	6
BMC Koncernens legale struktur	8
BMC Koncernens hoved- og nøgletal	9
Regnskabsberetning	10
Fondens bestyrelse	12
Corporate Governance	14
Beretning om BMC Koncernens aktiviteter	16
Danfoss Koncernen	18
Fondens kapitalforvaltning	28
Fondens projekter og uddelinger	34
Fondens uddelinger i 2018	44
Ledelsespåtegning	45
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	46
Koncernens regnskab og noter	48
Moderfondens regnskab og noter	94

Med arv i fortiden

Mads Clausen (1905-1966) skabte Danfoss, en af Danmarks største virksomheder. Hans høje tekniske niveau kombineret med stor indsigt i kundernes fremtidige behov gjorde ham i stand til at opbygge et globalt firma med udgangspunkt i sit fødehjem på Nordals.

Samtidig med det globale perspektiv bevarede Mads Clausen altid respekten for lokalområdet og de mennesker, der sammen med ham skabte Danfoss.

I 1971 etablerede stifterens hustru Bitten Clausen "Bitten & Mads Clausens Fond" for at styrke Danfoss, således at virksomheden kunne sikres en langsigtet økonomisk sund og konkurrencedygtig udvikling.

Forord

Kære læser,

Bitten & Mads Clausens Fond har i 2018 fortsat udviklingen af en række igangsatte projektiltag i og omkring Danfoss A/S. Fondens primære drivkraft bag projekterne er et stærkt ønske om at støtte op om regionen for derved at styrke Danfoss A/S.

Fonden har gennem sin fundats et nært forbundet ejerskab af Danfoss A/S, og ejerandelen på 48% (86% af stemmerne) udgør derfor en væsentlig del af fondens samlede koncernregnskab.

Danfoss A/S viste i regnskabsåret 2018 en solid finansiell udvikling, der muliggjorde en styrkelse af Danfoss A/S gennem flere akkvisitioner. Dette er en bekræftelse af det strategiske fokus på nye teknologier samt en styrkelse af markedspositionen inden for kerneforretningerne.

På generalforsamlingen i Danfoss A/S, den 26. april 2019, vil Bitten & Mads Clausens Fond modtage en dividende svarende til 288 mio. kr. (60,00 kr. pr. aktie).

Vi kan med tilfredshed konstatere, at Fondens større projekter er kommet langt i 2018.

- Udviklingen af et nyt byområde på havnefronten i Sønderborg efter den masterplan som arkitekt Frank Gehry tegnede for havneområdet bliver mere og mere fremtrædende
- Alsik har i 2018 nået sin fulde højde, og når hotellet åbner i maj 2019, ser Fonden frem til at byde indenfor til både hotel, konference samt wellness faciliteter på mere end 24.500 m²
- Projekteringen af et nyt erhvervsbyggeri på 3.200 m² med bæredygtigheds certificering er sat i værk ultimo 2018 og opføres i løbet af 2019
- Opførelsen af en ny bygning til Center for Industriel Elektronik (Syddansk Universitet, Campus Sønderborg), der skal huse et nyt institut for effekt-elektronik, går helt efter planen og kan tage imod de første studerende medio 2019

På de indre linjer har Fonden støttet en fuld opgradering af Danfoss museet, der fortæller historien om Danmarks største industrivirksomhed. Med anvendelse af audiovisuelle og digitale virkemidler sikres det, at den unikke industrihistorie bevares og dermed også fortællingen bag Danfoss DNA og det værdigrundlag virksomheden er grundlagt på.

Vi ser frem til at fortsætte det høje aktivitetsniveau i 2019 og ønsker god læsning.

Peter M. Clausen
Bestyrelsesformand

Per Egebæk Have
Fondsdirektør

Historien

1933

Mads Clausen stifter "Dansk Køleautomatik- og Apparat-Fabrik". Produkterne fik påtrykt navnet "Danfoss", hvor første stavelse henviser til det danske, mens ordet "foss" henviser til gennemstrømningen i ventilen i en norsk/skandinavisk stavemåde.

I virksomhedens første år blev der solgt 466 ventiler.

1943

10-års jubilæum fejres med 179 ansatte. Udbygning af den gamle fabrik afsluttes i 1942 – arealet er på 1.400 m². Mads Clausen har en stærk passion for innovation og lancerede mere end 41 nye produkter i virksomhedens første 7 leveår.

Inden 1945 er der etableret forhandlere i Holland, Belgien, Norge, Finland, Spanien, Sverige og England.

1949

Udviklingen går stærkt, og i 1949 oprettes det første Danfoss ejede selskab i udlandet i Argentina.

Året efter mødes forhandlere fra 21 lande til afholdelse af den første »Danfoss Convention«.

I 1952 står en ny fabrik færdig med et areal på 12.000 m².

1966

Mads Clausen dør den 27. august, 60 år gammel. Bitten Clausen fører selskabet videre som formand for bestyrelsen.

På dette tidspunkt har Danfoss en omsætning på 518 mio. kr. og 7.100 medarbejdere globalt. Fabriksarealet runder 150.000 m² og i perioden 1965 til 1969 ansøges om 305 nye patenter.

1971

Bitten Clausen stifter "Bitten & Mads Clausens Fond" d. 23.12.1971 som led i et generationsskifte.

Bitten Clausen indtræder som formand, og fastlægger personligt fundatsen, som bestemmer Fondens fremtidige virke.

1972

Koncernens omsætning runder 1.000 mio kr., og i 1973 er antallet af medarbejdere nået op over 11.000. Grundet den betydelige ekspansion lancerer Danfoss en stor organisatorisk ændring og etablerer en decentral produktorienteret organisation med fem hovedområder. I 1976 afholder Danfoss kursus i »almen ledelse« – det første af sin art i Danmark.

1983

Danfoss fejrer sit 50-års jubilæum og sin 25 års jubilær nr. 1.000. Bitten Clausen lykønsker personligt alle jubilarer.

Koncernomsætningen er vokset til mere end 3.300 mio. kr., og der er 9.300 medarbejdere.

1996

Den formelle grundstensnedlæggelse for den første Danfoss fabrik i Kina finder sted.

Omsætningen når op på 13.100 mio. kr., og Danfoss sætter ny rekord med 18.257 medarbejdere ved udgangen af 1997. Danfoss køber selskaber i Danmark, Tyskland, Norge, Frankrig og Sydafrika.

2004

Danfoss tager første spadestik til en ny fabrik udenfor Moskva på 12.000 m².

Samme år igangsættes opførelse af en ny fabrik på 12.000 m² i Wuqing i Kina som et led i den nye strategi med at gøre Kina til Danfoss' andet hjemmemarked.

2010

Danfoss introducerer en ny strategi "Core & Clear", der fokuserer på kerneforretning og innovation. Strategien blev afgørende for en signifikant vækst i Danfoss.

I 2010 havde 'Danfoss business system' skabt to-cifret produktivitet i alle Danfoss fabrikker globalt, og dette er fastholdt lige siden.

2016

Fondens stifter Bitten Clausen går bort, 103 år gammel.

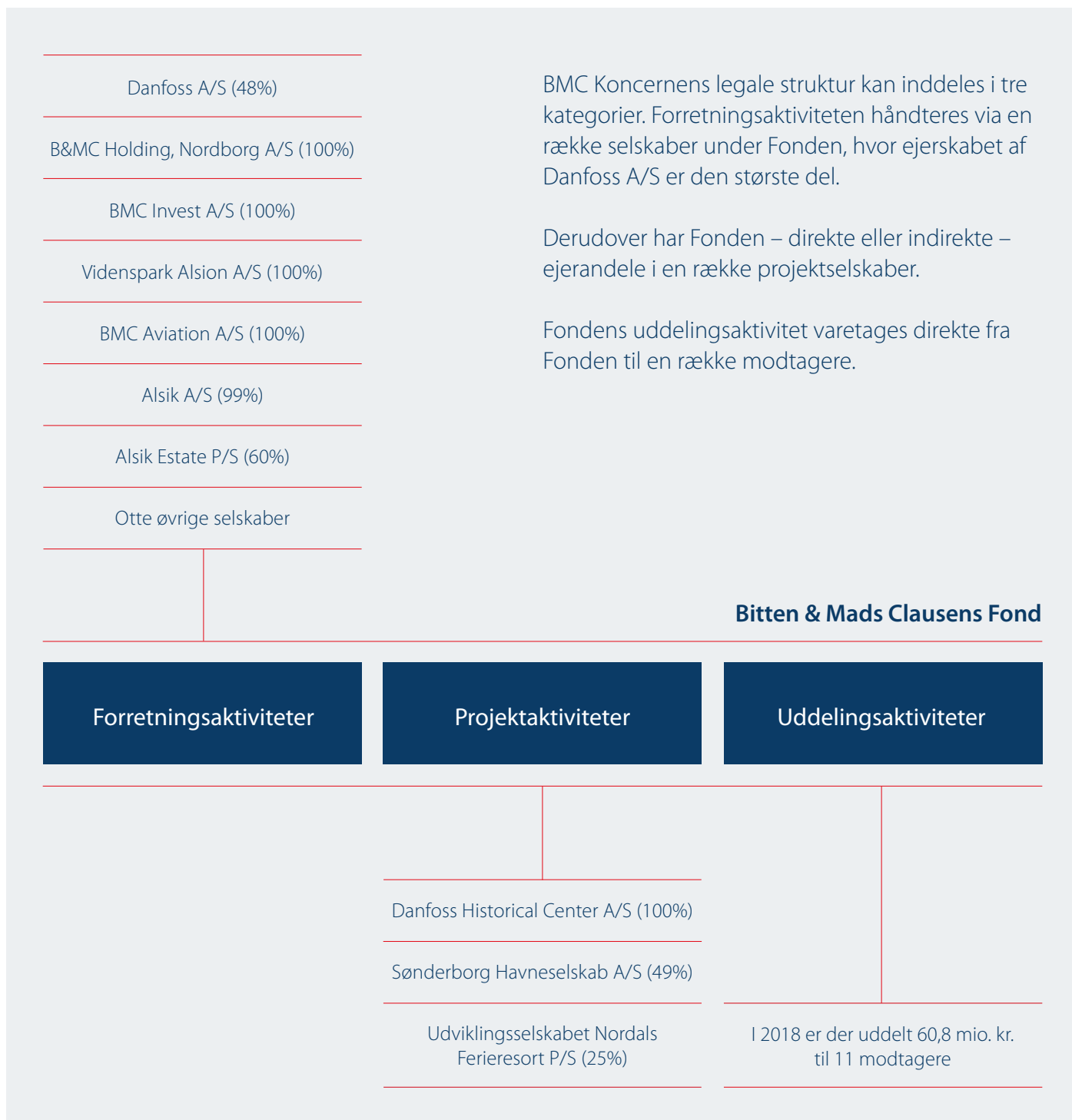
Danfoss koncernen har på dette tidspunkt en omsætning på 39.000 mio. kr. og 25.300 medarbejdere globalt.

2018

Danfoss lancerer 'Core & Clear – Going Great' med forøget fokus på kundetilfredshed, profitabel vækst og "People". Samtidig forandrer stærke globale mega-trends verden, og Danfoss har aldrig været mere relevant i forhold til globale trends såsom urbanisering, fødevarerforsyning til en stigende befolkning og klimaforandringer.

BMC Koncernens legale struktur

BMC Koncernens hoved- og nøgletal

mio. kr.

	2014	2015	2016	2017	2018
RESULTATOPGØRELSE					
Nettoomsætning	34.375	38.031	39.249	43.345	45.455
Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger, andre driftsindtægter og -omkostninger	6.061	6.098	6.221	6.836	6.879
Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger (EBITDA)	5.464	5.958	6.063	6.536	6.596
Resultat før andre driftsindtægter og -omkostninger	4.331	4.176	4.360	5.053	5.037
Resultat af primær drift (EBIT)	3.907	4.025	4.241	4.754	4.754
Finansielle poster, netto	-433	-319	-315	-354	-342
Resultat før skat	3.474	3.706	3.926	4.400	4.412
Årets resultat	2.286	2.544	2.927	3.282	3.378
BALANCE					
Langfristede aktiver i alt	26.205	26.647	28.799	29.777	31.479
Aktiver i alt	37.807	37.894	41.546	42.787	46.077
Egenkapital i alt	13.850	14.667	16.963	19.307	21.734
Nettorentebærende gæld	11.334	9.757	9.773	8.010	7.354
PENGESTRØMSOPGØRELSE					
Pengestrøm fra driftsaktivitet	4.350	4.625	5.156	5.517	5.130
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-10.789	-1.389	-3.912	-3.250	-3.302
heraf køb af immaterielle og materielle anlægsaktiver	-996	-1.233	-1.833	-2.316	-2.525
heraf køb/salg af dattervirksomheder og aktiviteter	-7.377	-223	-1.859	-764	653
heraf køb af værdipapirer, øvrige kapitalandele og udlån	-2.416	67	-220	-170	-1.429
Frit cash flow	-6.439	3.236	1.244	2.267	1.828
Frit cash flow før M&A	3.398	3.299	3.256	3.068	2.539
Pengestrøm fra finansieringsaktivitet	6.472	-3.672	-1.068	-2.487	-1.445
ANTAL MEDARBEJDERE					
Antal medarbejdere ultimo året	24.121	23.424	25.297	26.650	27.800
NØGLETAL					
Vækst målt i lokal valuta (%)	3	2	4	12	7
EBITDA margin (%)	15,9	15,7	15,4	15,1	14,5
EBIT margin (%)	11,4	10,6	10,8	11,0	10,5
Egenkapitalens forrentning (%)	16,8	17,7	18,3	17,2	14,6
Soliditetsgrad (%)	36,6	38,7	40,8	45,1	47,2
Gæld/egenkapital (finansiel gearing) (%)	81,8	66,5	57,6	41,5	33,8
Nettorentebærende gæld/EBITDA	2,1	1,6	1,6	1,2	1,1

Nøgletallene er defineret i Note 25.

Regnskabsberetning

Fondsoplysninger

Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) er en dansk erhvervsdrivende fond registreret hos Erhvervsstyrelsen under CVR. nr. 41 81 56 12. Fonden arbejder selvstændigt og uafhængigt af andre hensyn end de, der indgår i Fondens formålsbestemmelse.

Fonden blev stiftet den 23.12.1971 af Bitten Clausen, enke efter Mads Clausen. Stiftelsen var et led i et generationsskifte i Danfoss A/S, med den hensigt at støtte op i ét og alt om Danfoss. I forbindelse med stiftelsen overdrog Bitten Clausen 50% af aktiekapitalen i Danfoss A/S til Fonden. Fonden besidder A-aktier og dermed ca. 86% af stemmerne.

Fundats / Formål

Fondens fundats blev udarbejdet af Bitten Clausen ved Fondens stiftelse i 1971. Vedtægterne beskriver Fondens formål, Fondens kapitalforhold, sammensætning og valg af bestyrelsen samt forvaltningen af Fondens midler.

Fondens hovedformål er at støtte Danfoss A/S i ét og alt, således at virksomheden sikres en økonomisk sund og konkurrencedygtig udvikling. Dette forvaltes via Fondens besiddelse af aktier i Danfoss A/S. Derudover bruger Fonden sin indflydelse som aktionær i forbindelse med valg af bestyrelsesmedlemmer i Danfoss A/S.

Såfremt Fondens hovedformål er opnået, kan Fonden vælge at støtte Danfoss A/S indirekte ved initiativer indenfor tre uddelingsspor: Forskning og uddannelse, Nærområder og lokalsamfund samt Bæredygtighed. Da Fonden ikke kan ansøges, udvælger Fondens bestyrelse entydigt de initiativer, der ønskes støttet efter fastlagte principper.

Grundkapital / Kapitalforhold

Fonden har en grundkapital på nom. 400 mio. A-aktier i Danfoss A/S med en historisk kostpris på 140,5 mio. kr. Den regnskabsmæssige værdi af Fondens grundkapital kan opgøres til 27,9 mia. kr. ved anvendelse af den beregnede markedsværdi af Danfoss A/S aktien.

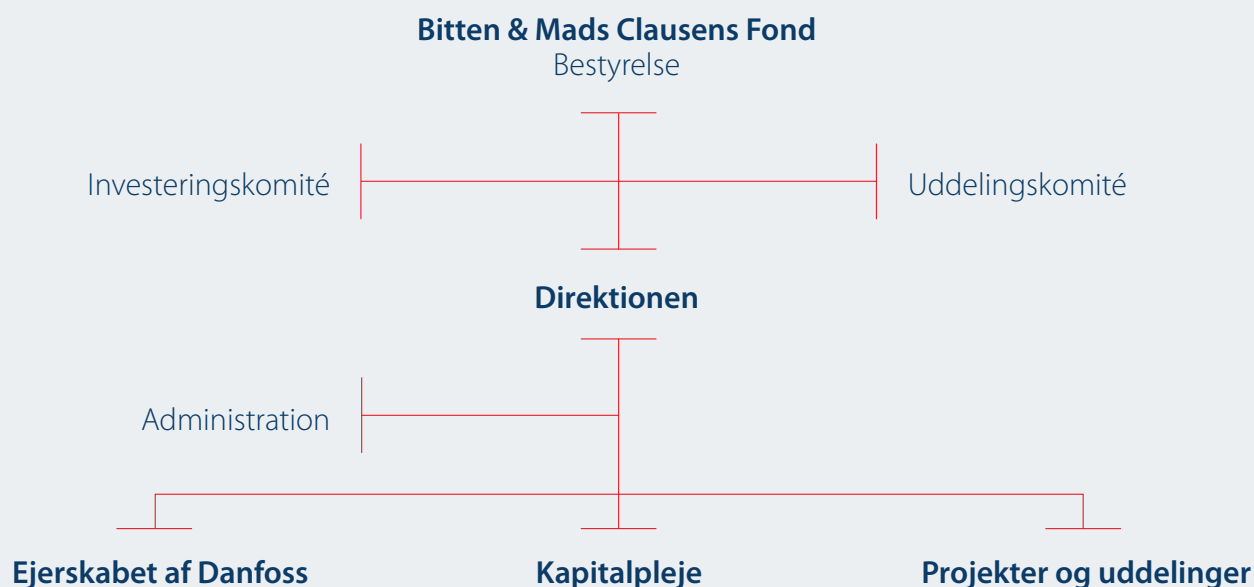
Herudover har Fonden en rådighedskapital bestående af B-aktier i Danfoss A/S samt en likvid rådighedskapital, der investeres i overensstemmelse med Fondens investeringsstrategi med henblik på at opnå det bedst mulige afkast. Grundet strategiske overvejelser har Fonden i 2018 besluttet at skabe et likviditetsberedskab via et aktiesalg til Danfoss for 1.840 mio. kr.

På generalforsamlingen i Danfoss A/S den 26. april 2019 forventes et udbytte på 600 mio. kr., hvor Fonden vil modtage 288 mio. kr., svarende til en ejerandel på 48%. Bestyrelsen fordeler hvert år det modtagne udbytte fra Danfoss A/S til de budgetterede aktivitetsspor, der planlægges i Fonden.

Strategiske forhold

Fondens aktiviteter er organisatorisk fastlagt i tre overordnede strategiske spor, hvor ejerskabet af Danfoss A/S udgør det ene jævnfør managementstrukturen på næste side. Fonden har en bestemmende indflydelse i Danfoss A/S, idet Fonden besidder mere end 86% af stemmerettighederne. Gennem sit ejerskab deltager Fonden bl.a. ved udvælgelsen af bestyrelsesmedlemmer i Danfoss A/S. Dette forhold er reguleret i Fondens fundats og forankret i et formelt defineret aktivt ejerskab. Derudover faciliterer dette spor et aktionærforum, hvor øvrige aktionærer i Danfoss A/S løbende holdes orienteret om forretningen.

Oversigt over fondens managementstruktur

Det andet strategiske spor er Fondens likvide rådighedskapital, der forvaltes af en nedsat Investeringsskomité, der søger at optimere Fondens investeringer i henhold til den Investeringssstrategi, som bestyrelsen har fastlagt.

Fondens projekter og uddelinger er det tredje strategiske fokusområde, hvor Fonden varetager uddelingerne. I denne forbindelse fastlægger fondsbestyrelsen uddelingsstrategien ligesom fondsbestyrelsen – efter indstilling fra Uddelingskomitéen – beslutter og godkender de endelige uddelinger.

Koncernregnskab for Bitten & Mads Clausens Fond

Fonden aflægger årsrapport efter IFRS som godkendt af EU og danske oplysningskrav i årsregnskabsloven, da Fondens største datterselskab – Danfoss A/S – også aflægger årsrapport efter IFRS.

BMC Koncernens hoved- og nøgletal

I 2018 havde Bitten & Mads Clausens Fond Koncernen (BMC Koncernen) en nettoomsætning på 45.455 mio. kr. mod 43.345 mio. i 2017, svarende til en stigning på 5,0%.

Resultat før skat blev på 4.412 mio. kr. mod 4.400 mio. året før, mens årets resultat blev på 3.378 mio. kr. mod 3.282 mio. i 2017. Fonden uddelte netto 58 mio. kr. i 2018 mod 74 mio. sidste år. I 2017 foretog Fonden en ekstraordinær stor uddeling til et af Fondens projekter, og den lavere uddeling er dermed ikke et udtryk for et fald i Fondens uddelingsaktivitet.

Ved udgangen af 2018 udgjorde den nettorentebærende gæld 7.354 mio. kr. svarende til 1,1 × de seneste fire kvartalers EBITDA. Egenkapitalen var ved udgangen af 2018 på 21.734 mio. kr. mod 19.307 mio. ved udgangen af 2017. Egenkapitalen på 21.734 mio. kr. svarer til en soliditetsgrad på 47,2% for BMC Koncernen.

Revision

BMC Koncernens regnskab revideres af en statsautoriseret revisor, der vælges af fondsbestyrelsen efter indstilling fra formandskabet. Valget af revisor sker hvert år og finder sted på Fondens årsmøde i april, hvor koncernregnskabet også bliver behandlet.

PricewaterhouseCoopers statsautoriseret revisionspartnerselskab blev i 2018 genvælgt som BMC Koncernens revisor.

Forventninger til 2019

BMC Koncernens forventninger til 2019 er i væsentlig grad baseret på udmeldte forventninger hos Danfoss A/S. BMC Koncernen vil i 2019 fortsat have fokus på at sikre en profitabel vækst. I 2018 voksede BMC Koncernen mere end den generelle vækst på de markeder og i de brancher, hvor BMC Koncernen er til stede, og dette forventes at fortsætte i 2019. BMC Koncernen forventer at udbygge eller fastholde sin markedsandel og samtidig øge sin profitabilitet – målt som margin – i forhold til 2018-niveauet efter betydelige investeringer i digitalisering og elektrificering. Fondens uddelinger forventes i 2019 at ligge over uddelingerne i 2018 grundet forventet beslutning om uddeling til flere af Fondens større projekter. Fondens bestyrelse har fastlagt en uddelingsramme for 2019 på 110 mio. kr.

Fondens bestyrelse

Peter M. Clausen (A-medlem)

Formand for bestyrelsen

Tiltrådt
1981, formand siden 1999

Født
1949

Bosiddende
Sønderborg, Danmark

Særlige kompetencer
Erfaring med udvikling og ledelse af virksomheder, med fokus på teknologi og energioptimering. Erfaring med drift af familieejet produktionsvirksomhed og med arbejde i bestyrelser.

Uddannelse
B.Sc. Sønderborg Teknikum

Bestyrelseshverv

- Fabrikant Mads Clausens Fond, formand
- Clausen Controls A/S, formand
- Clausen Group ApS, formand
- MiniBOOSTER Hydraulics A/S, formand
- Itools ApS, formand
- AqSep A/S, formand
- PP Energy ApS
- Sønderborg Havneselskab A/S
- PP Techniq A/S
- SwipBox A/S

Øvrige ledelseshverv

- Mads Clausen Institutet

Marianne Philip (B-medlem)

Næstformand for bestyrelsen

Tiltrådt
2014

Født
1957

Bosiddende
København, Danmark

Særlige kompetencer
Erfaring med erhvervsjuridiske forhold, herunder selskabsretlige og fondsretlige. Erfaring med ledelse og arbejde i bestyrelser.

Stilling

- Advokat, Partner i Kromann Reumert siden 1987
- Formand for Komitèen for God Fondsledelse
- Adj. Professor, CBS

Uddannelse

- Cand. jur.
- LL.M, Duke University, USA
- Advokat med møderet for Højesteret

Bestyrelseshverv

- Gerda & Victor B Strands Fond (Toms Gruppens Fond), formand
- Scan Office A/S, formand
- Redoffice Scan Office A/S, formand
- Redoffice PKC A/S, formand
- Nordea Invest, formand
- Norli Pension Livsforsikring A/S, næstformand
- Novo Nordisk Fonden, næstformand
- Codan A/S
- Codan Forsikring A/S
- Brenntag Nordic A/S
- Duke University, Law
- Copenhagen Capacity Fonden
- Kirsten og Peter Bangs Fond

Øvrige ledelseshverv

- København Kommunes Erhvervsråd

Jens Martin Skibsted (A-medlem)

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2012

Født
1970

Bosiddende
Holte, Danmark

Særlige kompetencer
Erfaring indenfor Strategic Design, Industrial Design, Design Innovation, Branding og Entrepreneurship.

Stilling
Partner, VP Freethought & Mobility Design, Strategic Design Group

Uddannelse

- Master, Cross Media Communication, Københavns Universitet
- PM pro. degree, Project Management, UC Berkeley
- Bachelor i filosofi, Københavns Universitet
- Instruktør assistent, Elektroniske medier, ESEC

Bestyrelseshverv

- Design2Innovate, næstformand
- Biomega
- Strategic Design Group A/S
- Dansk Design Center

Øvrige ledelseshverv

- Co-Chair of World Economic Forum's Global Future Council on Entrepreneurship

Malene Rudebeck Christensen

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2018

Født
1982

Bosiddende
Sønderborg, Danmark

Stilling
Projektleder

Uddannelse

- Produktionsingeniør
- HD i organisation og ledelse

Øvrige ledelseshverv

- Næstformand, Ingeniørgruppen på Danfoss

Morten Hansen

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2018

Født
1978

Bosiddende
Nordborg, Danmark

Særlige kompetencer
Repræsentant for medarbejdere i Danfoss

Stilling
Tillidsrepræsentant

Lars Guldborg

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2018

Født
1963

Bosiddende
Augustenborg, Danmark

Særlige kompetencer
Tillidsmand

Stilling
Automatiktekniker/maskinvedligehold og faglært tillidsmand

Mads Clausen (A-medlem)

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2015

Født
1984

Bosiddende
London, England

Særlige kompetencer
Erfaring indenfor teknologiudvikling, commercialisering af ny teknologi, finansiering, M&A samt virksomhedsledelse.

Stilling
Executive Chairman, Applied Biomimetic Inc. samt MC2 Therapeutics A/S

Uddannelse

- Civilingeniør, Danmarks Tekniske Universitet
- MS Biotechnology, Johns Hopkins University
- MBA, London Business School

Jens Peter Toft (B-medlem)

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2009

Født
1954

Bosiddende
København, Danmark

Særlige kompetencer
Erfaring med generel ledelse og bestyrelsesarbejde. Ekspertise inden for finansiering og M&A.

Stilling
Direktør, Selskabet af 11. december 2008 ApS, samt et datterselskab

Bestyrelseshverv

- MipSalusHolding ApS samt et datterselskab, formand
- M. Goldschmidt Holding A/S, næstformand
- Civilingeniør N.T. Rasmussens Fond
- Dansk Vækstkapital II K/S
- Dansk Vækstkapital II Komplementar ApS
- Dagrofa ApS og Mahia 17 ApS
- Investeringsforeningen Danske Invest, Danske Invest Select, Profil Invest, Procapture samt
- Kapitalforeningerne Danske Invest Institutional og AP Invest
- Enid Ingemanns Fond
- Fondet for Dansk Norsk Samarbejde,
- Seks datterselskaber af M. Goldschmidt Holding A/S
- Selskabet af 11. december 2008 ApS
- Solar A/S

Øvrige ledelseshverv

- GRO Capital I

Jens Bjerg Sørensen (B-medlem)

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2019

Født
Juni 1957

Bosiddende
Højbjerg, Danmark

Særlige kompetencer
Kompetencer indenfor strategi, M&A, porteføljestyring og driftsøkonomi. Erfaring med styring af global koncern samt arbejdet i en børsnoteret virksomhed.

Stilling
CEO, Aktieselskabet Schouw & Co.

Uddannelse

- Akademiøkonom fra Niels Brocks Handelsakademi
- HD i afsætningsøkonomi fra Handelshøjskolen i København
- IEP (Inseed Executive Programme) fra Inseed i Frankrig

Bestyrelseshverv

- Alba Ejendomme A/S, formand
- BioMar Group A/S, formand
- Borg Automotive A/S og Borg Automotive Holding A/S, formand
- Car Parts Industries A/S, formand
- F. Salling Holding A/S og F. Salling Invest A/S, formand
- GPV International A/S, formand
- Hydra-Grene A/S, formand
- Købmand Herman Sallings Fond, formand
- Salling Group A/S, næstformand
- Fibertex Nonwovens A/S og Fibertex Personal Care A/S, næstformand
- Per Aarsleff A/S og Per Aarsleff Holding A/S, næstformand
- Aida A/S
- Ejendomsselskabet FMJ A/S
- FMJ. A/S

Fondens direktion

Per Egebæk Have

Adm. direktør

Født
1957

Bosiddende
Sønderborg, Danmark

Uddannelse
MSc regnskab, CBS

Bestyrelseserhverv

- P/S Borgen Shopping, formand
- Sønderborg Havneseelskab A/S, formand
- Schackenborg Fonden, næstformand
- FærchFonden
- Linak Holding A/S
- Linak A/S
- Kata fonden
- De 5 Gaarde A/S
- Syddansk Universitet
- Udviklingselskabet Nordals Ferieresort P/S

Øvrige ledelseshverv

- Repræsentantskabet for Realdania
- Sydbank A/S

Corporate Governance

Lov om Erhvervsdrivende fonde (nr. 712) samt lovplichtig redegørelse om god fondsledelse i henhold til årsregnskabslovens §77a

Fonden er en dansk erhvervsdrivende fond registreret hos Erhvervsstyrelsen under CVR. nr. 41 81 56 12. Fonden arbejder selvstændigt og uafhængigt af andre hensyn, end de der indgår i Fondens formålsbestemmelse.

Den for Fonden mest relevante lovgivning er lov om erhvervsdrivende fonde. Det foreskrevne fondsretlige tilsyn med, at Fonden ledes forsvarligt og drives i overensstemmelse med lovgivningen og vedtægterne, udføres af Erhvervsstyrelsen.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder herudover detaljerede bestemmelser om blandt andet ledelsen, revision, uddeling og resultat anvendelse.

Erhvervsfundslovens §60 fastsætter, at bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond skal forholde sig til 'Anbefalinger for god fondsledelse'. Fonden skal tage stilling til de enkelte anbefalinger og forklare, hvis anbefalingerne ikke følges ('følg eller forklar' princippet). Rapporteringen herom skal, i henhold til årsregnskabslovens §77a, ske i ledelsesberetningen, noterne eller på fondens hjemmeside.

Fonden følger anbefalingerne fra Komitéen for god fondsledelse. For en gennemgang af Fondens overholdelse af

de enkelte anbefalinger, henvises til Fondens hjemmeside <http://danfoss-umbraco-dev.azurewebsites.net/media/1952/rapportering-god-fondsledelse-2018.pdf>

Mangfoldighed

BMC Koncernen tilstræber, at sammensætningen i det øverste ledelsesorgan afspejler mangfoldigheden i Koncernen i øvrigt, hvor det underrepræsenterede køn er kvinder.

På Fondens årsmøde i 2017 blev målet for mangfoldighed fastlagt til, at det tilstræbes, at antallet af kvinder i det øverste ledelsesorgan er minimum to kvinder ud af i alt seks valgbare bestyrelsesmedlemmer i 2020. For at nå målet vil Fonden tilstræbe, at det øverste ledelsesorgan forud for indstilling af en kandidat til valg på Årsmødet, i kandidatfeltet minimum har vurderet én kandidat, der repræsenterer mangfoldighed. Såfremt to kandidater er lige kvalificerede, vil bestyrelsen indstille den kandidat, der repræsenterer mangfoldighed til valg på Årsmødet. Der er pt. én kvinde i Fondens bestyrelse.

Nærmere oplysninger kan findes i BMC Koncernens bæredygtighedsrapport på <http://www.bmcfond.dk/media/1951/bmc-sustainability-report-2018.pdf> som er en del af ledelsesberetningen.

Ledelsesstruktur

Fondens koncernstruktur understøtter virksomhedernes ledelsesmæssige værdier med en klar fordeling af ledelsesansvar. Samspillet mellem Koncernens ledelsesorganer, ejere og

Bestyrelsens sammensætning

	Nationalitet	Uafhængig	Investeringskomité	Uddelingskomité	Honorar ¹
Peter M. Clausen (formand)	DK	Nej	Ja	Ja	750 tkr.
Marianne Philip (næstformand)	DK	Ja	-	Ja	450 tkr.
Jens Martin Skibsted	DK	Nej	-	Ja	300 tkr.
Mads Clausen	DK	Nej	Ja	-	300 tkr.
Jens Peter Toft	DK	Ja	Ja	-	300 tkr.
Jens Bjerg Sørensen	DK	Ja	-	-	250 tkr.
Malene Rudebeck Christensen ²	DK	-	-	-	250 tkr.
Morten Hansen ²	DK	-	-	-	250 tkr.
Lars Guldborg ²	DK	-	-	-	250 tkr.

1) Inkl. honorar for komitéarbejde

2) Medarbejdervalgt

andre interessenter er styret af denne struktur og de fastlagte principper. Fondens vedtægter, forretningsorden, værdier, lovgivningen samt et stærkt internt kontrolmiljø er også elementer, der indgår i BMC Koncernens corporate governance.

Fonden har et tostrengt ledelsessystem med en bestyrelse og en direktion. Bestyrelsen godkender den overordnede retning for Fondens udvikling i form af strategier og målsætninger. Direktionen udvikler strategien og varetager den daglige ledelse af virksomheden samt eksekvering af strategien. Disse forhold reguleres i en direktionsinstruks, der opdateres årligt.

Bestyrelsen

Fondens bestyrelse består af tre A-medlemmer valgt blandt descendenter efter Bitten og Mads Clausen, tre uafhængige B-medlemmer og tre medarbejdervalgte medlemmer. Bestyrelsen holder møde tre til fem gange årligt. Derudover holder bestyrelsen ekstraordinære møder i det omfang, det måtte være nødvendigt. I 2018 er der afholdt fire bestyrelsesmøder og ti møder i Fondens komitéer.

Bestyrelsen evaluerer løbende sin kompetencesammensætning med henblik på at sikre, at den til stadighed reflekterer Fondens behov. Bestyrelsen modtager et samlet fast honorar, som dækker arbejdet i Fonden. I 2018 udgjorde det samlede honorar 2,8 mio. kr. (2017: 2,8 mio.), hvoraf Formandens årlige honorar udgør 650 tkr., næstformandens årlige honorar udgør 400 tkr. og de menige medlemmers årlige honorar udgør 250 tkr. Derudover modtager bestyrelsesmedlemmer,

der deltager i Fondens komitéer, et årligt honorar på 50 tkr. Fondens ledelse foretager hvert andet år en benchmark af niveauet for bestyrelseshonorar mod andre erhvervsdrivende fonde for at sikre et markedskonformt niveau.

Direktionen aflønnes med et fast vederlag og en bonus, der er relateret til Fondens projektaktiviteter og ikke til regnskabsmæssige (monetære) resultater.

Fondens komitéer

Forretningsordenen bemyndiger bestyrelsen til at etablere komitéer, som varetager opgaver på baggrund af mandat og instrukser fra bestyrelsen. Komitéer under bestyrelsen skal bestå af formanden, udvalgte bestyrelsesmedlemmer samt direktøren. Derudover er en komité berettiget til i fornødent omfang at rekvirere bistand fra eksterne rådgivere. Fonden har nedsat en Investeringskomité og en Uddelingskomité.

Investeringskomité

Investeringskomitéen overvåger den likvide del af Fondens rådighedskapital, der ligger udover aktier i Danfoss A/S, jævnfør også afsnittet om Fondens kapitalforvaltning i beretningen. Investeringskomitéen har holdt fem møder i 2018.

Uddelingskomité

Uddelingskomitéen skal behandle og prioritere projekter og uddelinger ifølge Fondens uddelingspolitik og fundats, jævnfør også afsnittet om Fondens uddelinger og projekter i beretningen. Uddelingskomitéen har holdt fem møder i 2018.

Redegørelse i henhold til årsregnskabslovens § 99a

BMC Koncernens væsentligste dattervirksomhed, Danfoss A/S har siden 2002 været tilsluttet FN's Global Compact Initiativer. På linie hermed søger Fonden løbende at forholde sig proaktivt til standarder og lovgivning, der skal sikre en bæredygtig samfundsudvikling.

Fonden ønsker således igennem BMC Koncernens aktiviteter at tage aktivt del i en bæredygtig global udvikling, hvor social ansvarlighed og hensyn til miljø og klima går hånd i hånd med en sund forretningsmæssig udvikling. Derfor er det vigtigt for Fonden, at man ikke blot reagerer på de forhold, der påvirker virksomheden her og nu, men også inddrager trends, der vil påvirke forretningsmæssige udfordringer og muligheder i fremtiden.

Det er Fondens overordnede mål, at BMC Koncernens virksomheder i alle forhold betragtes som bæredygtige og ansvarlige og med "orden i eget hus". Begrebet bæredygtighed samler og balancerer overordnede hensyn til social, miljømæssig og finansiell ansvarlighed. Fonden har særligt fokus på sociale aspekter og påvirkninger, fordi Fonden via dens direkte lokale støtteaktiviteter og BMC koncernvirksomhederne med deres tilstedeværelse i mange lokalsamfund har stor lokal betydning og derfor skal arbejde for godt samfundsborgerskab.

I forbindelse med BMC Koncernens investeringer stiller Fonden blandt andet krav til, at de enkelte virksomheder lever op til lovgivning og etiske standarder m.v. indenfor menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupsion i de lande og lokalsamfund, hvor den enkelte virksomhed har aktiviteter.

Fonden anvender Danfoss A/S' politikker for samfundsansvar, og har derudover på koncernbasis udarbejdet en supplerende beretning, der redegør for Fondens konsoliderede politikker, indsats og resultater baseret på Danfoss A/S' redegørelse for samfundsansvar. Danfoss A/S' redegørelse for samfundsansvar beskriver i al væsentlighed de aktiviteter og resultater, man har gennemført og opnået på koncernniveau i BMC Koncernen.

For en fuld redegørelse i henhold til årsregnskabslovens § 99a henvises til BMC Koncernens bæredygtighedsrapport på <http://www.bmcfond.dk/media/1951/bmc-sustainability-report-2018.pdf>, som er en del af ledelsesberetningen.

Lovpligtig redegørelse i henhold til årsregnskabslovens § 99 stk. 1, beskrivelse af særlige risici

BMC Koncernen har ikke identificeret enkeltstående risici, der truer Koncernens overlevelse, men Koncernen kan blive påvirket af en række eksterne og interne risici. Alle risici er evalueret regelmæssigt via standardiserede guidelines.

Følgende forhold kan indebære risici for Koncernen og er yderligere uddybet i årsrapporten for Danfoss A/S:

- Globale markedsforhold og mega-trends
- Fair og hensigtsmæssig adgang til markeder
- Regionale konflikter
- Global økonomisk vækst
- Udvikling på hovedmarkeder
- Opretholdelse af konkurrence- og innovationsevne, herunder evnen til at imødekomme kundernes krav om effektive løsninger, et attraktivt omkostningsniveau og høj produktkvalitet
- Kunderelationer og omdømme
- Finansiell bæredygtighed, herunder Koncernens evne til at finansiere udvikling.

Beretning om BMC Koncernens aktiviteter

Udover Danfoss A/S ejer Fonden en række selskaber – jævnfør selskabsoversigten i note 27 i koncernens årsrapport. Aktiviteterne i Danfoss A/S udgør den væsentligste del af Fondens Koncernregnskab.

I det følgende gives en beretning om BMC Koncernens væsentligste forretningsmæssige aktiviteter opdelt efter følgende tre hovedgrupper:

- Danfoss Koncernen
- Fondens kapitalforvaltning
- Fondens projekter og uddelinger.

Læs mere om Danfoss på www.danfoss.com

Danfoss Koncernen

Danfoss Koncernens hovedtal

71 Fabrikker i 20 lande og
R&D aktiviteter i 23 lande

45,5 mia. kr. i
omsætning 2018

27.795 Ansatte

Kort om Danfoss

Danfoss udvikler teknologier, der hjælper verden med at nedbringe energiforbruget og sikrer en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne.

Danfoss' løsninger sikrer friske fødevarer og optimal komfort i huse og kontorer. Danfoss imødekommer også behovet for mere effektive og klimavenlige køretøjer, der for eksempel bruges i landbrug og moderne opførelse af veje og byer.

Danfoss er en global koncern med fire forretningssegmenter: Danfoss Power Solutions, Danfoss Cooling, Danfoss Drives og Danfoss Heating. Virksomhedens produkter anvendes til køling, aircondition, opvarmning, motorkontrol og offroad-maskiner.

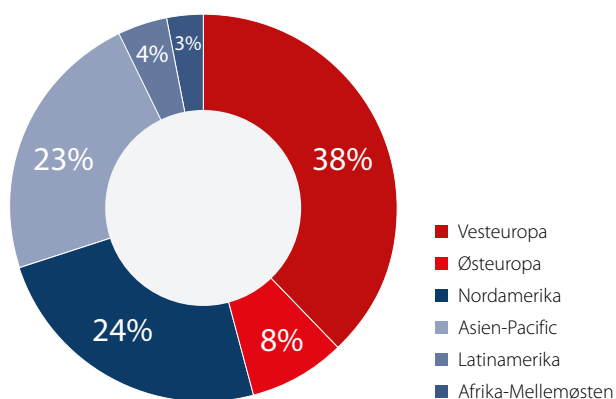
Danfoss sælger blandt andet smarte digitale løsninger, som gør fjernvarme og bygninger mere intelligente og effektive. Danfoss er også aktiv inden for vedvarende energi – som solceller og vindkraft – og elektriske løsninger til hybrid eller fuldt elektriske off-road køretøjer, skibe og biler.

Danfoss' innovative ingeniørarbejde går tilbage til 1933, og i dag er Danfoss markedsledende med ca. 28.000 medarbejdere globalt og med salg i mere end 100 lande.

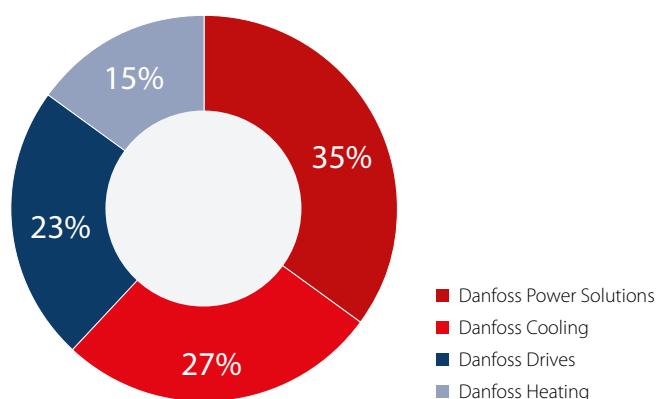

Læs mere om Danfoss
på www.danfoss.com

Omsætning fordelt på regioner

Omsætning pr. segment

Hovedpunkter fra 2018

Stærk vækst og øgede investeringer i fremtiden

Danfoss leverer robuste økonomiske resultater og fortsætter med at investere i ny teknologi, der skaber grobund for vækst og øget kunderelevans.

Et år med stærk vækst

I 2018 leverede Danfoss stærk vækst. Omsætningen voksede med 2.110 mio. kr. til 45.452 mio. kr. – en vækst på 7% i lokal valuta. Væksten var størst på de store markeder i Nordamerika, Europa og Kina og resulterede i en robust indtjening (EBIT) på 4.827 mio. kr. og en EBIT-margin på 10,6%. Nettoreultatet steg med 138 mio. kr. til 3.446 mio. kr. Fremgangen var bredt funderet på tværs af Danfoss og især Danfoss Power Solutions leverede et rigtig stærkt år.

Væsentlige investeringer i nye teknologier

Gennem 2018 fortsatte Danfoss med at investere kraftigt i vækstinitiativer og digitalisering for at sætte yderligere fart i udviklingen af digitale, intelligente løsninger. Danfoss investerede et rekordhøjt beløb på 1.897 mio. kr. i innovation, hvilket svarer til 4,2% af omsætningen. Dertil kommer seks opkøb annonceret i årets løb, der ligeledes bidrager til at styrke Danfoss' kerneforretninger og udbuddet af digitale og elektriske løsninger.

"Danfoss investerer for at tilbyde innovative og konkurrencedygtige løsninger, der imødekommer kundernes behov. Vores kunder efterspørger i stigende grad løsninger, der reducerer energiforbrug og CO₂-udledning og sikrer en bedre effektivitet og højere produktivitet. Det driver en stigende efterspørgsel på elektriske løsninger til for eksempel hybrid

eller fuldt elektriske offroad køretøjer, skibe og biler samt smarte digitale teknologier, som gør infrastruktur og bygninger mere intelligente og effektive," fortæller koncernchef og CEO Kim Fausing.

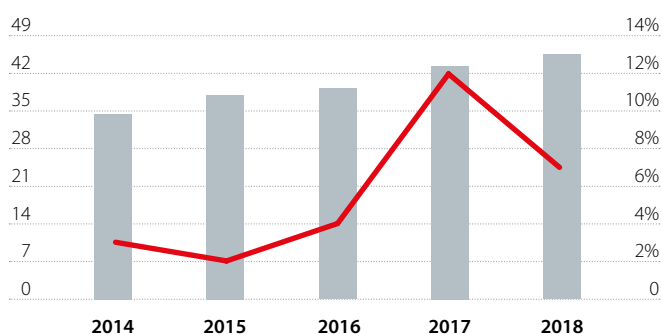
Han tilføjer: "Samtidig er der kommet øget fokus på implementering af Paris-aftalen og FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Her passer Danfoss rigtig godt ind, ikke mindst fordi vi har et bredt udvalg af løsninger med kort tilbagebetalingstid, der gør det til en rigtig god forretning for alle. Og vi tager naturligvis vores egen medicin, og har i mere end ti år arbejdet med at sænke vores egen CO₂-udledning og udnytte energien mere effektivt i vores fabrikker," siger Kim Fausing.

Nøgletal fra 2018:

- Omsætningen steg med 5% til 45.452 mio. kr. (2017: 43.342 mio.), hvilket svarer til en vækst på 7% i lokal valuta.
- Resultatet af primær drift (EBIT) nåede 4.827 mio. kr. (2017: 4.797 mio.). EBIT-marginen blev 10,6% (2017: 11,1%).
- Nettoresultatet steg med 4% til 3.446 mio. kr. (2017: 3.308 mio.).
- Investeringer i innovation steg med 9% til 1.897 mio. kr. (2017: 1.741 mio.), hvilket svarer til 4,2% af omsætningen (2017: 4,0%).
- Siden 2007 har Danfoss reduceret sit energiforbrug med 43% og sin udledning af CO₂ med 25%, primært drevet af energibesparende projekter i koncernens største fabrikker over hele verden.

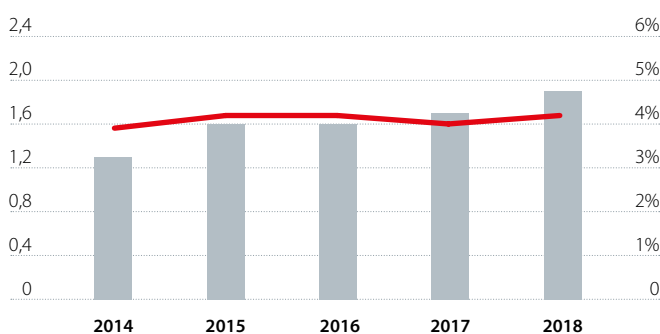
Omsætning og salgsvækst

■ Omsætning, mia. kr. — Vækst i lokal valuta

Investeringer i innovation

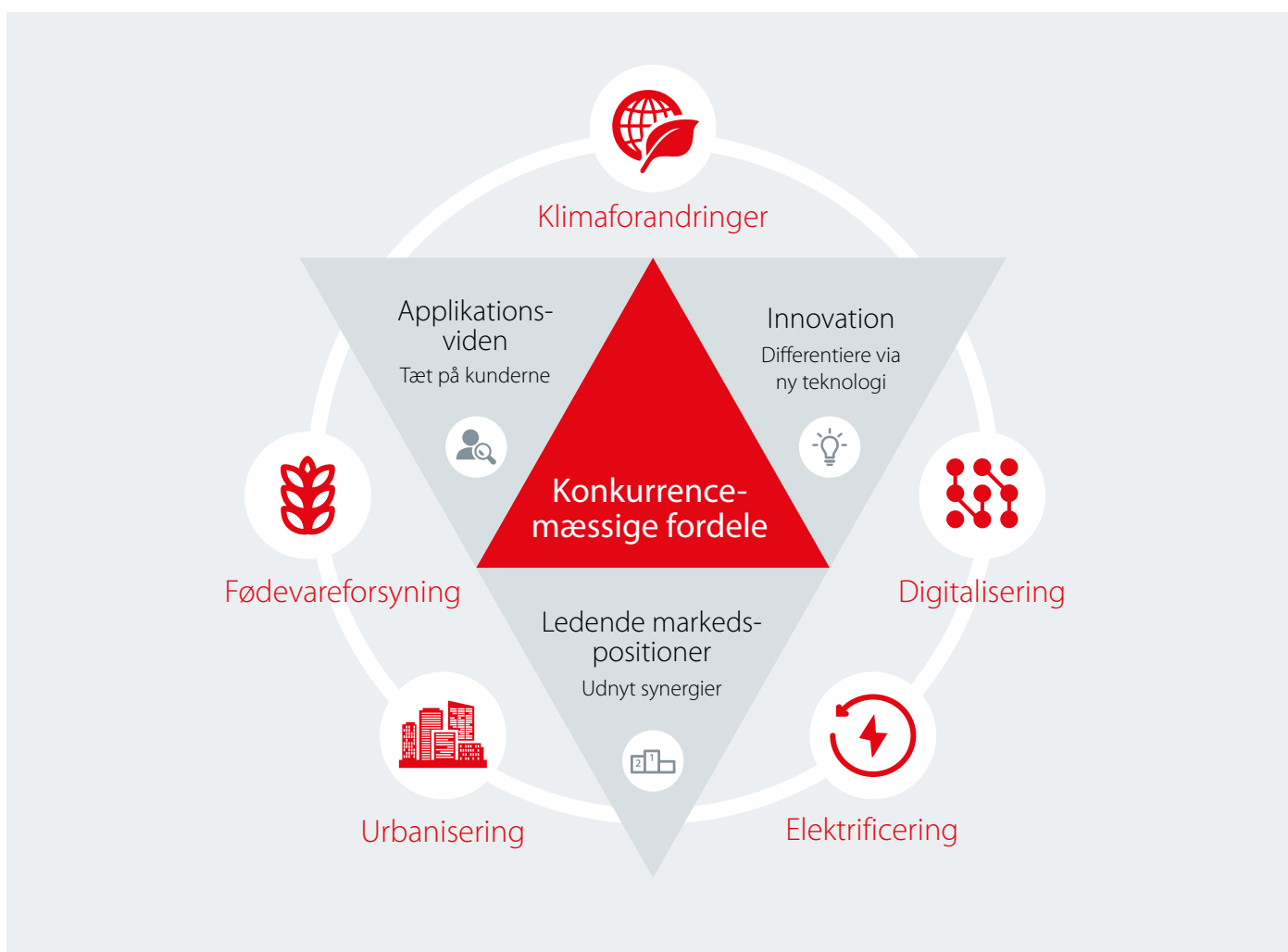
■ R&D omkostninger, mia. kr. — R&D omkostninger i % af omsætning

Forretningsmodel

Danfoss' forretningsmodel bygger på konkurrencemæssige fordele: Applikationsviden, Innovation og Ledende markedspositioner.

Forretningsmodellen understøttes af en standardiseret tilgang på tværs af den globale organisation, som via fabrikker, udviklingscentre og salgskontorer har en stærk regional tilstedeværelse tæt på kunderne.

Globale mega-trends

Danfoss' forretningsmodel adresserer fem globale mega-trends: Digitalisering, Elektrificering, Urbanisering, Fødevareforsyning og Klimaforandringer.

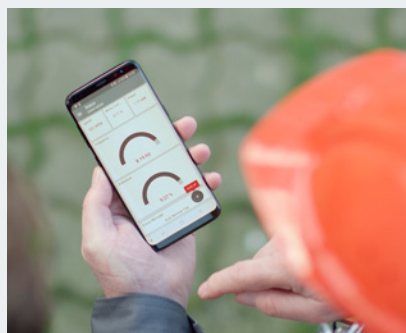
Disse mega-trends driver nye vækstmuligheder for forretningssegmenterne og forandrer den måde, som Danfoss driver forretning på, kundernes behov og forventninger og er en daglig inspiration til at skabe en bæredygtig, energi-effektiv fremtid.

Danfoss' ingeniørarbejde på områder såsom maskiner, elektronik og software skaber innovative løsninger og konstant fornyelse. Nedenfor er der givet eksempler på, hvordan Danfoss arbejder med de enkelte mega-trends.

Digitalisering

Verden er blevet digital. Den digitale omstilling går hurtigt og forandrer samfund, energisystemer og de brancher, hvor Danfoss har aktiviteter. Fremtidens produkter vil være opkoblet til netværk og forbundne på kryds og tværs, nye forretningsmodeller vil opstå, forsyningskæden vil blive intelligent, og kunderne vil forvente, at de nemt og ubesværet kan samarbejde med Danfoss online fra en hvilken som helst enhed, hvor som helst og når som helst.

Danfoss ønsker at skabe størst mulig værdi for kunderne. Derfor udvikles og sælges digitale løsninger og services, der er baseret på innovativt software og opkobling. Herudover er der sat fart på Danfoss' egen digitale transformation. Den indebærer blandt andet en ny fælles IT-plattform, One ERP, på tværs af Danfoss samt en højere grad af digitalisering i produktudvikling (R&D) og fabrikker med brug af moderne teknologier såsom 3D print, simulering og intelligente robotter.

Digital løsning til fjernvarme

Digitalisering vil revolutionere energi- og fjernvarmeområdet og gøre det muligt for Danfoss' kunder at bruge energien mere effektivt. Danfoss sælger software-løsninger til planlægning, optimering og simulering af varmeproduktion. De er udviklet til at hjælpe fjernvarmeselskaber og andre forsyningsvirksomheder med at optimere drift og produktion. Den grundlæggende idé er at kombinere avanceret matematisk viden, kommercielt såvel som teknisk, med de muligheder, som moderne netværkskommunikation og visualisering tilbyder via de nyeste programmeringsværktøjer. Dette sparer både energi og penge.

Danfoss MyDrive Connect

Internet of Things handler om, at vi kan fjernstyre processer eller betjene enheder via opkobling til netværk. Med en app, der er koblet til en trådløs skærm, har Danfoss for eksempel gjort fejlfinding i et ellers utilgængeligt klimaanlæg nemmere for kunderne. Skærmen er placeret uden på anlægget og er forbundet med skærmen inde i anlægget, så nu kan kunden udføre den samme fejlfinding uden at skulle ind i anlægget. Det betyder, at arbejdet kan udføres hurtigere, mere effektivt og med lavere omkostninger.

Elektrificering

Verden er i fuld gang med en global omlægning fra fossil til grøn energi. Efterhånden som elproduktionen skifter til mere vedvarende kilder, skaber elektrificering miljømæssige fordele ved at flytte slutbrugere væk fra fossile energikilder. I mange tilfælde udnyttes energien også mere effektivt via elektrificering.

Efterhånden som efterspørgslen på elektrificering vokser, investerer Danfoss i at styrke sine kompetencer på området. Et par eksempler er opkøb af teknologivirksomhederne Visedo i 2017 og AXCO-Motors i 2018, som har gjort Danfoss til verdens førende inden for elektriske løsninger til offroad køretøjer og teknologi til skibe.

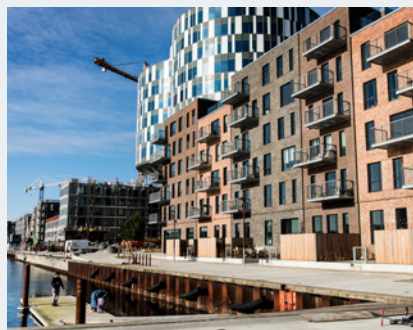
Elektriske og hydrauliske løsninger

Infrastruktur og transport er vigtigt for moderne byer. Danfoss gør en forskel, når byer og veje bygges. For eksempel leverer Danfoss elektriske løsninger til entreprenørmaskiner, der opnår en højere produktivitet, bruger energien mere effektivt, støjer mindre og udleder mindre CO₂.

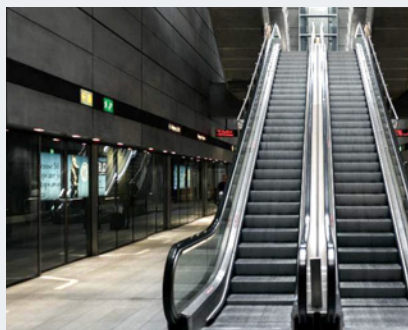
El-køretøjer og opladning

Stigende elektrificering medfører, at vi bruger energi på en mere bæredygtig måde og udleder mindre CO₂. Danfoss leverer frekvensomformere, der konverterer elektrisk strøm fra én form til en anden. De bruges for eksempel i vindmøller og solcelleanlæg. Danfoss leverer også kundetilpasset teknologi til elektrisk servostyring og opladning, der bruges inden for bilindustrien.

Varme i boliger

Bæredygtig urbanisering forudsætter at byerne er effektive i forhold til klima, sundhed og livskvalitet. Danfoss leverer digitale løsninger til opvarmning, der automatiserer og styrer den energi, der bruges. Det betyder, at mennesker får et bedre indeklima og mere komfort i deres hjem, samtidig med at de sparer på energien og får en lavere varme-regning.

Pålidelige elevatorer og rulletrapper

Transport af mennesker og varer er vigtigt for en moderne livsstil, og det kræver motorstyring med høj præcision at sikre pålidelige elevatorer og rulletrapper. Danfoss frekvensomformere og anden tilgængelig Danfoss-teknologi regulerer og styrer motorer, så sikkerheden og komforten holdes på det højeste niveau. Samtidig sikres en optimal energieffektivitet og minimal miljøpåvirkning.

Urbanisering

I dag er der 7,6 milliarder mennesker i verden. Prognoser forudsiger, at vi i 2050 vil være 9,8 milliarder mennesker i verden. Efterhånden som befolkningstallet stiger, øges urbaniseringen. Hvert år flytter omkring 77 millioner mennesker fra landet til byerne, hvilket betyder, at 70% af befolkningen forventes at bo i byer i 2050 sammenlignet med 54% i dag.

Urbanisering medfører et massivt behov for bygning og renovering af boliger og erhvervsbygninger, ny infrastruktur til transport, vand, el, varme, køling og affaldshåndtering. I al denne infrastruktur har Danfoss de teknologier, som kan spare energi og sørge for, at den energi, som vi bruger, udnyttes så effektivt som muligt – og dermed bidrager Danfoss til at gøre urbaniseringen bæredygtig.

Højere produktivitet i landbruget

Vi bliver flere og flere mennesker i verden, og alle skal have mad. Det er afgørende, at landbrugsmaskiner fungerer så effektivt som muligt. Danfoss leverer et bredt udvalg af digitale værktøjer, så landmænd over hele verden kan overvåge og optimere deres produktion ved hjælp af sensorer, robotter, GPS, kortlægningsværktøjer og software til dataanalyse. Dermed bidrager Danfoss til den globale fødevarerforsyning ved, at produktiviteten på hver eneste hektar land øges.

Energieffektive kølerum

Danfoss bidrager til at sikre frisk mad til verdens stigende befolkning. Med optimal temperaturstyring og avanceret køleopbevaring er det muligt at forbedre fødevarerens sikkerhed i verden. Danfoss' løsninger til kølerum er af høj kvalitet og minimerer tabet af fødevarer fra jord til bord. I forhold til konventionelle kølerum kan Danfoss' kølerumløsninger skære op til 20% af energiforbruget til gavn for både klima og pengepung.

Fødevarerforsyning

En tredjedel af alle de fødevarer, der produceres, går enten tabt eller bliver til affald på grund af en brudt kølekæde. Madspild har desuden en stor miljømæssig indvirkning: Omkring en fjerdedel af alt det vand, der bruges i landbruget, og omkring 8% af de globale udledninger af drivhusgasser kommer fra fødevarer, der er blevet høstet og produceret, men som ender med at gå tabt eller blive til affald.

Danfoss' produkter og løsninger spiller en afgørende rolle i den globale fødevarerforsyning – lige fra at optimere høsten i landbruget til at sikre en effektiv forarbejdning af fødevarer og gøre det muligt at holde maden frisk, selvom den transporteres eller opbevares.

Klimaforandringer

Jordens gennemsnitlige overfladetemperatur er steget med omkring 1,1 °C siden slutningen af det 19. århundrede. Det er en forandring, der primært skyldes en øget udledning af CO₂ og andre menneskeskabte udledninger til atmosfæren. Hovedparten af opvarmningen er sket inden for de seneste 35 år, og bare siden 2001 har vi haft 17 af de 18 varmeste år, der nogensinde er registreret.

Danfoss bidrager til at bekæmpe klimaforandringerne med sin innovation: Danfoss udvikler teknologier, der hjælper verden med at nedbringe energiforbruget og sikre en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne. Uanset hvad Danfoss producerer, er målet altid at optimere ydeevnen, øge effektiviteten og minimere miljøpåvirkningen. Det bidrager også til at opfylde FN's globale handlingsplan om at holde den globale opvarmning under 2 °C, som det er angivet i Paris-aftalen.

Aircondition i bygninger

Vi ved, at energieffektivitet er den største bidragsyder til at nedbringe de globale drivhusgasser frem mod 2050. Ved brug af Danfoss' brede sortiment og tekniske ekspertise inden for køleoptimering kan der opnås energibesparelser på op mod 40% under drift. Danfoss' oliefri Turbocor®-centrifugalkompressorer bruger miljøvenlige kølemidler og leverer den højeste energieffektivitet på markedet.

Energieffektive hybridmaskiner

Bæredygtigt energiforbrug afhænger af effektivitet og evnen til at integrere flere bæredygtige energikilder. Danfoss leverer komplette elektriske strøm- og styringsløsninger til offroad hybridkøretøjer, der får øget deres fleksibilitet og energieffektivitet og samtidig udleder mindre CO₂.

Kommentarer til regnskabet

Efter øgede investeringer i digitalisering og vækstinitiativer, fortsatte Danfoss med at levere robuste resultater på trods af stigende usikkerhed på flere markeder globalt.

Omsætning

2018 var kendetegnet af en stærk vækst i lokal valuta på 7%. Omsætningen blev forøget med 2.110 mio. kr. til 45.452 mio. kr. (2017: 43.342 mio.). Den rapporterede omsætning blev forøget med 5% efter en negativ valutakurseffekt på 2%.

Fremgangen var bredt funderet på tværs af Danfoss' forretningssegmenter og markeder, dog primært drevet af høj vækst på de store markeder i Nordamerika, Europa og Kina. Især forretningssegmentet Danfoss Power Solutions, der producerer hydraulik, styring og andre digitale løsninger til offroad-køretøjer, oplevede en meget høj efterspørgsel.

Trods det solide vækst-momentum oplevede Danfoss i løbet af andet halvår 2018 en stigende usikkerhed på flere markeder som følge af de nuværende geopolitiske forhold og især de aktuelle handelskonflikter. Det resulterede i en nedgang i efterspørgslen og udskydelse af infrastruktur- og byggeprojekter, især i Kina, der voksede hurtigere i de første seks måneder af 2018 end i det andet halvår.

Indtjening

Resultatet af den primære drift (EBIT) blev 4.827 mio. kr.

(2017: 4.797 mio.) med en EBIT-margin på 10,6% (2017: 11,1%). Interne effektivitetsforbedringer i kombination med en positiv effekt fra gennemførte prisstigninger kompenserede kun delvist for de højere råvarepriser og nye toldsatser. EBIT var positivt påvirket af gevinsten fra salget af varme-pumpe-forretningen Thermia, men negativt påvirket af engangsomkostninger i forbindelse med integration af tilkøbte virksomheder og konsolidering af fabrikker. Desuden var der i 2018 en negativ effekt fra ejerandelen på 20% af SMA Solar Technology AG.

Resultatet før skat steg til 4.495 mio. kr. (2017: 4.433 mio.), og resultatet efter skat blev også forbedret med 4% til 3.446 mio. kr. (2017: 3.308 mio.). Den effektive skattesats for 2018 var 23,2% (2017: 25,4%).

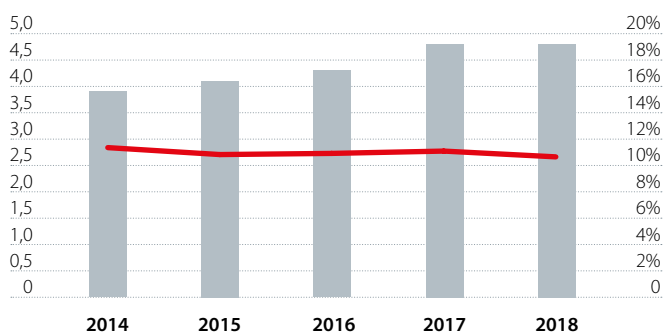
Aktiver og passiver

De samlede aktiver steg med 3% til 43.009 mio. kr. (2017: 41.562 mio.), hvilket primært kan tilskrives det højere aktivitetniveau og dermed en øget driftskapital.

Den 31. december 2018 var egenkapitalen steget med 4% til 19.822 mio. kr. (2017: 19.125 mio.) primært på grund af det

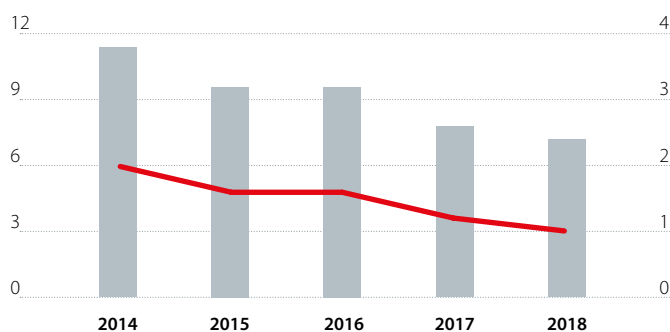
Indtjening

■ EBIT mia. kr. — EBIT margin

Rentebærende gæld

■ Netto rentebærende gæld, mia. kr. — Netto rentebærende gæld, ratio

overførte resultat, udbyttebetalinger og aktietilbagekøb. Dette gav en egenkapitalandel, der er beregnet som egenkapital i forhold til samlede aktiver, på 46,1% (2017: 46,0%) og en egenkapitalforrentning på 17,0% (2017: 17,3%).

Den 31. december 2018 var den nettorentebærende gæld på 7.184 mio. kr. (2017: 7.814 mio.), hvilket svarer til 1,0 (2017: 1,2) gange EBITDA. De opkøb af virksomheder, som blev færdiggjort i 2018, blev finansieret af cash flow fra driftsaktiviteter. Danfoss har en BBB-kreditvurdering fra Standard & Poor's med stabile udsigter.

Pengestrømsopgørelse

Det har fortsat høj prioritet at fastholde et stærkt cash flow, idet Danfoss Koncernen ønsker at finansiere opkøb af virksomheder, tilbagebetaling af rentebærende gæld og udbetaling af afkast til ejerne via det frie cash flow før tilkøb af virksomheder.

Det frie cash flow endte på 3.325 mio. kr. (2017: 2.507 mio.), hvilket primært kan tilskrives provenuet fra salget af varmepumpeforretningen Thermia. I 2017 var cash flowet påvirket af de gennemførte tilkøb af virksomheder, hvilket medførte

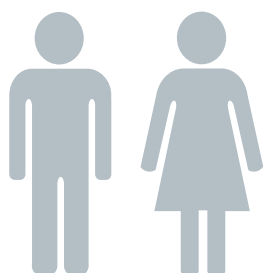
større nettoinvesteringer og dermed et lavere cash flow sidste år.

Cash flowet fra driftsaktiviteter blev 5.014 mio. kr. (2017: 5.521 mio.). Udviklingen kan tilskrives ændringer i driftskapitalen som følge af det højere aktivitetsniveau. Omsætningsvæksten binder mere driftskapital, hvorfor Danfoss Koncernen bestræber sig på at sikre en stærk styring af leverandørgæld og varebeholdninger samt rettidig betaling af tilgodehavender for koncernens produkter, løsninger og tjenesteydelser.

Det frie cash flow før tilkøb af virksomheder blev således 2.700 mio. kr. (2017: 3.307 mio. kr.). Det lavere niveau kan primært tilskrives en forventet engangsbetaling af eksportoms i begyndelsen af 2018, som følge af en lovgivningsmæssig ændring i Danmark, en højere driftskapital, som er drevet af vækst, samt højere investeringer i digitalisering og produktionskapacitet.

Medarbejdere

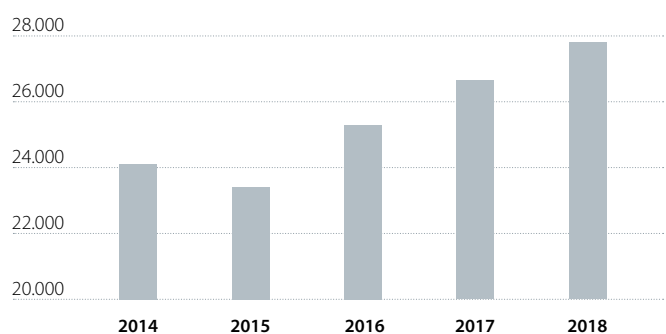
Ved udgangen af 2018 beskæftigede Danfoss Koncernen 27.795 (2017: 26.645) medarbejdere. Stigningen skyldes primært det højere aktivitetsniveau.

27.795
medarbejdere globalt
+1.150
i 2018

Medarbejdere

■ Antal medarbejdere globalt

Kort om forretningssegmenterne

Danfoss **Power Solutions**

7.625

medarbejdere globalt

25

fabrikker i 12 lande

Danfoss Power Solutions leverede et rigtig stærkt år med tocifret vækst i omsætningen og en profitabilitet på niveau med det foregående år. Omsætningsvæksten var drevet af succesrige vækstinitiativer og det fortsatte opsving i off-highway markedet. Power Solutions leverede vækst i alle markeder og regioner, og især Nordamerika, Vesteuropa og Asien-Pacific voksede.

Danfoss **Cooling**

6.179

medarbejdere globalt

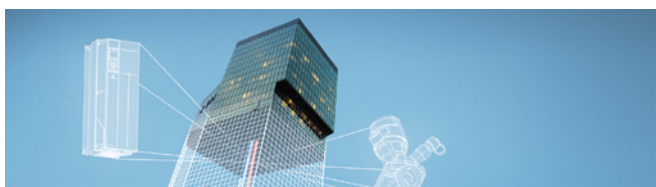
15

fabrikker i 10 lande

Danfoss Cooling havde solid vækst i omsætningen, men en lavere profitabilitet end året før. Cooling voksede mest i region Vesteuropa og Asien-Pacific, men væksten bremsede op i slutningen af året, idet adskillige markeder kom ned på et omsætningsniveau, der lå på niveau med det foregående år.

Danfoss **Drives**

4.645

medarbejdere globalt

11

fabrikker i 7 lande

Danfoss Drives leverede solid vækst i omsætningen og en profitabilitet, der var bedre end året før, når der ses bort fra den negative effekt fra SMA Solar Technology AG, som Danfoss ejer 20% af. Drives voksede over hele verden og leverede en væsentlig vækst i den vesteuropæiske region og Asien-Pacific.

Danfoss **Heating**

4.898

medarbejdere globalt

24

fabrikker i 11 lande

Danfoss Heating havde lav vækst og en profitabilitet, der var lavere end det foregående år, når der ses bort fra gevinsten fra salget af varmepumpe-forretningen Thermia. Heating voksede især i Nordamerika og Asien-Pacific, men havde modvind i Rusland og Tyrkiet.

Læs mere om Danfoss på www.danfoss.com

Fondens kapitalforvaltning

Investeringskomitéen har til opgave at etablere, formulere og vedligeholde en investeringsstrategi for Fondens kapitalforvaltning og forelægge denne til bestyrelsens godkendelse. Investeringsstrategien er gældende for den del af Fondens rådighedskapital, der ligger udover aktier i Danfoss A/S.

Fondens investeringsstrategi definerer, at rådighedskapitalen kan investeres i 9 aktivklasser, herunder ejendomme. Allokeringen er dynamisk og vil løbende blive vurderet af Investeringskomitéen, så allokeringen har den rette afvejning mellem risiko/afkast og løbetid.

Investeringsstrategien har en moderat risikoprofil og vil for alle aktivklasser have til formål at skabe et passende risikosteret afkast. Det vigtige kortsigtede mål er at opbygge Fondens rådighedskapital via investeringer med en middel risikoprofil.

Målt over en periode på 3-5 år skal de enkelte aktivklasser have genereret et afkast over benchmark. Såfremt afkastet er betydeligt lavere end benchmark vil Investeringskomitéen revurdere de enkelte aktivklassers investeringsstrategi og forelægge ændringsforslag for bestyrelsen for Fonden.

En del af Fondens rådighedskapital investeres via eksterne kapitalforvaltere. Hvert år afholder Investeringskomitéen en licitation, hvor udvalgte danske og udenlandske forvaltere inviteres til at byde på et mandat, hvorefter årets forvaltere udvælges. I udvælgelsen lægger Fonden vægt på, at de eksterne forvaltere har implementeret ESG principperne (Environment, Social and Governance) i forvalternes investeringsanalyser og beslutningsprocesser.

Kapitalforvalternes resultater benchmarkes løbende mod hinanden for at sikre, at Fonden opnår det bedst mulige afkast indenfor de investeringsrammer, som investeringsstrategien definerer.

En anden del af Fondens rådighedskapital er placeret i ejendomsinvesteringer, hvor den væsentligste investering pt. er opførelsen af Alsik Hotel i selskabet Alsik Estate P/S. Derudover har bestyrelsen i 2018 besluttet, at Fonden vil være medinvestor i en udvidelse af Videnshuset.

Udvidelse af Videnshuset på Havnen i Sønderborg

Fonden har sammen med A. Enggaard A/S købt endnu en grund af Sønderborg Havneseelskab A/S. I tråd med Frank Gehrys masterplan skal der opføres et kontorbyggeri på området.

Grundstykket ligger i tilknytning til det eksisterende Videnshus, og derfor er oplægget, at de to ejendomme bygges sammen, så reception, kantine mv. kan dække begge bygninger. Den arkitektoniske udformning af tilbygningen er baseret på et forslag fra arkitektfirmaet Schmidt Hammer Lassen, der også var arkitekt på det første Videnshus.

Fonden ser investeringen som en del af en samlet strategi, der sikrer realiseringen af Byens Havn. Opførelsen af det nye kontorbyggeri påbegyndes i 2019 og forventes at stå færdigt i 2020. Udarbejdelsen af et for-projekt pågår, og kontorbyggeriet opføres som en "lillebror" til Videnshuset placeret umiddelbart syd for det eksisterende kontor.

Det nye kontorbyggeri vil udgøre ca. 3.000 m² på 5 etager, og forbindes med Videnshuset via en overdækket forbindelse i stueplan.

← Det nye kontorbyggeri på ca. 3.000 m²

↓ De to bygninger forbindes, og den nye bygning beklædes med samme facade- og hulplader som Videnshuset

- ← Alsik by night
- ↓ Hotellets lobby
- Udsigten fra 'Point of View' på 16. etage

Alsik Hotel, Konference og Spa i Sønderborg

Byggeriet af Alsik er den største enkeltstående aktivitet for Fonden. Første spadestik blev taget den 13. november 2015, og hotellet åbner den 6. maj 2019. Et overblik over byggeriets faser i 2018 præsenteres på side 32 og 33.

Visionen for Alsik er at bygge regionens største 4-stjernede konference og business hotel, der opføres i nordisk design, og med værelser over standard størrelse. I årets løb er byggeriet begyndt at tage sin endelige form, og det er tydeligt, at visionen kommer til live. De nordiske linier begynder at tage sig ud, restauranterne står med hver deres identitet og det er nu klart, at hotellets værelser og suiter er markant større end gennemsnittet. Et dygtigt etagelayout betyder, at 92% af hotellets værelser har smuk udsigt til Allsund.

Alsik Spa tager form

I 2018 forvandlede spahuset sig fra et rå indre til en myriade af spændende rum med installationer, som for den uindviede kan se underlige ud. Forklaringen er enkel. Apterungen af spahuset er sket med stor dygtighed og omtanke for, at nogle af massagebænkene og spa-installationerne er så store, at de skal på plads inden lokalerne lukkes og færdiggøres. Samtidig begyndte etagerne at få identitet. I stueetagen tog receptionen og omklædningsfaciliteter form, og det blev tydeligt at omklædningsforholdene bliver store, indbydende og med god plads til alle gæster. Svømmebassiner står klar til at blive fyldt op og nordlyset i grotten i den største pool, vil blive målet for mange svømmeture i fremtiden.

På de næste etager tog spinning- og yogalokalerne deres form, og der er skabt et stort område til cardio og styrketræning. På de to øverste etager får wellness behandlerne til huse, og der er indrettet imødekomende velkomstområder. Oplevelserne spænder fra manicure, pedicure og ansigtsbehandlinger til wellnessbehandling med massage, salt-tåge og forkælende, velduftende spaproducter.

I Alsik Spa café udbydes et bredt udvalg af sunde saftdrikke, smoothies og i the-salonen oppe i huset får gæsterne adgang til terrasser med udsigt over Sønderborg mod slottet. Spa'en er i sandhed en vigtig brik, når Sønderborg lanceres som en ny go-to destination. Et sted med plads til pause er vakt til live.

Sanserne skal pirres

I årets løb har kokken Jesper Koch ansat sit kulinariske team. Alle fra yngste kok til mest erfarne bager kender visionen og tanken bag de tre restauranter, selskabslokaler og hotellets bar. Interessen har været stor udefra og, naturligvis, er det restauranten 'Syttende', som mange efterspørger. Derfor har opgaven med at skabe identiteter været ekstra vigtig i årets løb. For vel har 'Syttende' sin storslåede udsigt, men 'Restaurant Alsik' og 'Freja – klassisk spisestue' har også fået sine 'ansigter' som vil pirre mange og så tvivl om, hvilken oplevelse man som gæst skal vælge.

Syttende

Fra Syttende er der udsigt til Alsik's leverandører. Mælken fra Barsø der skal bruges til is, kørerne som vokser sig fede på frodige enge, og vandende omkring Als der indeholder spændende, frisk fangst helt afhængig af årstiden.

På Syttende er der taget en holdning til alt i løbet af året. De syltede havtorn og engkrydderier er fra eget køkken, økologien er fremtrædende og alt fra bestik til service og vinglas er ypperligt. Oplevelsen, der i årets løb er gennemtænkt, vil munde ud i, at gæsten oplever kompetente fagfolk, vine fra de dybeste kældre og man vil se tallerkner med enkel kompleksitet.

Freja – klassisk spisestue

Tidligt på året fandt Freja sin form. Direkte på havnefronten og ud til Alssund sidder man i den nordiske, hyggelige restaurant, der omfavner gæsten med sine loungeområder og den klassiske fornemmelse af spisestue. Restaurantens signatur bliver klassisk med et twist, klassisk med regionale islæt. Målet er, at gæsten vil genkende det veltilberedte måltid. Der er kikk til kokkene, og man kan følge madens tilblivelse samt glæde sig til oplevelsen af de sønderjyske råvarer og brugen af lokale, sarte, årstidsfriske grøntsager og krydderier.

Alsik

Hotellens størrelse betyder, at der er behov for plads til mange. Restauranten får plads til knap 200 gæster. Den skal betjene

morgenmaden, de mange mødelokaler og de gæster der lader sig inspirere af Alsik's verdenskøkken. Helt unikt er der gjort plads til et frontkøkken, hvor enkle retter kan tilberedes 'a la minute' og kokkene spørges til råds, fordi de befinder sig hvor gæsterne vælger sine produkter fra buffeterne.

Tæt ved hotellets reception er baren placeret. Et elegant, vandingshul med plads til samvær og den lette midnatsstemning i elegante, komfortable møbler. Et univers af rom bliver stedets signatur. Fra populære brands som let kan mikses til internationale cocktails, til sjældne årgange der vil få mange gæster til at overveje, hvilken avec der skal nydes efter måltidet i favoritrestauranten.

Driften af Alsik

Året har båret præg af det, der skal komme i 2019, og har medført store logistiske overvejelser. Hvem tænker i hverdagen på, at huset har mere end 1.000 døre, at der skal bruges 1.800 knive, 1.800 gaffler og 1.800 skeer, når der er fuldt hus, samt at der skal monteres mere end 200 TV og øvrige skærme, inden de første gæster ankommer.

Ved udgangen af 2018 var organisationen vokset til cirka 20 personer. Hotellets ledelse kom på plads i årets løb, ligesom vigtige nøglemedarbejdere indenfor salg, booking og drift blev ansat og begyndte forberedelserne til åbningen af virksomheden. Alle ser de frem til åbningen d. 6. maj 2019.

Alsik – overblik over byggeriet i 2018

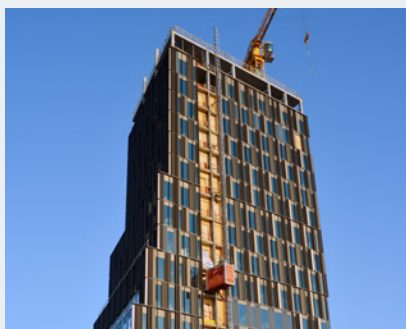
Ved indgangen til 2018 var hotellet 15 etager højt og byggeriet af 16. etage var påbegyndt. Udvendtigt blev der bl.a. arbejdet med at montere facader ved hotellets reception, og indvendigt i spaen blev der støbt kanter rundt om den store pool i stueplan.

Januar

Året starter med fuld fokus på den indvendige færdiggørelse af Alsik. Der armeres gulv ved den store pool i spaens stueplan, og hele første kvartal monteres lofter i hotelværelserne på 2. etage.

Februar

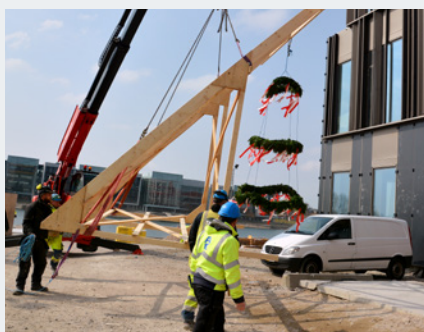
17. etage bygges, og de indvendige vægge på konference-etagen sættes op. Glasfacaden til udsigtstagen på 16. etage leveres og står klar til senere montering. Indenfor påbegyndes malerarbejde i hotelværelserne på 2. etage.

Marts

18. etage bygges og hotellet har dermed nået sin fulde højde. Der er i alt leveret 154 færdigmonterede badeværelser til hotellet. De resterende badeværelser bygges på stedet og her er flisearbejdet i gang. På 15. etage, hvor suiteerne placeres, arbejdes der med at opsætte skillevægge.

April

Den 12. april holdes der rejsegilde for håndværkerne. Både entreprenør og bygherre leverer – traditionen tro – flotte kranser til fejringen, og bygherre giver alle håndværkerne et gavekort til den nye biograf i Sønderborg som tak for en god indsats.

Maj

Udsigtsetagens facade lukkes med glas, og de endelige elevatorer monteres og begynder at køre i hotel-tårnet. Den 7. maj sættes et skilt på øverste etage mod hhv. syd og nord, og Alsik er dermed navngivet på toppen af bygningen.

Juni

Efter installationen af elevatorer kan tårnkranen på 90 meter fjernes ved Alsiks høje tårn. På de øverste etager, som er sidst færdige, støbes der gulve ved at pumpe betonen i en slange fra stueplan til top-etagerne.

Juli

Baldakiner opsættes over hoveddørene til både Hotel og Spa. De indvendige vægge på hotellets elevator-kerne forberedes til de trælameller, der vil være husets signatur. Der opsættes i alt 3.000 m² lamelvægge i hotel og spa.

August

Der udføres lamelvægge og træinddækning af elevatordørene på hoteletagerne. I Spa etableres der 'skulpte kanter' i pool og børnepool. Alsik skal styres af en stor mængde styresystemer og installationer, som monteres i teknik rum i kælderetagen. Danfoss komponenter udgør en stor del af disse.

September

Gulvtæpperne i hotelgangene på de nederste etager lægges, og de nedhængte lofter i konferencens fællesområder er på plads. Den 2/9 inviterer Alsik til åbent hus, hvor over 3.000 besøgende vælger at lægge vejen forbi byggeriet.

Oktober

For at forskønne tagarealerne på de forskudte etager udføres der sedumtage (græsbevoksning) på tagfladerne af hotel og spa. Udenfor hotellet arbejdes der med at støbe betonflader og anlægge bede, hvilket Sønderborg Havneselskab A/S er byggherre på.

November

Den 1. november monteres den gangbro, der skal gå fra P-huset, igennem kollegiet og over Nørre Havnegade. Inde i Alsik lægges der trægulve i konferencen, og der opsættes gelænder til trappen mellem lobby og konferenceetage.

December

Flisearbejder i spa og spa pool startes, og de første attraktioner installeres. Den sidste tid frem til entreprenørens overlevering d. 25. marts 2019 fokuseres der intensivt på færdiggørelse. Så snart et område er færdigt, bliver det rengjort og aflåst. Samtidig indkøres alle tekniske installationer, så alt er klart til åbningen 6. maj 2019.

Fondens projekter og uddelinger

Fonden kan ikke ansøges om uddelinger. Fondens bestyrelse udvælger entydigt de initiativer, der ønskes støttet efter fastlagte politikker. Uddelingskomitéen behandler og prioriterer projekter og støtte til almennyttige formål ifølge Fondens uddelingspolitik og fundats. Komitéen holder minimum fire årlige møder.

Fondens uddelinger og projekter finansieres gennem indtægter, som primært består af udbytte fra Danfoss A/S. Hvert år uddeler bestyrelsen ca. 20-40% af det modtagne udbytte fra Danfoss A/S.

Lovpligtig redegørelse om uddelingspolitik i henhold til årsregnskabslovens §77 b

Fondsbestyrelsen har vedtaget, at Fondens uddelingspolitik skal fokusere på tre overordnede spor. Alle tre spor er tæt relateret til Danfoss' geografiske lokationer samt forretningsfokus, da direkte eller indirekte støtte til Danfoss A/S er Fondens primære formål ifølge fundatsen. Den vedtagne uddelingspolitik indeholder følgende tre overordnede spor.

A. Nærområder og lokalsamfund

Støtte til forbedring af lokale samfund, nærområder og regional udvikling omkring udvalgte Danfoss lokationer, med henblik på at skabe et attraktivt dynamisk nærmiljø for Danfoss' medarbejdere og deres familier, samt at styrke Danfoss' omdømme, således at Danfoss kan tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere.

B. Forskning og uddannelse

Støtte til danske og globale projekter, som kan være medvirkende til at drive teknologisk forskning og udvikling, med relevans for Danfoss.

C. Bæredygtighed

Støtte til projekter indenfor vedvarende energi og energieffektivitet, der gavner Danfoss' vision om at fremme bæredygtighed og løsninger.

Fondens uddelingspolitik præciserer derudover, at Fondens uddelinger dels kan gives som donationer og dels som støtte til et projekt. Hvis støtten gives til et projekt, kan Fonden vælge at indgå i projektarbejdet med henblik på at undersøge/udvikle ideer og tilføre relevante kompetencer udover det økonomiske bidrag.

I 2018 har Fonden foretaget uddelinger for 60,8 mio. kr. mod 77,0 mio. i 2017. Derudover har Fonden tilbagekaldt uddelinger for 3,3 mio. kr. i 2018 mod 3,2 mio. kr. sidste år.

På Fondens årsmøde beslutter bestyrelsen, ved godkendelse af årsrapporten, en uddelingsramme for det kommende år. Beslutningen om uddelinger sker efterfølgende. Uddelingsniveauet for 2019 forventes at ligge på 110 mio. kr. med hovedvægt på spor A i Fondens uddelingspolitik.

Projekter støttet af Fonden

I flere af projekterne nævnt nedenfor har Fonden, udover økonomisk bistand, valgt at tilføre ressourcer og ledelseskompetence for at understøtte projekternes eksekvering.

På de næste sider beskrives en række af de initiativer og projekter, som Fonden har støttet i 2018.

Fabrikant Mads Clausens Fond

BMC Fonden støtter hvert år 'Fabrikant Mads Clausens Fond' med en større bevilling. Fabrikant Mads Clausens Fond er en selvstændig almenvælgørende fond, som Danfoss' grundlægger Mads Clausen stiftede i 1960 med det formål at støtte almennyttige projekter i ind- og udland.

Fabrikant Mads Clausens Fond støtter først og fremmest projekter omkring Danfoss A/S i Sønderjylland inden for uddannelse, helse, idræt og kultur.

Fabrikant Mads Clausens Fonds største bevilling i 2018 gik til foreningen "Kultur i Syd", som bygger nye omklædnings- og backstage-faciliteter i Mølleparken i Sønderborg.

Parken er efter en gennemgribende renovering i 2011 byens primære udendørs spillested, hvor der afholdes 10-12 koncerter hen over sommeren. De nye faciliteter er med til at sikre både foreningen og de optrædende optimale forhold i forbindelse med koncerterne.

Samtidig får den lokale fodboldklub adgang til en del af bygningen og får dermed tidssvarende faciliteter med gode opbevarings- og omklædningslokaler.

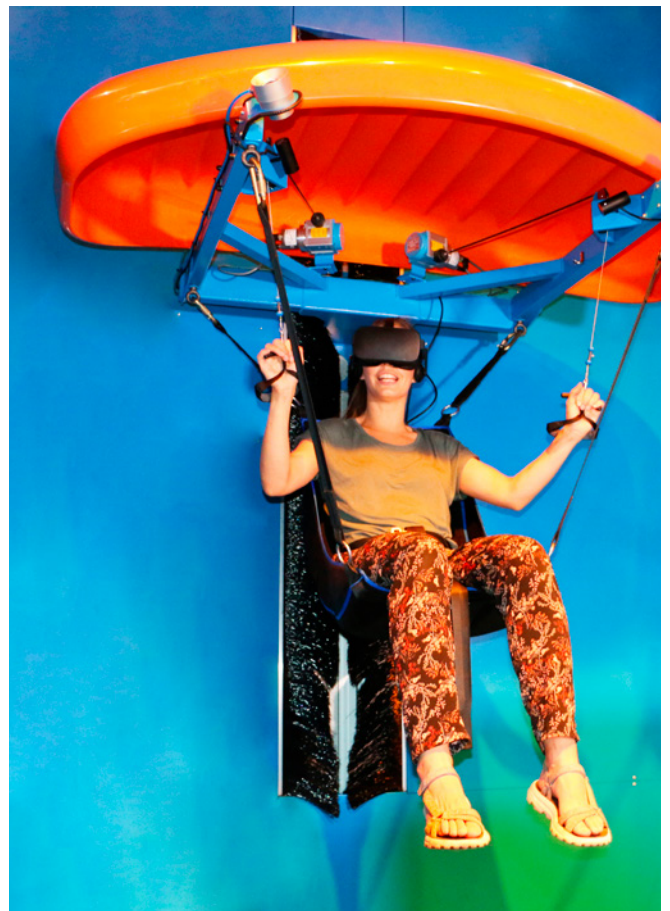
Fabrikant Mads Clausens Fond har støttet byggeriet, som vil være klar til ibrugtagning inden sæsonstart 2019, med 4,5 mio. kr.

← Ny bygning i Mølleparken, tegninger fra idéoplæg, Weile arkitekter maa.

↓ Bagside af bygning set fra Mølle dammen

Fonden Universe Science Park

Universe Science Park er Sønderjyllands største oplevelsespark. Attraktionen tiltrækker hvert år besøgende fra hele landet med sit tilbud af attraktioner, shows, udstillinger og events, der alle er tematiseret omkring naturvidenskab, teknik og iværksætteri.

Formålet med Universe Science Park er at begejstre børn og unge for naturvidenskab, teknologi og iværksætteri i en tidlig alder, så flere unge får lyst til at beskæftige sig med disse områder i fremtiden. Midlet er mindeværdige oplevelser, leg og undervisning, som fascinerer, involverer og underholder, og derved skaber positive associationer til naturvidenskab og teknologi.

Universe Science Park har i 2018 (åbningssæson fra 24. marts til 21. oktober 2018) været besøgt af 128.647 gæster. Besøgstallet er øget med 17% fra 110.135 gæster i 2017.

Skolebesøg i Universe

Støtten fra Bitten og Mads Clausens Fond har muliggjort, at 11.751 personer i 2018 har besøgt Universe som et integreret og supplerende led i skolens egen naturfaglige undervisning.

Universe driver en række specialiserede og særligt indrettede naturfaglige undervisningslokaler, hvor der udbydes naturfaglige og tekniske undervisningsforløb fra børnehaveniveau til ungdomsuddannelses-niveau, således at skoleelever kan tilbydes tekniske læringsoplevelser, som ikke umiddelbart lader sig gennemføre indenfor rammerne af den ordinære undervisning på skolen. Formålet med udbuddet af undervisningsforløb er at styrke børns og unges læringserfaringer med STEM (Science, Technology, Engineering and Math).

Nye attraktioner i 2018

I 2018 har støtten fra Bitten og Mads Clausens Fond muliggjort et større investeringsprogram på 12 mio. kr. i nye attraktioner, udstillinger og oplevelser for parkens gæster, samt opgradering og fornyelse af parkens anlæg.

Ball Factory

Årets primære attraktionsnyhed var åbningen af 'Ball Factory'. Et 600 m² indendørs oplevelses-univers primært henvendt til

de 3 til 8-årige, der tilbyder underholdende tekniske oplevelser, der indbyder de mindste børn til at udforske og undersøge produktionsteknologien og fabrikationsprocesserne.

Igennem 5 zoner føres gæsterne igennem nogle af fabrikens mest grundlæggende og mest fascinerende processer og fænomener. Materialer skal løftes, transporteres og flyttes. Logistiske processer skal designes og sikre fri passage fra A til B. Tandhjul skal synkroniseres og udstyr skal indstilles, alt imens du udfordres til at dyste mod den moderne fabriks automatiserede sensorer og robotter.

Virtual Reality

Den digitale verden udforskes i Virtual Reality udstillingen. Hvordan kan man træde ind i en digital verden? Og hvilke muligheder giver teknologien os?

Igennem en række digitale interaktive opstillinger og fascinerende oplevelser føres gæsterne igennem udfordringer for både kroppen og hjernen. Tør din mor 'gå planken ud' fra et digitalt højhus? Tør du selv springe ud fra bjerget i en paraglider? Og tør din far tage plads i førersædet, når du udfordrer ham til virtuelt ræs?

Med nysgerrigheden i højsædet er hensigten at vise de mange muligheder i moderne digital teknologi gennem hands-on og body-on oplevelser, for at skabe motivation og interesse for en digital karrierevej.

Vækst og udvikling i Sønderjylland via turisme

Universe deltager som en aktiv turistaktør i arbejdet med at fremme og udvikle turismen i Sønderjylland. Således støtter Universe op om arbejdet i Destination Sønderjylland og deltager i flere samarbejds- og markedsføringsaktiviteter med henblik på at styrke attraktiviteten af og kendskabet til Sønderjylland som en spændende turistdestination.

Universe deltager desuden i det lokale samarbejde om at styrke turisme, handel og kultur i Sønderborg-området, som en aktiv aktør i turistforeningen. Ligeledes arbejder Universe for etableringen af et nyt ferieresort på Nordals i samarbejde med Udviklingselskabet Nordals Ferieresort P/S.

Udviklingselskabet Nordals Resort

Nordals Resort projektet blev oprindeligt til i samarbejde mellem Visionsgruppen for Nordals og Sønderborg Kommune. I 2015 tildelte den danske stat projektet en forsøgstilladelse, der gør det muligt at opføre et kystnært resort i det 190 hektar store område med ferieboliger, hotel, campingplads, inden- og udendørsdørs aktiviteter, restauranter og faciliteter ved stranden, som blandt andet inkluderer aktivitetsbro, samt veje og stier.

For at bidrage til udviklingen på Als stiftede Bitten & Mads Clausens Fond sammen med Linak og Sønderborg Kommune på den baggrund Udviklingselskabet Nordals Resort i slutningen af 2016, som under ledelse af direktør Niels Feerup har analyseret markedspotentiale og udarbejdet businessplaner for opførelse af resortet i samarbejde med PwC og førende internationale operatører, med henblik på at påbegynde opførelsen af resortet i 2020.

I efteråret 2018 vedtog Sønderborg Kommune at afsætte midler til udvikling af infrastruktur langs Havnbjerg Strand, som ligger i umiddelbar nærhed af Nordals Resort. Der indgår blandt andet en oplevelsesbro ud i Østersøen og gangstier langs vandet i kommunens planer.

Udviklingselskabet har i 2018 igangsat forberedelserne af projektområdet, som blandt andet består i en arkæologisk screening, som udføres af Museum Sønderjylland, og et studie af flora og fauna i området, som er udført af konsulenter fra Rambøll og indgår i VVM miljøgodkendelse af resortet.

- Arkæolog undersøger området
- ↓ Stranden ved det kommende resort

Danfoss Historical Center

Fonden står bag Danfoss Historical Center A/S, der rummer Danfoss' historiske arkiv. Arkivet arbejder med at vedligeholde fortællingen om Danfoss A/S. Fra starten har Danfoss A/S været begunstiget af fremsynede og dedikerede mennesker, der har set nødvendigheden i at bevare alt det, der tilsammen fortæller industrieventyret om Danfoss. Mange af disse tidligere medarbejdere er stadig tilknyttet arkivet via Danfoss Historiske Forening og udfører kontinuerligt et stort arbejde på frivillig basis med at bevare historien.

Den mest synlige del af arkivets arbejde er et museum etableret i Mads Clausens fødehjem tæt ved koncernens hovedkvarter. Museet er en integreret del af oplevelsesparken Universe Science Park.

I marts 2018 genåbnede museet efter flere måneders intensiv ombygning. Det var Christina Clausen, barnebarn af Mads Clausen, der klippede den røde snor og bød velkommen

til det renoverede museum. Med moderne audiovisuelle virkemidler og levende fortællinger kortlægges de vigtigste historiske begivenheder og milepæle. Målet er at inspirere de besøgende af en fantastisk opfinder-fortælling og motivere til fornyet personlig interesse for iværksætteri.

Museet anvendes primært af Danfoss A/S til deres gæster, der får en guidet tur i de mange spændende rum, og dermed et unikt indblik i Danfoss' historie og DNA. I 2018 har 2.230 gæster fra 43 forskellige lande besøgt museet.

Sidst i 2018 blev det besluttet at investere i en virtuel version af det opdaterede museum på engelsk, dansk, tysk, spansk og kinesisk. Dette skal tilgodese alle de globale Danfoss medarbejdere, der ikke har mulighed for at besøge museet direkte. Medarbejderne vil med den virtuelle løsning få mulighed for at "gå en tur i museet" via deres computer eller mobiltelefon, og på den måde også opleve Danfoss' DNA.

↑ Lysekroner i hotellets lobby
← Trifolia-serien designet af Skibsted Ideation

Lysekroner til Hotel Alsik

I arbejdet med indretning og design på Alsik besluttede Bitten & Mads Clausens Fond i 2018 at undersøge mulighederne for at donere en unik lampeserie til hotellet. Opgaven blev udbudt i en konkurrence mellem to designere, der hver især havde et godt bud på en ny lampeserie.

Et krav til lamperne var, at de skulle understøtte det nordiske design, som er en rød tråd gennem både hotel og spa. Derudover skulle designet kunne rumme både lamper til hotelværelserne samt danne baggrund for en specialdesignet lysekrone. Ud fra disse kriterier blev 'Trifolia'-serien fra Skibsted valgt.

Lamperne blev efterfølgende udviklet i et samarbejde mellem Skibsted Ideation og Hay. Omfanget af lamper er i udviklingsfasen afstemt med det samlede belysningsbehov for hotel og spa. Ved indflytning udgør Trifolia serien pender (diameter 22 cm), bordlamper (diameter 22 cm.) samt lysekroner.

Lysekronerne er specialdesignede og samlet på håndlavede stålrammer. Der leveres 13 lysekroner til Alsik, hvor 10 stk. skal hænge i hotellets lobby og 3 stk. skal hænge i Spåens indgangsparti.

Kunstværk af Olafur Eliasson på Sønderborg Havn

Som en donation til Sønderborgs nye bydel på Havnen har Bitten & Mads Clausens Fond købt et kunstværk, der skal pryde pladsen foran Hotel Alsik. Det er den internationale kunstner Olafur Eliasson, der har designet værket. Kunstværket består af seks store ringe, der placeres i forskellige positioner grupperet to og to.

Kunstnerens idé udspringer af en fascination af tøndebånd, der snurrer om sig selv – og nogle gange står næsten stille –

inden de lander på jorden. Kunstværkets største ringe har en diameter på 5,5 meter, mens de mindste er 4,0 meter.

Arbejdet med kunstværket forløber planmæssigt og i overensstemmelse med færdiggørelsen af udenoms arealerne ved Alsik samt åbningen af hotellet. Kunstværket monteres i begyndelsen af april 2019, og indvies i løbet af sommeren 2019, forventeligt med deltagelse af Olafur Eliasson.

Mommark Handelskostskole

Fonden støtter etableringen af en multihal på Mommark Handelskostskole til glæde for skolens elever såvel som indbyggere og turister i Mommark.

Handelsskole for hele kongeriget

Virksomheder fra hele Danmark, Grønland og Færøerne sender handels-, kontor og detailelever på skoleophold i Mommark. Eleverne kommer typisk 2 uger ad gangen, 4-5 gange i løbet af deres uddannelse. De modtager undervisning, spiser og bor på skolen. Skolen har ca. 30.000 overnatninger årligt.

Mommark Handelskostskole er unik på grund af sin placering på en stor naturgrund ned til vandet. Skolen gør omfattende brug af de udendørs rammer til pædagogiske, læringsunderstøttende aktiviteter, teambuilding og sport- og fritidsakti-

viteter for eleverne. Det er fysisk aktivitet, der er vigtig for at give eleverne et godt fagligt og socialt indhold på uddannelsen, og som gør det til et attraktivt sted for dem og deres arbejdsgivere.

Multihallen muliggør, at de aktiviteter som foregår udendørs på skolen i sommerhalvåret og i godt vejr, også kan gennemføres om vinteren eller i dårligt vejr. Dette påvirker skolens mulighed for at tiltrække og fastholde de virksomheder, som vælger at sende elever fra hele landet til Mommark.

Multihallens betydning for lokalområdet

For Mommark og omegn vil multihallen kunne bidrage til det gode, sunde liv, således at det bliver mere attraktivt at bo i området.

For skolens naboer, Mommark Marina og sommerhusområdet, vil multihallen muliggøre en udvidelse af turistsæsonen. Lige så skønne, som de kystnære omgivelser er i godt vejr om sommeren, lige så barske er de i hårdt vejr og i vinterhalvåret. Indendørs aktiviteter for turisterne vil gøre det mere attraktivt at være på campingpladsen eller i sommerhusene i ydersæsonerne til gavn for vækst og beskæftigelse i området.

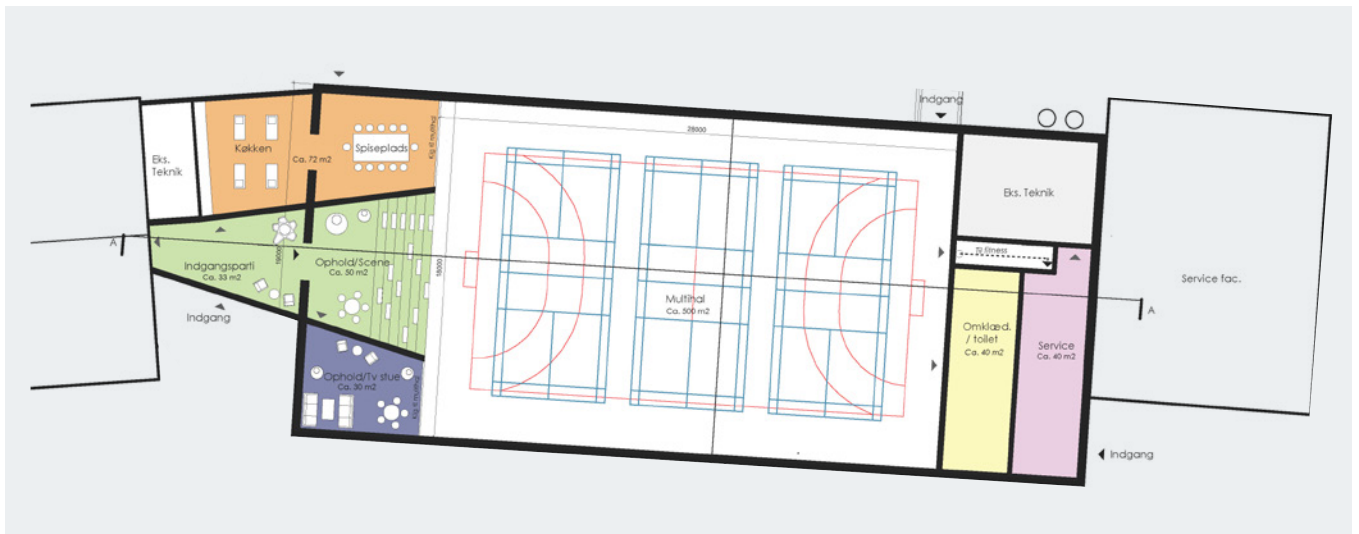
Et væld af muligheder

Multihallens hjerte er en sal på ca. 500 m². Størrelsen giver mulighed for mange bevægelses- og idrætsaktiviteter. Udover fysiske aktiviteter gør hallens størrelse den velegnet til borgermøder, foredrag, festmiddage, børnefødselsdage, fællesspisning, konferencer og messer.

I hallen indgår et køkken- og spiseområde, således at hallen kan anvendes til bespisning samt f.eks. gastronomisk teambuilding, der er et populært indslag blandt både skolens elever, indbyggere i Mommark og virksomheder på Als. Derudover indrettes to multirum, som kan bruges til f.eks. fitness og eSport.

Indgangen til hallen indrettes som et kombineret opholdsrum, indgang og scene, der designes, så den med fordel kan anvendes til foredrag, egnsspil, den lokale revy mv.

- ← Mommark Handelskostskole ligger naturskønt lige ned til vandet
- ↓ Multihallen giver mulighed for alle slags fysisk udfoldelse til hele området

Fondens uddelinger i 2018

I 2018 har Fonden foretaget uddelinger for 60,8 mio. kr. mod 77,0 mio. i 2017. Derudover har Fonden tilbagekaldt uddelinger for 3,3 mio. kr. i 2018 mod 3,2 mio. kr. i 2017.

I 2018 er der uddelt til følgende projekter og donationer:

- Fonden Universe Science Park har modtaget 30,8 mio. kr. til investeringer i en opgradering af eksisterende faciliteter samt nyskabelser i parken i sæson 2018. Derudover dækker donationen tilskud til parkens løbende drift
- Fabrikant Mads Clausens Fond har modtaget 15,0 mio. kr. til uddeling til projekter omkring Danfoss A/S i Sønderjylland inden for uddannelse, helse, idræt og kultur
- Mommark Handelskostskole har modtaget 10,0 mio. kr. til opførelse af en multihal
- Idrætsfonden Nord-Als Idrætscenter har modtaget 1,0 mio. kr. i tilskud til renovering af Nord-Als Idrætscenter
- Aabenraa Kommune har modtaget 1,0 mio. kr. til projektet med at etablere en Genforeningspark i Aabenraa
- Foreningen 'Kultur i Syd' har modtaget 940 tkr. som tilskud til gennemførelse af en større koncert i sommeren 2019
- Project Zero Fonden har modtaget 880 tkr. i tilskud til gennemførelse af en VVM-redegørelse for kystnære havvindmøller
- Sønderborg Vækstråd har modtaget 600 tkr. til at etablere en øget indsats overfor iværksætteri i kommunen i 2018 og 2019
- UdviklingsRåd Sønderjylland (URS) har modtaget 300 tkr. i tilskud til 2018 aktiviteter
- Sønderborg Kommune har modtaget 150 tkr. i tilskud til at gennemføre en samfundsøkonomisk analyse i forbindelse med strategiarbejdet for Sønderborg Lufthavn
- Sekretariatet for Genforeningen 2020 har modtaget 100 tkr. til udarbejdelse af en promotion-film i forbindelse med fejring af Genforeningen 2020.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 for Bitten & Mads Clausens Fond.

Årsrapporten aflægges efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af Koncernens og Moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af Koncernens og Moderfondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Koncernens og Moderfondens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater og Moderfondens finansielle stilling som helhed for de virksomheder, der er omfattet af koncernregnskabet, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Koncernen og Moderfonden står overfor.

Årsrapporten indstilles til godkendelse.

Nordborg, den 25. april 2019

DIREKTION

Per Egebæk Have

BESTYRELSE

Peter M. Clausen
Formand

Marianne Philip
Næstformand

Mads Clausen

Jens Martin Skibsted

Jens Peter Toft

Jens Bjerg Sørensen

Malene Rudebeck Christensen

Morten Hansen

Lars Guldborg

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af Koncernens og Moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af Koncernens og Moderfondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Bitten og Mads Clausen Fond for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis samt totalindkomstopgørelse og pengestrømsopgørelse, for såvel Koncernen som Moderfonden ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet. Vi er uafhængige af Koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje,

om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven og for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Koncernens og Moderfondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Koncernen eller Moderfonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er

et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugere træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Koncernens og Moderfondens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om

Koncernens og Moderfondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Koncernen og Moderfonden ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i Koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Hellerup, den 25. april 2019

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Claus Lindholm Jacobsen
statsautoriseret revisor
mne23328

Mads Melgaard
statsautoriseret revisor
mne34354

Koncern

Regnskab og noter

RESULTATOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2017	2018
Nettoomsætning	1	43.345	45.455
Produktionsomkostninger	2	-28.169	-30.078
BRUTTORESULTAT		15.176	15.377
Forsknings- og udviklingsomkostninger	2	-1.741	-1.897
Distributionsomkostninger	2	-6.342	-6.382
Administrationsomkostninger	2	-2.040	-2.061
RESULTAT FØR ANDRE DRIFTSINDTÆGTER OG DRIFTSOMKOSTNINGER		5.053	5.037
Andre driftsindtægter og omkostninger	2	-310	-31
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	3	11	-252
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT (EBIT)	1	4.754	4.754
Finansielle indtægter	4	50	44
Finansielle omkostninger	5	-404	-386
RESULTAT FØR SKAT	1	4.400	4.412
Skat af årets resultat	6	-1.118	-1.034
ÅRETS RESULTAT		3.282	3.378
Koncernens resultat fordeles således:			
Bitten & Mads Clausens Fond		1.500	1.506
Minoritetsinteresser		1.782	1.872
		3.282	3.378

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2017	2018
ÅRETS RESULTAT		3.282	3.378
ANDEN TOTALINDKOMST			
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser	14	126	-64
Skat af aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser	13	-97	11
Poster, der ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen		29	-53
Valutakursreguleringer ved omregning af udenlandske virksomheder til kr. mv.		-470	80
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver		17	-15
Værdiregulering af sikringsinstrumenter:			
Værdiregulering vedr. sikring af nettoinvesteringer i dattervirksomheder		9	-16
Værdiregulering vedrørende sikring af fremtidige pengestrømme		132	-77
Værdiregulering overført til varebeholdninger		-9	-28
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter		-29	19
Poster, der kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen		-350	-37
ANDEN TOTALINDKOMST EFTER SKAT		-321	-90
TOTALINDKOMST I ALT		2.961	3.288
Fordeles således:			
Bitten & Mads Clausens Fond		1.383	1.435
Minoritetsinteresser		1.578	1.853
		2.961	3.288

BALANCE

pr. 31. december

mio. kr.

AKTIVER

LANGFRISTEDE AKTIVER

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Kapitalandele i associerede/joint ventures

Andre kapitalandele

Værdipapirer

Pensionsaktiver

Langfristede tilgodehavender

Udskudte skatteaktiver

ANDRE LANGFRISTEDE AKTIVER

LANGFRISTEDE AKTIVER I ALT

KORTFRISTEDE AKTIVER

VAREBEHOLDNINGER

Tilgodehavender fra salg

Selskabsskat

Afledte finansielle instrumenter (positiv dagsværdi)

Andre tilgodehavender

TILGODEHAVENDER

VÆRDIPAPIRER

LIKVIDE BEHOLDNINGER

KORTFRISTEDE AKTIVER I ALT

AKTIVER I ALT

	Note	2017	2018
IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	7	17.648	17.260
MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	8	8.526	9.599
Kapitalandele i associerede/joint ventures	3	2.527	2.267
Andre kapitalandele	3	152	134
Værdipapirer	3		1.343
Pensionsaktiver	14	164	144
Langfristede tilgodehavender		82	73
Udskudte skatteaktiver	13	678	659
ANDRE LANGFRISTEDE AKTIVER		3.603	4.620
LANGFRISTEDE AKTIVER I ALT		29.777	31.479
VAREBEHOLDNINGER	9	4.913	5.634
Tilgodehavender fra salg	10	6.415	6.456
Selskabsskat	16	134	308
Afledte finansielle instrumenter (positiv dagsværdi)	15	73	6
Andre tilgodehavender		914	1.258
TILGODEHAVENDER		7.536	8.028
VÆRDIPAPIRER		219	215
LIKVIDE BEHOLDNINGER	15	342	721
KORTFRISTEDE AKTIVER I ALT		13.010	14.598
AKTIVER I ALT		42.787	46.077

BALANCE

pr. 31. december

mio. kr.

PASSIVER

Note

2017 2018

EGENKAPITAL

Bitten & Mads Clausens Fondens andel af egenkapitalen

11 9.394 11.233

Minoritetsinteresser

9.913 10.501

EGENKAPITAL I ALT

19.307 21.734

FORPLIGTELSER

Hensatte forpligtelser

12 802 854

Udskudt skat

13 1.770 1.726

Pensions- og sundhedsforpligtelser

14 1.016 995

Lån

15 7.946 7.634

Afledte finansielle instrumenter (negativ dagsværdi)

16 7

Anden gæld

638 494

LANGFRISTEDE FORPLIGTELSER

12.172 11.710

Hensatte forpligtelser

12 323 365

Lån

15 698 838

Leverandørgæld

5.803 6.633

Gæld til associerede/joint ventures

27 15

Selskabsskat

16 405 482

Afledte finansielle instrumenter (negativ dagsværdi)

15 8 71

Anden gæld

4.044 4.229

KORTFRISTEDE FORPLIGTELSER I ALT

11.308 12.633

FORPLIGTELSER I ALT

23.480 24.343

PASSIVER I ALT

42.787 46.077

PENGESTRØMSOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

Note

	2017	2018
--	------	------

Resultat før skat	4.400	4.412
Regulering vedrørende ikke-kontante driftsposter	17 2.029	2.041
Ændring i driftskapital	18 515	75
PENGESTRØM FRA PRIMÆR DRIFT	6.944	6.528
Modtagne renter	3	27
Betalte renter	-345	-287
Modtaget udbytte	27	30
PENGESTRØM FRA DRIFT FØR BETALTE SELSKABSSKATTER	6.629	6.298
Betalt selskabsskat	16 -1.112	-1.168
PENGESTRØM FRA DRIFTSAKTIVITET	5.517	5.130
Køb af immaterielle anlægsaktiver	-479	-486
Køb af materielle anlægsaktiver	-2.014	-2.109
Salg af materielle anlægsaktiver	177	69
Køb af dattervirksomheder og aktiviteter	19 -772	-306
Frasalg af dattervirksomheder og aktiviteter	19 8	959
Køb (-)/salg af værdipapirer mv.	20 -170	-1.429
PENGESTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITET	-3.250	-3.302
FRIT CASH FLOW	2.267	1.828
Afdrag af rentebærende gæld mv.	21 -6.421	-6.396
Optagelse af rentebærende gæld mv.	21 4.541	5.821
Afgang af minoritetsinteresser	-117	-305
Tilgang af minoritetsinteresser	41	50
Udbetalte uddelinger	-70	-71
Udbetalt udbytte til minoritetsaktionærer	-461	-544
PENGESTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITET	-2.487	-1.445
ÅRETS PENGESTRØM	-220	383
Likvide beholdninger, primo	584	342
Valutakursregulering på likvide beholdninger	-22	-4
LIKVIDE BEHOLDNINGER, ULTIMO	342	721
FRIT CASH FLOW FØR M&A	3.068	2.539

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte materiale. Definitionen af Frit cash flow før M&A er tilgængelig i Note 25.

EGENKAPITALOPGØRELSE

mio. kr.

	GRUNDKAPITAL	Reserve for sikringstransaktioner	Valutakursreguleringer	Øvrige reserver	ANDRE RESERVER	UDDELINGSRAMME	FONDENS ANDEL AF EGENKAPITALEN	MINORITETSINTERESSER	EGENKAPITAL I ALT
EGENKAPITAL 1. JANUAR 2017	141	-17	278	7.490	7.751	120	8.012	8.951	16.963
Årets resultat				1.500	1.500		1.500	1.782	3.282
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske enheder			-200		-200		-200	-270	-470
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver				17	17		17		17
Værdiregulering af sikringsinstrumenter		61	5		66		66	66	132
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser				64	64		64	62	126
Skat af anden totalindkomst		-14	-1	-49	-64		-64	-62	-126
Anden totalindkomst i alt		47	-196	32	-117		-117	-204	-321
Totalindkomst i alt for perioden		47	-196	1.532	1.383		1.383	1.578	2.961
Udloddet udbytte								-461	-461
Årets uddelinger						-77	-77		-77
Årets tilbageførte uddelinger						3	3		3
Overført til uddelingsrammen				-64	-64	64			
Afgang af minoritetsinteresser				-81	-81		-81	-21	-102
Tilgang af minoritetsinteresser				7	7		7	34	41
Tilgang af egenkapitalinstrumenter				147	147		147	-168	-21
Transaktioner med ejere mv. i alt				9	9	-10	-1	-616	-617
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2017	141	30	82	9.031	9.143	110	9.394	9.913	19.307
Årets resultat				1.506	1.506		1.506	1.872	3.378
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske enheder			-16	40	24		24	56	80
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver				-15	-15		-15		-15
Værdiregulering af sikringsinstrumenter		-56	-7		-63		-63	-58	-121
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser				-32	-32		-32	-32	-64
Skat af anden totalindkomst		8	2	5	15		15	15	30
Anden totalindkomst i alt		-48	-21	-2	-71		-71	-19	-90
Totalindkomst i alt for perioden		-48	-21	1.504	1.435		1.435	1.853	3.288
Udloddet udbytte								-544	-544
Årets uddelinger						-61	-61		-61
Årets tilbageførte uddelinger						3	3		3
Overført til uddelingsrammen				-58	-58	58			
Afgang af minoritetsinteresser				-291	-291		-291		-291
Tilgang af minoritetsinteresser				11	11		11	39	50
Tilgang af egenkapitalinstrumenter				742	742		742	-760	-18
Transaktioner med ejere mv. i alt				404	404		404	-1.265	-861
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2018	141	-18	61	10.939	10.982	110	11.233	10.501	21.734

Noter

- Note 1** Segmentoplysninger
- Note 2** Omkostninger og andre driftsindtægter mv.
- Note 3** Kapitalandele og værdipapirer
- Note 4** Finansielle indtægter
- Note 5** Finansielle omkostninger
- Note 6** Skat af årets resultat
- Note 7** Immaterielle anlægsaktiver
- Note 8** Materielle anlægsaktiver
- Note 9** Varebeholdninger
- Note 10** Tilgodehavender fra salg
- Note 11** Grundkapital og rådighedskapital
- Note 12** Hensatte forpligtelser
- Note 13** Udskudt skat
- Note 14** Pensions- og sundhedsforpligtelser
- Note 15** Finansielle risici og instrumenter
- Note 16** Skyldig selskabsskat
- Note 17** Regulering for ikke-kontante driftsposter
- Note 18** Ændring i driftskapital
- Note 19** Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter
- Note 20** Køb(-)/salg af værdipapirer mv.
- Note 21** Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet
- Note 22** Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser
- Note 23** Nærtstående parter
- Note 24** Efterfølgende begivenheder
- Note 25** Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis
- Note 26** Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger
- Note 27** Koncernens selskabsoversigt

Note 1 SEGMENTOPLYSNINGER

mio. kr.

FORRETNINGSSEGMENTER MV.	2017						2018					
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Cooling	Danfoss Drives	Danfoss Heating	Andre områder	KONCERN	Danfoss Power Solutions	Danfoss Cooling	Danfoss Drives	Danfoss Heating	Andre områder	KONCERN
RESULTATOPGØRELSE												
Nettoomsætning	13.923	11.837	10.206	7.220	159	43.345	15.719	12.055	10.582	6.924	175	45.455
Afskrivninger og nedskrivninger	661	192	376	178	374	1.781	669	213	349	174	437	1.842
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures		-3	14			11		8	-252		-8	-252
Resultat af primær drift (EBIT)	2.277	1.882	979	848	-1.232	4.754	2.515	1.780	890	893	-1.324	4.754
Finansielle poster					-354	-354					-342	-342
Resultat før skat	2.277	1.882	979	848	-1.586	4.400	2.515	1.780	890	893	-1.666	4.412
BALANCE												
Aktiver i alt *)	9.408	6.399	12.824	5.930	8.226	42.787	10.234	6.832	12.623	5.214	11.174	46.077
Nettoinvesteringer eksklusiv M&A	511	345	208	160	1.092	2.316	678	379	246	177	1.046	2.526
Investering i kapitalandele i associerede/joint ventures		25		11	1	37				20	10	30
Forpligtelser i alt *)	1.927	1.540	1.415	857	17.741	23.480	2.271	1.633	1.587	876	17.976	24.343
ANDRE OPLYSNINGER												
Antal medarbejdere	6.815	6.396	4.652	5.339	3.448	26.650	7.625	6.179	4.645	4.898	4.453	27.800

*) Centrale funktioners aktiver og forpligtelser, likvide midler, rentebærende gæld samt skatteforpligtelser/-aktiver indgår i kolonnen "Andre områder".

For yderligere information omkring forretningssegmenter henvises til side 26.

Note 1 SEGMENTOPLYSNINGER (fortsat)

mio. kr.

GEOGRAFISKE SEGMENTER

	2017						I alt
	Vest Europa	Øst Europa	Asien-Pacific	Nord-amerika	Latin-amerika	Afrika - Mellem Østen	
Nettoomsætning	16.240	3.688	9.722	10.314	2.034	1.347	43.345
Langfristede anlægsaktiver*)	20.603	920	2.121	5.196	120	139	29.099

	2018						I alt
	Vest Europa	Øst Europa	Asien-Pacific	Nord-amerika	Latin-amerika	Afrika - Mellem Østen	
Nettoomsætning	17.076	3.671	10.374	11.090	2.017	1.227	45.455
Langfristede anlægsaktiver*)	21.641	993	2.338	5.550	164	134	30.820

*) Udskudte skatteaktiver indgår ikke.

Nettoomsætning i Danmark udgør 1.679 mio. kr. (2017: 1.600 mio.) og langfristede anlægsaktiver udgør 8.158 mio. kr. (2017: 6.057 mio.).

Nettoomsætning i Nordamerika vedrører primært USA og udgør 10.398 mio. kr. (2017: 9.662 mio.) og langfristede anlægsaktiver udgør 5.550 mio. kr. (2017: 5.196 mio.).

Nettoomsætningen i Kina udgør 6.023 mio. kr. (2017: 5.407 mio.) og langfristede anlægsaktiver udgør 1.770 mio. kr. (2017: 1.556 mio.). Kina er en del af regionen Asien-Pacific.

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - RESULTAT FØR SKAT

	2017	2018
Finansielle indtægter	50	44
Finansielle omkostninger	-404	-386
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	-1.128	-1.319
Øvrige	-104	-5
Resultat før skat	-1.586	-1.666

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - AKTIVER

	2017	2018
Likvider, værdipapirer, kortfristede og langfristede skatteaktiver	1.373	1.903
Andre tilgodehavender	732	927
Centrale funktioner, ikke allokerede materielle og immaterielle anlægsaktiver	5.222	6.075
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	834	2.193
Øvrige	65	76
Aktiver i alt	8.226	11.174

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - FORPLIGTELSE

	2017	2018
Rentebærende gæld, kortfristede og langfristede skatteforpligtelser	10.818	10.680
Anden gæld	4.613	4.733
Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser	1.016	995
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	1.234	1.512
Øvrige	60	56
Forpligtelser i alt	17.741	17.976

*) Centrale funktioner, ikke allokeret, vedrører hovedsageligt administrative omkostninger og centrale funktioners aktiver og forpligtelser.

Note 2 OMKOSTNINGER OG ANDRE DRIFTSINDTÆGTER MV.

mio. kr.

A. PERSONALEOMKOSTNINGER

	2017	2018
Gager og lønninger	9.844	10.483
Fratrædelsesgodtgørelser	236	271
Andre omkostninger til social sikring mv.	815	834
Bidragsbaserede pensioner	605	627
Ydelsesbaserede pensioner eksklusiv gevinst ved nedskæring og indfrielse *)	28	22
	11.528	12.237
Gennemsnitligt antal medarbejdere	25.939	27.318
Antal medarbejdere ultimo året	26.650	27.800

*) Omkostninger til ydelsesbaserede pensionsordninger og lignende forpligtelser er beskrevet i Note 14 Pensions- og sundhedsforpligtelser.

B. AFSKRIVNINGER OG NEDSKRIVNINGER

	2017	2018
Artsopdelt:		
Afskrivning immaterielle anlægsaktiver	658	718
Afskrivning materielle anlægsaktiver	1.123	1.124
Afskrivninger og nedskrivninger	1.781	1.842
Afskrivning immaterielle anlægsaktiver, funktionsopdelt:		
Produktionsomkostninger	410	468
Distributionsomkostninger	223	222
Administrationsomkostninger	25	28
	658	718

Note 2 OMKOSTNINGER OG ANDRE DRIFTSINDTÆGTER MV. (fortsat)

mio. kr.

C. ANDRE DRIFTSINDTÆGTER OG OMKOSTNINGER

	2017	2018
Gevinst ved salg af aktiviteter	3	231
Gevinst ved salg af materielle anlægsaktiver	8	31
Offentlige tilskud	36	41
Øvrige	50	49
Andre driftsindtægter	97	352
Tab ved salg af materielle anlægsaktiver	-11	-15
Restruktureringsomkostninger	-239	-272
Øvrige	-157	-96
Andre driftsomkostninger	-407	-383
Andre driftsindtægter og omkostninger	-310	-31

Restruktureringsomkostninger kan i begge år hovedsageligt henføres til fratrædelser i Danmark, Tyskland USA og Frankrig.

D. HONORAR TIL GENERALFORSAMLINGSVALGT REVISION

	2017	2018
Revisionshonorar	21	23
Erklæringsopgaver med sikkerhed		
Skatte- og momsrådgivning	3	4
Andre ydelser	6	11
I alt	30	38

Honorar for andre ydelser end lovpligtig revision udført af PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab (PricewaterhouseCoopers Danmark) udgør 11 mio. kr. (2017: 5 mio.)

Andre ydelser end lovpligtig revision omfatter ydelser i forbindelse med transfer pricing, skatterevision, due diligence, aftalte arbejdshandlinger og regnskabsmæssig rådgivning.

Note 3 KAPITALANDELE OG VÆRDIPAPIRER

mio. kr.

	2017			2018			
	Kapitalandele i associerede/joint ventures	Andre kapitalandele	I ALT	Kapitalandele i associerede/joint ventures	Andre kapitalandele	Værdipapirer	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	2.700	271	2.971	2.732	266		2.998
Valutakursreguleringer mv.		1	1	8			8
Tilgang	32	4	36	30	10	1.348	1.388
Afgang		-10	-10	-26	-18		-44
Anskaffelsessum 31. december	2.732	266	2.998	2.744	258	1.348	4.350
Reguleringer 1. januar	-114	-137	-251	-205	-114		-319
Valutakursreguleringer mv.	12		12	-20			-20
Resultat/værdiregulering	11	17	28	-252	-15	-5	-272
Udbytte	-21		-21	-26			-26
Afgang/Overført	-93	6	-87	26	5		31
Reguleringer 31. december	-205	-114	-319	-477	-124	-5	-606
Regnskabsmæssig værdi 31. december	2.527	152	2.679	2.267	134	1.343	3.744

Der er ultimo 2018 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af "Kapitalandele i associerede/joint ventures", såfremt der har været indikationer på nedskrivningsbehov. Indikatorerne omfatter negativt resultat, hvis den regnskabsmæssige værdi overstiger egenkapitalen i selskabets eksterne årsregnskab eller hvis relevant, hvor den regnskabsmæssige værdi overstiger værdien jævnfør børskurs. Ved nedskrivningstestene sammenholdes nutidsværdien af pengestrømme fra associerede/joint ventures med de regnskabsmæssige værdier af samme. Principperne er uændrede i forhold til nedskrivningstest udført i 2017.

For yderligere oplysninger om associerede virksomheder og joint ventures se noterne Note 5 Finansielle omkostninger, Note 15 Finansielle risici og instrumenter og Note 23 Nærtstående parter.

For yderligere oplysninger om værdipapirer se Note 15 Finansielle risici og instrumenter.

Note 3 KAPITALANDELE OG VÆRDIPAPIRER (fortsat)

mio. kr.

VÆSENTLIGE ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER OG JOINT VENTURES

De sammenfattede finansielle oplysninger for hver af Koncernens individuelt set væsentlige associerede virksomheder og joint ventures er korrigeret for forskelle i anvendt regnskabspraksis. De finansielle oplysninger udgør virksomhedernes totale beløb og ikke koncernens andel af beløbene. Idet SMA Solar Technology AG er et børsnoteret selskab er de oplyste beløb baseret på offentligt tilgængelig information.

	SMA Solar Technology AG	
	2017	2018
Hjemsted	Tyskland	Tyskland
Ejerandel	20%	20%
SAMMENFATTENDE INDKOMSTOPGØRELSE (FORELØBIGE TAL FOR 2018 og 2017)		
Omsætning	6.620	5.672
EBIT	335	-1.118
Årets resultat	223	-1.297
SAMMENFATTENDE BALANCE (Q3 TAL)		
Langfristede aktiver	2.873	2.568
Kortfristede aktiver	6.293	5.952
Langfristede forpligtelser	2.047	1.907
Kortfristede forpligtelser	2.596	2.070
Egenkapital	4.523	4.542
ØVRIG INFORMATION		
Koncernens andel af egenkapitalen pr. 31. december	927	640
Koncernens andel af modtaget udbytte	13	20

Baseret på børskursen er dagsværdien af SMA Solar Technology AG opgjort til 4,3 mia. kr. pr. 31. december 2018 (2017: 9,4 mia.).

KAPITALANDELE I ANDRE ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER OG JOINT VENTURES

Ud over ovenstående oplyste interesser i associerede virksomheder og joint ventures ejer Koncernen ligeledes kapitalandele i en række associerede virksomheder og joint ventures, der for Koncernen ikke er væsentlige individuelt set.

	2017			2018		
	Associeret	Joint Ventures	TOTAL	Associeret	Joint Ventures	TOTAL
Koncernens andel af:						
Årets resultat af fortsættende aktiviteter	-8	1	-7	-10	10	-1
Anden totalindkomst	-1	-1	-2	-1	-1	-1
Totalindkomst i alt	-9		-9	-10	9	-1
Koncernens andel af egenkapitalen pr. 31. december	98	113	211	119	115	234

AFSTEMNING AF DEN REGSKABSMÆSSIGE VÆRDI

Koncernens andel af egenkapital i væsentlige ass./jv.	927	927	640	640
Goodwill vedrørende væsentlige ass./jv.	1.389	1.389	1.393	1.393
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i ikke-væsentlige ass./jv.	98	113	211	234
Regnskabsmæssig værdi pr. 31. december af ass./jv.	2.414	113	2.527	2.267

For yderligere oplysninger om associerede virksomheder og joint ventures henvises til Note 27 Koncernens selskabsoversigt.

Note 4 FINANSIELLE INDTÆGTER

mio. kr.

	2017	2018
Renteindtægter fra kreditinstitutter mv.	50	44
	50	44
Renter på finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris udgør	36	44

Note 5 FINANSIELLE OMKOSTNINGER

mio. kr.

	2017	2018
Renteomkostninger til kreditinstitutter mv.	-329	-292
Renteelement, diskonterede forpligtelser	-1	-5
Kalkuleret rente vedrørende ydelsesbaserede pensionsordninger	-26	-18
Valutakurstab, netto	-31	-64
Dagsværdiregulering vedr. aktieoptioner og tegningsretter	-17	
Tab på øvrige finansielle aktiver	-6	-7
Låneomkostninger indregnet i kostprisen for aktiver	6	
	-404	-386
Renter på finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris udgør	-330	-297

Valutakurstab, netto inkluderer effekten af sikring til dagsværdi på -134 mio. kr. (2017: +149 mio.)

Der er i 2018 ikke indregnet låneomkostninger i kostprisen på aktiver. I 2017 er der ved indregning af låneomkostninger i kostprisen på aktiver anvendt en effektiv rentesats svarende til selskabets vægtede gennemsnitlige årlige låneomkostning på generel låntagning, i dette tilfælde 2,8%.

Note 6 SKAT AF ÅRETS RESULTAT

mio. kr.

	2017	2018
Aktuel skat	-1.336	-1.151
Regulering af udskudt skat	240	66
Regulering vedrørende tidligere år	-22	51
	-1.118	-1.034

Skat af resultat kan forklares således:

Beregnet skat af resultat før skat	22,0%	22,0%
Regulering af beregnet skat i udenlandske dattervirksomheder ift. 22%	3,8%	1,5%
Ikke-skattepligtige indtægter og fradragsberettigede omkostninger	-2,5%	-1,6%
Effekt af ændring i skatteprocent	-3,7%	-0,1%
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	-0,1%	1,3%
Regulering af skatteaktiver, netto	-0,3%	-0,3%
Øvrige skatter	5,7%	1,8%
Reguleringer vedrørende tidligere år	0,5%	-1,2%
Effektiv skatteprocent	25,4%	23,4%

	2017	2018
Skat af årets resultat (resultatopgørelsen)	-1.118	-1.034
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter (anden totalindkomst)	-29	19
Skat af aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsordninger (anden totalindkomst)	-97	11
Skat i alt	-1.244	-1.004

Vedtagelsen af skattereformen i USA den 22. december 2017 påvirkede den samlede skat i 2017. Effekten af ændringen i skatteprocent var påvirket af en indtægt fra regulering af udskudte skatteaktiver og forpligtelser og øvrige skatter var påvirket af en omkostning fra transitionsskat.

Note 7 IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

mio. kr.

	2017								
	Goodwill	Internt udviklet software	Varemærke	Teknologi	Kunde-forhold	Patenter og øvrige rettigheder	Udviklings-aktiver	Øvrige i alt	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	12.814	1.681	1.161	4.799	2.887	327	530	11.385	24.199
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-416	-57	-73	-241	-153	-2	-20	-546	-962
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	734			261	66		2	329	1.063
Overført i året		-275				277		2	2
Tilgang		469				129		598	598
Afgang		-35				-16		-51	-51
Anskaffelsessum 31. december	13.132	1.783	1.088	4.819	2.800	715	512	11.717	24.849
Af- og nedskrivninger 1. januar	1.183	1.150	36	2.314	1.577	263	485	5.825	7.008
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-74	-50		-161	-112		-18	-341	-415
Overført i året		-152				153	-1		
Afskrivninger		83	20	310	214	11	20	658	658
Afgang		-35				-15		-50	-50
Af- og nedskrivninger 31. december	1.109	996	56	2.463	1.679	412	486	6.092	7.201
Regnskabsmæssig værdi 31. december	12.023	787	1.032	2.356	1.121	303	26	5.625	17.648

	2018								
	Goodwill	Internt udviklet software	Varemærke	Teknologi	Kunde-forhold	Patenter og øvrige rettigheder	Udviklings-aktiver	Øvrige i alt	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	13.132	1.783	1.088	4.819	2.800	715	512	11.717	24.849
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	158	26	29	98	62	-9	7	213	371
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	173			65	42			107	280
Tilgang		466				20		486	486
Afgang		-23				-12	-21	-56	-56
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-635	-14		-41	-49			-104	-739
Anskaffelsessum 31. december	12.828	2.238	1.117	4.941	2.855	714	498	12.363	25.191
Afskrivninger 1. januar	1.109	996	56	2.463	1.679	412	486	6.092	7.201
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	29	17	1	70	50	-2	7	143	172
Afskrivninger		108	20	320	211	41	18	718	718
Afgang		-23				-12	-21	-56	-56
Afgang ved salg af dattervirksomheder		-14		-41	-49			-104	-104
Af- og nedskrivninger 31. december	1.138	1.084	77	2.812	1.891	439	490	6.793	7.931
Regnskabsmæssig værdi 31. december	11.690	1.154	1.040	2.129	964	275	8	5.570	17.260

Til- og afgang ved køb og salg af dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 19 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

NEDSKRIVNINGSTEST

Der er ultimo 2018 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af goodwill og varemærker (aktiver med udefinerbar levetid). Nedskrivningstestene er foretaget på baggrund af forretningssegmenter, som repræsenterer det laveste niveau for pengestrømsfrembringende enheder (CGU'er), hvortil den regnskabsmæssige værdi af goodwill og varemærke kan henføres med en rimelig grad af nøjagtighed. Grundlaget for opgørelse af genindvindingsværdien er kapitalværdien af alle pengestrømsfrembringende enheder.

Opkøbte aktiviteter og virksomheder integreres hurtigst muligt i forretningssegmenterne for at udnytte mulige synergier. En konsekvens heraf er, at det efter meget kort tid ikke længere er muligt at henføre den regnskabsmæssige værdi af goodwill til de opkøbte virksomheder og aktiviteter med en rimelig grad af nøjagtighed, hvorfor det ikke er muligt at foretage nedskrivningstest på de enkelte opkøb. Ved nedskrivningstesten sammenholdes nutidsværdien af forventede nettopengestrømme fra de pengestrømsfrembringende enheder med de regnskabsmæssige værdier af nettoaktiverne. De forventede pengestrømme er baseret på budgetter og prognoser for årene 2019 - 2028 udarbejdet og godkendt af ledelsen i de pengestrømsfrembringende enheder og af Koncernledelsen. Prognoserne er udarbejdet for en ti-årig periode, da beslutninger om opkøb træffes på baggrund af ti-årige prognoser. De væsentligste variable er omsætning, EBIT, driftskapital og investeringer. Tilbageiskonteringsatsen fastsættes under hensyntagen til den markedsbaserede "cost of equity" og "cost of debt".

Note 7 IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER (fortsat)

mio. kr.

Nedenfor er angivet de væsentligste goodwill allokeringer samt de væsentligste forudsætninger for de gennemførte nedskrivningstests:

	2017				
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Drives	Danfoss Cooling	Danfoss Heating	Øvrige
Goodwill 31. december	1.760	5.730	1.892	2.626	15
Varemærke med udefinerbar levetid 31. december	949				
Forventet vækst i nettopengestrømmene i terminalperioden i %	2%	2%	2%	2%	2%
Tilbagediskonteringsats før skat i %	11%	11%	11%	10%	11%

	2018				
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Drives	Danfoss Cooling	Danfoss Heating	Øvrige
Goodwill 31. december	1.887	5.747	2.049	1.993	14
Varemærke med udefinerbar levetid 31. december	978				
Forventet vækst i nettopengestrømmene i terminalperioden i %	2%	2%	2%	2%	2%
Tilbagediskonteringsats før skat i %	11%	10%	11%	10%	10%

Danfoss Power Solutions varemærket med en regnskabsmæssig værdi på 978 mio. kr. (2017: 949 mio.) afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse. Globale mega-trends og en anerkendelse i branchen som én af de markedsførende understøtter at varemærket vil generere positive pengestrømme til Koncernen i en udefinerbar periode.

Den gennemsnitlige vækstrate frem til 2028 er baseret på realiserede resultater og ledelsens forventninger til udviklingen i markedet mv., og er estimeret til at ligge mellem 2-7% for forretningssegmenterne, hvilket er lig eller over den generelle udvikling i markedet. Stigningen i nettoomsætning skyldes vedvarende høje investeringer i innovation og markedsudvikling. Den forventede gennemsnitlige EBIT margin der er anvendt i nedskrivningstestene anses for at være rimelige sammenholdt med realiserede resultater og planlagte initiativer i forretningssegmenterne.

EBIT margin samt driftskapitalen i % af omsætningen forventes at være uændret i terminalperioden. Investeringerne antages at være lig med de regnskabsmæssige afskrivninger. Disse forudsætninger er uændrede i forhold til nedskrivningstest gennemført i 2017.

Vækstraten i terminalperioden af forventede nettopengestrømme fra 2029 og fremefter er skønnet til at være 2% og vurderes at være lig eller under udviklingen i de markeder Koncernen opererer i.

Ledelsen har vurderet, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi vil overstige genindvingsværdien. Konklusionen er uændret i forhold til 2017.

Danfoss Power Solutions

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Power Solutions segmentet, stammer fra Koncernens køb af yderligere 38,2% af aktiekapitalen i Sauer-Danfoss Inc. (USA) i 2008, købet af Propulsys Inc. (White Drive Products Group) (USA) i 2016 og købet af Visedo Oy (Finland) i 2017. Den regnskabsmæssige værdi af Varemærker, Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2018 til 2,3 mia. kr. (2017: 2,6 mia.) eller omkring 57% (2017: 57%) af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2030 og 2032.

Danfoss Drives

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Drives segmentet, stammer hovedsageligt fra købet af Vacon (Finland) i december 2014. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2018 til 1,3 mia. kr. (2017: 1,4 mia.) eller omkring 31% (2017: 31%) af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2026 og 2029.

Danfoss Cooling

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Cooling segmentet, er hovedsageligt erhvervet i forbindelse med købet af Scroll Technologies (USA) i 2006 og Danfoss Turbocor Compressors (USA) i 2012. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2018 til 217 mio. kr. (2017: 200 mio.) eller omkring 5% (2017: 4%) af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2032 og 2028.

Danfoss Heating Solutions

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Heating segmentet, stammer hovedsageligt fra købet af Devi Koncernen (Danmark) i 2003 og købet af Sondex Holding A/S (Danmark) i 2016. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2018 til 306 mio. kr. (2017: 337 mio.) eller omkring 7% (2017: 8%) af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil 2028.

Øvrige immaterielle anlægsaktiver

Ved udgangen af 2018 udgjorde softwareaktiver under opførelse 492 mio. kr. (2017: 727 mio.) og udviklingsaktiver under opførelse 0 mio. kr. (2017: 0 mio.). Kapitaliseret software under opførelse er i det væsentlige oparbejdet internt.

Koncernen har i 2018 gennemført en værdiforringelsestest af de regnskabsmæssige værdier af indregnede udviklingsaktiver og softwareaktiver under opførelse. Herunder er projektdrivingsforløbet i form af afholdte omkostninger og opnåede milepæle mv. vurderet i forhold til de godkendte projekt- og forretningsplaner. Nævnte vurderinger har ikke resulteret i en nedskrivning på igangværende software (2017: 0 mio.).

Note 8 MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

mio. kr.

	2017				
	Grunde og bygninger	Produktionsanlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Aktiver under opførelse	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	6.319	10.220	1.833	1.315	19.687
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-196	-205	-66	-46	-513
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	11	17	2		30
Overført	221	478	238	-939	-2
Tilgang	273	274	337	1.333	2.217
Afgang	-26	-145	-372		-543
Anskaffelsessum 31. december	6.602	10.639	1.972	1.663	20.876
Af- og nedskrivninger 1. januar	2.836	7.719	1.203		11.758
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-44	-85	-38		-167
Overført	4	-51	47		
Afskrivninger	236	711	176		1.123
Afgang	-21	-132	-211		-364
Af- og nedskrivninger 31. december	3.011	8.162	1.177		12.350
Regnskabsmæssig værdi 31. december	3.591	2.477	795	1.663	8.526
	2018				
	Grunde og bygninger	Produktionsanlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Aktiver under opførelse	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	6.602	10.639	1.972	1.663	20.876
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-8	34	6	10	42
Tilgang ved køb af dattervirksomheder		8			8
Overført	371	744	17	-1.132	
Tilgang	153	370	203	1.501	2.227
Afgang	-83	-197	-90		-370
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-59	-36			-95
Anskaffelsessum 31. december	6.976	11.562	2.108	2.042	22.688
Af- og nedskrivninger 1. januar	3.011	8.162	1.177		12.350
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-6	9			3
Overført		9	-9		
Afskrivninger	260	710	154		1.124
Afgang	-52	-189	-83		-324
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-35	-29			-64
Af- og nedskrivninger 31. december	3.178	8.672	1.239		13.089
Regnskabsmæssig værdi 31. december	3.798	2.890	869	2.042	9.599

Den regnskabsmæssige værdi 31. december for finansielt leasede aktiver udgør samlet 395 mio. kr. (2017: 306 mio.).

Til- og afgange ved køb og salg af dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 19 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

Koncernens indgåede finansielle leasingaftaler vedrører hovedsageligt grunde og bygninger samt it-udstyr. Ved udløbet af leasingaftalerne har Koncernen mulighed for at erhverve de leasede bygninger og udstyr til favorable priser.

Note 9 VAREBEHOLDNINGER

mio. kr.

	2017	2018
Råvarer og hjælpematerialer	2.092	2.522
Varer under fremstilling	571	659
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	2.250	2.453
Varebeholdninger	4.913	5.634
Ukuransnedskrivninger	445	452
Regnskabsmæssig værdi af varebeholdninger indregnet til nettorealisationsværdi	235	344
Årets omkostningsførte reguleringer af varebeholdninger til nettorealisationsværdi indeholdt i produktionsomkostninger	70	81
Årets vareforbrug, indregnet i produktionsomkostninger	21.718	23.424

Note 10 TILGODEHAVENDER FRA SALG

mio. kr.

	2017	2018
Tilgodehavender før nedskrivninger	6.568	6.597
Nedskrivninger	-195	-186
Tilgodehavender	6.373	6.411
Tilgodehavender hos associerede/joint ventures	42	45
Tilgodehavender i alt	6.415	6.456
Heraf tilgodehavender, der forfalder efter 1 år	13	12
Nedskrivninger 1. januar	-191	-195
Valutakursreguleringer mv.	7	4
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	-26	
Ændring i nedskrivninger	-15	-12
Realiseret tab	30	17
Nedskrivninger 31. december	-195	-186

Note 11 GRUNDKAPITAL OG RÅDIGHEDSKAPITAL

Fondens **grundkapital** udgør nominelt 400 mio. kr. i A-aktier i Danfoss A/S. Kostprisen for disse udgør 141 mio. kr.

I henhold til Fondens vedtægter skal grundkapitalen til stede være urørlig, således at ovenstående aktier i Danfoss A/S aldrig må afhændes, eller på nogen måde pantsættes, ligesom stemmeretten herfor til enhver tid uindskrænket skal forblive i Fonden.

Formålet med Fonden er at virke konsoliderende for Danfoss A/S både med hensyn til ledelsesforholdene og kapitalforholdene til gavn for virksomheden og alle de, der har tilknytning hertil.

Fondens **rådighedskapital** kan anbringes i børsnoterede obligationer, bankgaranterede pantebreve, gældsbeviser eller højt forrentede indlånskonti i pengeinstitutter. Såfremt bestyrelsen skønner det hensigtsmæssigt, kan Fonden endvidere investere i aktier eller anparter.

Fonden er ved sin bestyrelse berettiget til at erhverve yderligere Danfoss A/S aktier, ligesom rådighedskapitalen kan placeres i selskaber med begrænset ansvar, der har relation til Sønderjylland og andre steder, hvor Danfoss A/S har aktiviteter, f.eks. ved at støtte Koncernens image, brands eller rekruttering, uanset at der ikke er udsigt til et direkte afkast.

Note 12 HENSATTE FORPLIGTELSER

mio. kr.

Garantiforpligtelser omfatter forventede omkostninger, der opstår i den ydede garantiperiode på Koncernens produkter. Betingede købsvederlag består af "earn out" aftaler i forbindelse med køb af virksomheder og øvrige hensatte forpligtelser omfatter primært visse lønmodtageromkostninger, herunder jubilæumsgratiale.

Hensatte forpligtelser er tilbagediskonteret til nutidsværdi, hvor dette er væsentligt.

	2018			I ALT
	Garanti	Betingede købsvederlag	Øvrige	
Hensatte forpligtelser 1. januar	337	401	387	1.125
Valutakursregulering mv.	3		22	25
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-9			-9
Overført til pensions- og sundhedsforpligtelser			-16	-16
Anvendt	-177	-10	-58	-245
Tilbageførsel af ubenyttede hensættelser	-13	-26	-35	-74
Hensat	206	40	162	408
Renteelement		5		5
Hensatte forpligtelser 31. december	347	410	462	1.219

	2018			I ALT
	Garanti	Betingede købsvederlag	Øvrige	
Forventet forfald af ovennævnte forpligtelser:				
Under 1 år	223	11	131	365
Mellem 1-5 år	122	321	165	608
Over 5 år	2	78	166	246
Hensatte forpligtelser 31. december	347	410	462	1.219

Note 13 UDSKUDT SKAT

mio. kr.

ÆNDRING I UDSKUDT SKAT

	2017	2018
Netto udskudt skat 1. januar *)	-1.203	-1.092
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	38	-27
Tilgang ved fusion og køb af dattervirksomheder	-69	-11
Regulering vedrørende tidligere år	-1	-14
Udskudt skat indregnet i resultatopgørelsen	240	66
Udskudt skat indregnet i anden totalindkomst	-97	11
Netto udskudt skat 31. december *)	-1.092	-1.067

*) Forpligtelser (-)

SPECIFIKATION AF UDSKUDT SKAT

	2017	2018
	Udskudt skatteaktiv	Udskudt skatteaktiv
Immaterielle anlægsaktiver	39	35
Materielle og finansielle anlægsaktiver	293	237
Kortfristede aktiver	197	176
Gæld, hensættelser mv.	528	694
Fremførselsberettigede skattemæssige underskud	263	303
Ej aktiverede skatteaktiver vedrørende skattemæssige underskud	-199	-243
	1.121	1.202
Modregning inden for samme juridiske skatteenheder og jurisdiktioner	-443	-543
Udskudte skatteaktiver	678	659
	Udskudt skatteforpligtelse	Udskudt skatteforpligtelse
Immaterielle anlægsaktiver	939	890
Materielle og finansielle anlægsaktiver	662	710
Kortfristede aktiver	103	103
Gæld, hensættelser mv.	444	530
Udskudt skat vedrørende dansk sambeskatning	65	36
	2.213	2.269
Modregning inden for samme juridiske skatteenheder og jurisdiktioner	-443	-543
Udskudte skatteforpligtelser	1.770	1.726

Af det indregnede skatteaktiv vedrørende fremførselsberettigede underskud på netto 60 mio. kr. (2017: 64 mio.) stammer en væsentlig del fra virksomheder, som har haft skattemæssige underskud i de seneste tre regnskabsår. Baseret på forretningsplaner og forventet fremtidig skattepligtig indkomst i de respektive virksomheder, forventer ledelsen at dette skatteaktiv bliver udnyttet i fremtiden.

Af det indregnede skatteaktiv vedrørende fremførselsberettigede underskud kan 91% (2017: 91%) stadig udnyttes efter 3 år eller senere.

Skatteværdien af ikke-aktiverede fremførselsberettigede skattemæssige underskud udgør 243 mio. kr. (2017: 199 mio.). Dette beløb er ikke aktiveret, idet det ikke forventes udnyttet. Ej aktiverede skatteaktiver vedrørende fremførselsberettigede underskud med en restlevetid på 3 år eller mindre udgør 3% af det samlede indregnede beløb (2017: 12%), hvorimod andelen af fremførselsberettigede underskud med en restlevetid på 10 år eller mere udgør 63% (2017: 75%).

Af udskudte skatteforpligtelser på 1.726 mio. kr. (2017: 1.770 mio.), kan 37 mio. kr. (2017: 65 mio.) henføres til skat vedrørende tidligere års sambeskatning af udenlandske dattervirksomheder. Koncernen har udskudte skatteforpligtelser vedrørende midlertidige forskelle i udenlandske dattervirksomheder og associerede/joint ventures på 141 mio. kr. (2017: 112 mio.). Forpligtelserne er ikke indregnet, idet Koncernen kontrollerer, hvorvidt de udløses. Det er sandsynligt, at forpligtelserne ikke vil blive udløst indenfor en overskuelig fremtid.

Note 14 PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSE

mio. kr.

Den væsentligste del af Koncernens pensionsordninger er afdækket af pensionselskaber og forsikringselskaber (bidragsbaserede). En række udenlandske pensions- og sundhedsordninger er dog ydelsesbaserede med forpligtelser, der kun er delvist eller ikke afdækkede.

Det er Koncernens overordnede politik, at pensions- og sundhedsordninger så vidt muligt er bidragsbaserede. I nogle lande, såsom USA, England og Tyskland, er der dog en udpræget tradition for ydelsesbaserede ordninger.

Den geografiske fordeling af ydelsesbaserede ordninger fremgår af nedenstående:

	2017		2018	
	Brutto forpligtelser	Netto forpligtelser	Brutto forpligtelser	Netto forpligtelser
Tyskland	23%	70%	24%	68%
USA	39%	38%	39%	35%
England	35%	-19%	33%	-17%
Øvrige	3%	11%	4%	14%
I alt	100%	100%	100%	100%

Pensionsydelse er baseret på medarbejdernes anciennitet i ordningerne og løn på pensioneringstidspunktet. Ordningerne stiller forskellige krav om fordeling af aktiver i forhold til risiko. Størstedelen af forpligtelserne vedrører enten fratrådte og pensionerede medarbejdere eller er forbundet med et garanteret minimums afkastkrav. Nogle af de ydelsesbaserede ordninger i England og USA er dog stadig afhængige af den endelige løn for en lukket og begrænset gruppe på mindre end 200 (2017: 300) aktive medarbejdere. Med udgangspunkt i en integreret risikostyring og ved at ændre arten af de eksisterende programmer arbejder Koncernen på at minimere risikoen forbundet med ydelsesbaserede ordninger.

Alle væsentlige ydelsesbaserede ordninger er opgjort af uafhængige aktuarer.

KONCERNENS FORPLIGTELSE VEDRØRENDE YDELSESBASEREDE PENSIONS- OG SUNDHEDSORDNINGER

	2017	2018
Nutidsværdi af hensatte forpligtelser	3.729	3.575
Dagsværdi af ordningernes aktiver	-2.877	-2.724
	852	851
Nettoaktiver vedrørende ydelsesbaserede pensionsordninger	164	144
Hensatte pensions- og sundhedsforpligtelser	1.016	995
	852	851

Ordninger med overskud er indregnet med udgangspunkt i, at fremtidige økonomiske fordele vil være tilgængelige for Koncernen som reduktion i fremtidige bidrag eller som kontant tilbagebetaling.

UDVIKLING I NUTIDSVÆRDIEN AF YDELSESBASEREDE FORPLIGTELSE

	2017	2018
Hensatte forpligtelser 1. januar	3.954	3.729
Valutakursreguleringer mv.	-238	67
Omkostninger	29	22
Kalkuleret rente på ordningernes forpligtelser	108	99
Aktuarmæssige gevinster(-)/tab fra ændringer i demografiske forudsætninger	-75	10
Aktuarmæssige gevinster(-)/tab fra ændringer i finansielle forudsætninger	118	-154
Gevinst ved nedskæringer og indfrielse		-42
Pensionsomkostninger vedrørende tidligere regnskabsår	-9	
Betalinger fra pensionsordningsdeltagere	11	12
Udbetalte ydelser fra Koncernen	-34	-36
Udbetalte ydelser fra aktiver tilknyttet ordningerne	-152	-154
Overført fra anden lang gæld	17	22
Hensatte forpligtelser 31. december	3.729	3.575

UDVIKLINGEN I DAGSVÆRDI AF AKTIVER TILKNYTTET ORDNINGERNE

	2017	2018
Aktiver 1. januar	2.874	2.877
Valutakursreguleringer mv.	-197	50
Kalkuleret rente af ordningernes aktiver	86	81
Betalinger fra pensionsordningsdeltagere	11	12
Årets afkast af ordningernes aktiver ekskl. kalkuleret rente	169	-209
Gevinst ved nedskæringer og indfrielse		-42
Indbetalt af Koncernen	86	103
Udbetalte ydelser	-152	-154
Overført fra anden lang gæld		6
Aktiver 31. december	2.877	2.724

Nogle få lande kan kræve at forpligtelsen er afdækket, dog er dette ikke tilfældet for størstedelen af landene. De uafdækkede ydelsesbaserede ordninger befinder sig primært i visse af de tyske dattervirksomheder samt sundhedsordningerne i USA. De uafdækkede ordninger beløber sig til ca. 499 mio. kr. (2017: 481 mio.)

Note 14 PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSE (fortsat)

mio. kr.

OMKOSTNINGER VEDRØRENDE YDELSESBASEREDE PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSE

	2017	2018
Omkostninger i året	28	22
Kalkuleret rente på forpligtelser	108	99
Kalkuleret forventet afkast på aktiver	-86	-81
Pensionsomkostninger vedrørende tidligere regnskabsår	-9	
Omkostningsført i resultatopgørelsen	41	40
Produktionsomkostninger	13	9
Administrationsomkostninger	15	13
Andre driftsindtægter og driftsomkostninger	-9	
Renter vedrørende pensions- og sundhedsforpligtelser medtaget under finansielle poster	22	18
	41	40

FORVENTET FORFALD AF PENSIONSFORPLIGTELSEN

	2017	2018
Under 1 år	146	154
Mellem 1-5 år	614	640
Over 5 år	2.969	2.781
	3.729	3.575

AKTIVER TILKNYTTET ORDNINGERNE SAMMENSÆTTER SIG SÅLEDES:

	2017		2018	
Aktier og lignende værdipapirer	1081	38%	849	31%
Noterede virksomhedsobligationer	954	33%	1.007	37%
Obligationer	637	22%	720	26%
Andet	205	7%	148	6%
	2.877	100%	2.724	100%

Der er risici forbundet med de ordninger, hvor pensionsmidlerne er investeret i finansielle instrumenter. 31% (2017: 38%) af midlerne er investeret i aktier og lignende værdipapirer, hvor der historisk har været en risiko for værdiudsving.

VÆSENTLIGE FORUDSÆTNINGER VED BEREGNINGER AF PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSE SAMT TILHØRENDE OMKOSTNINGER

	2017	2017	2018	2018
	Interval	Vægtet gennemsnit	Interval	Vægtet gennemsnit
Diskonteringsrente	1,9-3,6%	2,7%	1,9-4,2%	3,1%
Forventet stigning i lønniveau	1,8-4,4%	3,6%	1,8-4,5%	3,5%

Levetiden er baseret på den til rådighed relevante statistik i de lande, som er inkluderet i beregningen.

Forventet afkast på pensionsordningerne er baseret på beregninger fra eksterne aktuarer og fastlagt på grundlag af aktivernes sammensætning og generelle forventninger til den økonomiske udvikling.

Koncernen forventer at indbetale 127 mio. kr. til de ydelsesbaserede ordninger i 2019. I 2018 blev der indbetalt 149 mio. kr.

FØLSOMHEDSANALYSE

	2017	2018
Rapporteret pensionsforpligtelse	3.729	3.575
Stigning i diskonteringsrenten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	-257	-241
Fald i diskonteringsrenten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	+294	+275
Stigning i lønstigningstakten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	+19	+16
Fald i lønstigningstakten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	-18	-15
Stigning i gennemsnitlig levetid på 1 år påvirker pensionsforpligtelsen med	+123	+112
Fald i gennemsnitlig levetid på 1 år påvirker pensionsforpligtelsen med	-121	-112

Note 15 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER

mio. kr.

FINANSIELLE RISIKOFAKTORER

Koncernens lønsomhed, pengestrømme og balanceposter er udsat for finansielle markedsrisici bl.a. som følge af Koncernens internationale forretningsprofil. Disse risici omfatter valutakurs-, råvare-, kredit-, rente-, likviditets- og investeringsrisiko. Koncernens risikostyring har fokus på risikoafdækning og risikominimering, specielt med fokus på at sikre Koncernens pengestrømme og lønsomhed i lokal valuta.

Koncernens finansielle styring retter sig mod at begrænse finansielle risici samt reducere udsving i Koncernens cashflow og indtjening i lokal valuta. Det er Koncernens politik ikke at foretage aktiv spekulation i finansielle markeder.

Vedrørende beskrivelse af anvendt regnskabspraksis og metoder, herunder anvendte indregningskriterier og målingsgrundlag, henvises til omtale under Note 25 Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis.

VALUTARISIKO

Valutarisikoen består af tre elementer:

1. *Transaktionsrisikoen*: Omfatter både balance risiko, det vil sige risikoen forbundet med tilgodehavender og skyldige poster i udenlandsk valuta, og risikoen forbundet med fremtidige pengestrømme i udenlandsk valuta. Begge typer af risici har direkte indflydelse på pengestrømme og indtjening og er derfor den primære fokus i Koncernens valutakurssikrings strategi. Valutakurssikrings politikken skal dække alle balance risici samt alle væsentlige risici forbundet med forventede pengestrømme for en 12 måneders løbende periode.

Politikken for afdækning af forventede pengestrømme har i 2018 og 2017 været følgende:

0-3 måneders eksponering	90%
3-6 måneders eksponering	85%
6-9 måneders eksponering	80%
9-12 måneders eksponering	75%

Politikken for afdækning af dagsværdi har i 2018 og 2017 været 100%.

2. *Translationsrisikoen*: Er risikoen for, at Koncernens resultatopgørelse og balance ved måling i danske kroner bliver negativt påvirket af valutakursudsving i forbindelse med konsolidering af datterselskabsregnskaber. Translationsrisikoen (rapporteringsrisikoen) afdækkes normalt ikke. Den bliver dog delvis afdækket ved at bevare en passende balance mellem egenkapital og gæld i lokal valuta i de enkelte legale selskaber i Koncernen og ved at trække på Koncernens kreditfaciliteter i relevant udenlandsk valuta svarende til Koncernens aktiver.

3. *Økonomisk/strukturel risiko (strategisk risiko)*: Risikoen er ikke en del af Koncernens finansielle risikostyringsstrategi. Økonomisk/strukturel valutarisiko bliver håndteret ved kontinuertligt at bevare en passende balance mellem den geografiske placering af kunde- og leverandørmarkeder.

NOMINEL POSITION FOR VÆSENTLIGE VALUTA	2017				2018			
	EUR	USD	GBP	I alt	EUR	USD	GBP	I alt
Tilgodehavender og gæld	-278	-205	-31	-514	-694	-134	-37	-865
Likvider og lån 1)	302	2.028	-52	2.278	-231	306	37	112
Afledte fin. instrumenter til afdækning af dagsværdi 2)	73	-2.078	91	-1.914	881	-164	0	717
Afledte fin. instrumenter til afdækning af fremtidige pengestrømme	-2.993	-844	-273	-4.110	-3.039	-1.142	-261	-4.442

1) Ud over de inkluderede lån er lån på 634 mio. EUR (2017: 634 mio. EUR) anvendt til afdækning af netto investeringer (egenkapital afdækning).

Koncernens egenkapital er påvirket med -15 mio. kr. (2017: -7 mio.)

2) Finansielle instrumenter til afdækning af dagsværdi omfatter ligeledes risikoen forbundet med varelager i de lande, der anvender prislister i udenlandsk valuta.

FØLSOMHED

Sandsynlig forøgelse af valutakurs	1%	10%	10%		1%	10%	10%	
Hypotetisk indvirkning på årets resultat	1	-25	1	-23	0	0	0	0
Hypotetisk indvirkning på egenkapitalen	-76	-110	-26	-212	-75	-112	-30	-217

En negativ ændring i valutakurserne ville have en tilsvarende modsatrettet påvirkning på årets resultat og egenkapital.

De angivne følsomheder er opgjort baseret på de indregnede finansielle aktiver og forpligtelser pr. 31. december.

RÅVARERISIKO

Udviklingen i de globale råvarepriser kan påvirke Koncernens indtjening og pengestrømme. Det er Koncernens overordnede politik at sikre, at signifikante råvarerisici reduceres via en kombination af faste pris aftaler med leverandører, aktiv pristilpasning og i visse tilfælde ved finansielle instrumenter.

Råvareforbruget afdækkes minimum 6 måneder og maksimum 12 måneder frem i tiden, hvis disse vurderes at være væsentlige.

Koncernen har ikke foretaget finansiell afdækning af råvarerisikoen i hverken 2018 eller 2017.

Note 15 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. kr.

KREDITRISIKO

Koncernens kreditrisici stammer hovedsageligt fra tilgodehavender fra salg samt indeståender i pengeinstitutter (også kaldet modpartsrisiko). Det er Koncernens politik at minimere risikoen for tab som følge af kreditrisiko. Modpartsrisikoen overfor banker eller andre finansielle partnere søges imødegået ved så vidt muligt kun at benytte solide regionale eller globale finansielle partnere, som har en kreditvurdering på minimum "A-" i henhold til Standard & Poors' credit rating-terminologi.

Koncernen anvender en forenklet metode til opgørelse af forventede tab på tilgodehavender, som angivet i IFRS 9, der tillader hensættelse til forventet tab i tilgodehavendets levetid for alle tilgodehavender fra salg. Ved opgørelsen af forventet tab er tilgodehavender fra salg grupperet baseret på kreditrisiko og antallet af forfaldne dage. Af det hensatte beløb på 186 mio. kr. kan 136 mio. kr. henføres til tilgodehavender forfalden mere end 180 dage.

Tilgodehavender fra salg er fordelt på mange kunder og geografiske områder. Tilgodehavendernes geografiske fordeling svarer i al væsentlighed til nettoomsætningens fordeling jf. Note 1 Segmentoplysninger.

Koncernen har historisk set kun i begrænset omfang haft tab på tilgodehavender.

Aldersfordelingen af tilgodehavender fra salg pr. 31 december:

	2017	2018
Forfalden op til 30 dage	270	293
Forfalden mellem 30 og 90 dage	108	115
Forfalden mere end 90 dage	161	179
Hverken værdiforringede eller forfaldne på balancedagen	6.071	6.055
Regnskabsmæssig værdi før nedskrivning	6.610	6.642
Hensat til tab på debitorer pr. 31. december	195	186
Regnskabsmæssig værdi	6.415	6.456

Den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender fra salg skønnes at svare til både dagsværdien og den maksimale kreditrisiko.

RENTERISIKO

Koncernens renterisiko kan primært henføres til rentebærende gældsposter, den likvide beholdning og pensionsforpligtelser. Koncernen betjener sig af både fastforrentede lån, lån med variabel rente samt afledte renteprodukter. Ifølge Koncernens politik skal renterisikoen altid være maksimum lig 0,1% af Koncernens årlige omsætning i tilfælde af en ændring af rentekurven på 1% point ved måling af Koncernens pengestrømme.

En rimelig sandsynlig stigning i renteniveauet i forhold til balancedagens renteniveau på 1% point ville alt andet lige have haft følgende hypotetiske virkning på årets resultat og egenkapital ultimo:

	2017		2018	
	Resultat opgørelsen	Egenkapital	Resultat opgørelsen	Egenkapital
Variabelt forrentede likvider og gæld	-7	-7	0	0
Sikringsinstrumenter (rente swaps)		28	0	0
	-7	21	0	0

Et fald i renteniveauet i forhold til balancedagens renteniveau på 1% point ville have en modsatrettet effekt på resultat og egenkapital.

De angivne følsomheder er opgjøret baseret på de indregnede finansielle aktiver og forpligtelser pr. 31. december. Der er ikke korrigeret for afdrag, låneoptagelser og lignende.

Note 15 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. kr.

LIKVIDITETSRISIKO

Det er Koncernens finansieringspolitik som minimum at være kvalificeret til en "BBB credit rating" i henhold til Standard & Poor's målestandard, at have en likviditetsreserve på minimum 3 mia. kr. i form af uopsigelige kredifaciliteter og tilgængelige likvider samt en diversificeret forfaldsprofil af uopsigelige kredifaciliteter med en gennemsnitlig forfaldsprofil på minimum 3 år.

Ved udgangen af 2018 var Danfoss Koncernens credit-rating fra Standard & Poor "BBB/A2 with a stable outlook" og Koncernens likviditetsberedskab, i form af uopsigelige langfristede kredifaciliteter, var opgjort til 8,2 mia. kr. (2017: 7,7 mia.). Hertil kommer likvide midler og betydelige beløb i kortfristede kredifaciliteter. Koncernen skønner, at likviditetsberedskabet er tilstrækkeligt i forhold til aktuelle planer samt markedssituationen generelt. Ved udgangen af 2018 lå den gennemsnitlige afdragsprofil på uopsigelige kredifaciliteter over 3 år. Der findes ingen finansielle covenants (klausuler) i Koncernens lånekontrakter.

Den væsentligste del af Koncernens likvide beholdninger på 721 mio. kr. (2017: 342 mio.) er placeret på kortfristede anfordringskonti.

KONCERNENS GÆLDSFORPLIGTELSE FORFALDER SOM FØLGER

	2017					2018				
	Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Løbetid			Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Løbetid		
			0-1 år	1-5 år*)	Over 5 år			0-1 år	1-5 år*)	Over 5 år
Bankgæld og virksomhedsobligationer	7.588	8.155	833	6.154	1.168	7.132	7.483	469	4.017	2.997
Lån for hvilke der er stillet sikkerhed	745	769	13	141	615	935	956	406	13	537
Finansiell leasinggæld	311	331	46	162	123	405	433	53	315	65
Leverandørgæld	5.803	5.803	5.803			6.633	6.633	6.633		
Gæld associerede og joint ventures	27	27	27			15	15	15		
Afledte finansielle forpligtelser	8	8	8			78	78	71		7
	14.482	15.093	6.730	6.457	1.906	15.198	15.598	7.647	4.345	3.606

*) Lånene forfalder til indfrielse jævnt over perioden.

Forfaldsanalysen er baseret på alle udiskonterede pengestrømme inklusive estimerede rentebetalinger. Rentebetalinger er estimeret på de nuværende markedsvilkår. De udiskonterede pengestrømme fra afledte finansielle instrumenter præsenteres brutto, medmindre parterne har en kontraktlig ret/forpligtelse til at afregne netto. Forpligtelser i henhold operationelle leasingforpligtelser og køb af materielle aktiver er ikke medtaget men fremgår af Note 22 Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser.

	2017	2018
Langfristede forpligtelser	7.946	7.641
Kortfristede forpligtelser	6.536	7.557
	14.482	15.198

INVESTERINGSRISIKO

Koncernen har en række investeringer i kapitalandele og noterede værdipapirer, som overordnet styres af en investeringspolitik. Investeringspolitikken er konservativ i forhold til risikoprofil og den indholder en række principper, såsom at aktieandelen af den samlede investeringssum er begrænset og at der ikke må investeres i mere risikofyldte produkter, såsom hedgefonde og derivater. Der investeres ligeledes globalt samt under hensyntagen til social bæredygtighed.

Note 15 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. kr.

KATEGORIER AF FINANSIELLE INSTRUMENTER

	2017		2018	
	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi
FINANSIELLE AKTIVER:				
Andre kapitalandele	152	152	134	134
Finansielle aktiver, indregnet til dagsværdi gennem anden totalindkomst	152	152	134	134
Værdipapirer			1.343	1.345
Finansielle aktiver, indregnet til amortiseret kostpris			1.343	1.345
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser	13	13	6	6
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme	60	60		
Finansielle aktiver, anvendt som sikringsinstrumenter	73	73	6	6
Tilgodehavender fra salg	6.415	6.415	6.456	6.456
Andre tilgodehavender	914	914	1.258	1.258
Likvide beholdninger	342	342	721	721
Udlån og tilgodehavender	7.671	7.671	8.435	8.435
Værdipapirer	219	219	215	215
Finansielle aktiver, indregnet til dagsværdi gennem resultatopgørelsen	219	219	215	215
FINANSIELLE FORPLIGTELSE:				
Betingede købsvederlag, indregnet til dagsværdi gennem resultatopgørelsen	401	401	410	410
Rentebærende gæld	8.644	8.846	8.472	8.641
Leverandørgæld og anden gæld	10.512	10.512	11.371	11.371
Finansielle forpligtelser, indregnet til amortiseret kostpris	19.156	19.358	19.843	20.012
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser	8	8	34	34
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme			44	44
Finansielle forpligtelser, anvendt som sikringsinstrumenter	8	8	78	78

Afledte finansielle instrumenter værdiansættes efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker baseret på relevante observerbare swap- og valutakurser. Markedsværdien af den rentebærende gæld er opgjort som nutidsværdien af forventede fremtidige afdrags- og rentebetalinger. Som diskonteringsrente er anvendt Koncernens aktuelle lånerente for tilsvarende løbetider. Kortfristet variabelt forrentet gæld til banker er værdiansat til parikurs. Tilgodehavender fra salg og leverandørgæld med en kort kreditid vurderes at have en dagsværdi, som er lig med den regnskabsmæssige værdi. De anvendte metoder er uændrede sammenholdt med 2017.

DAGSVÆRDIHIERARKI FOR FINANSIELLE INSTRUMENTER PR. 31 DECEMBER FOR KONCERNEN

	2017				2018			
	Note-rede priser	Observerbare input	Ikke observerbare input	I alt	Note-rede priser	Observerbare input	Ikke observerbare input	I alt
FINANSIELLE AKTIVER:								
Værdipapirer	219			219	1.560			1.560
Andre kapitalandele			152	152			134	134
Afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser		13		13		6		6
Afledte finansielle instrumenter til sikring af fremtidige pengestrømme		60		60				
Finansielle aktiver i alt	219	73	152	444	1.560	6	134	1.700
FINANSIELLE FORPLIGTELSE:								
Afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser		8		8		34		34
Afledte finansielle instrumenter til sikring af fremtidige pengestrømme						44		44
Betingede købsvederlag			401	401			410	410
Rentebærende gæld		8.846		8.846		8.641		8.641
Finansielle forpligtelser i alt		8.854	401	9.255		8.719	410	9.129

Note 15 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. kr.

FINANSIELLE INSTRUMENTER, DER MÅLES TIL DAGSVÆRDI BASERET PÅ NIVEAU 3

	2017	2018
Regnskabsmæssig værdi 1. januar, aktiver/passiver (-)	-200	-249
Valutakursreguleringer	1	
Tilgang	-281	-30
Afgang/Tilbageførelse	189	23
Gevinst/tab (-) i resultatopgørelsen	25	-5
Urealiseret værdiregulering af værdipapirer indregnet direkte i egenkapitalen	17	-15
Regnskabsmæssig værdi 31. december, aktiver/passiver (-)	-249	-276

Gevinst/tab (-) i resultatopgørelsen er indregnet under andre driftsindtægter og omkostninger, finansielle indtægter eller finansielle omkostninger.

Dagsværdi for størstedelen af de finansielle instrumenter er fastlagt ved analyse af diskonterede pengestrømme.

AFLEDTE FINANSIELLE INSTRUMENTER PR. 31 DECEMBER FOR KONCERNEN

	2017						2018					
	Kontraktsum- mer til aftalekurser	Gevinst/tab (-) ved regulering til markedsværdi	Heraf resultatført	Forfald < 1 år	1 år < forfald < 5 år	Forfald > 5 år	Kontraktsum- mer til aftalekurser	Gevinst/tab (-) ved regulering til markedsværdi	Heraf resultatført	Forfald < 1 år	1 år < forfald < 5 år	Forfald > 5 år
USD	-3.131	46	15	31			-1.525	-83	-48	-35		
EUR	-3.326	-6		-6			-2.623	7	-7			
Andre valutaer	988	15	-10	25			734	18	14	4		
Terminsforetninger		55	5	50				-65	-27	-38		
Afledte renteprodukter	2.362	10		17	-7			-7				-7
Afledte fin. instrumenter ultimo		65	5	67	-7			-72	-27	-38		-7

Ultimo 2018 var de samlede udskudte gevinster/tab(-) på finansielle instrumenter til afdækning af udenlandsk valuta indregnet i egenkapitalen på -38 mio. kr. (2017: 50 mio.). Ultimo 2018 var de samlede udskudte gevinster/tab(-) på finansielle instrumenter til afdækning af variabel rente indregnet i egenkapitalen på -7 mio. kr. (2017: 10 mio.).

Valutaterminsforetninger anvendes til afdækning af fremtidig omsætning i fremmed valuta. Renteprodukter anvendes til at omlægge variabel forrentede gældsforpligtelser til en fast rente.

Som følge af resultaterne af de foretagne effektivitetstests er der i 2018 indtægtsført 0 mio. kr. i resultatopgørelsen (2017: 1 mio.).

For åbne valutaterminskontrakter, anvendt til afdækning af forventede pengestrømme i USD, er den vægtede afdækningskurs med udgangen af 2018 USD/DKK 6,2504 (2017: 6,4338).

Note 16 SKYLDIG SELSKABSSKAT

mio. kr.

	2017	2018
Skyldig/tilgodehavende(-) selskabsskat 1. januar	-7	271
Valutakursregulering mv.	4	9
Betalt selskabsskat i året	-1.112	-1.168
Regulering vedrørende tidligere år	21	-65
Afgang ved salg af dattervirksomheder		-5
Skat af årets skattepligtige indkomst i resultatopgørelsen	1.336	1.151
Skat af årets skattepligtige indkomst i anden totalindkomst	29	-19
Skyldig/tilgodehavende(-) selskabsskat 31. december	271	174

Selskabsskatten er indregnet således i balancen:

Aktiver	134	308
Forpligtelser	405	482
	271	174

Note 17 REGULERING FOR IKKE-KONTANTE DRIFTSPOSTER

mio. kr.

	2017	2018
Af- og nedskrivninger	1.781	1.842
Gevinst(-)/tab ved salg af anlægsaktiver og aktiviteter	1	-247
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	-11	252
Finansielle indtægter	-50	-44
Finansielle omkostninger	404	386
Øvrige	-96	-148
	2.029	2.041

Koncernens øvrige reguleringer for ikke-kontante driftsposter vedrører primært hensatte forpligtelser, afledte finansielle instrumenter samt pensions- og sundhedsforpligtelser.

Note 18 ÆNDRING I DRIFTSKAPITAL

mio. kr.

	2017	2018
Ændring i varebeholdninger	-530	-762
Ændring i tilgodehavender	-771	-328
Ændring i leverandører og anden gæld	1.816	1.165
	515	75

Note 19 KØB OG SALG AF DATTERVIRKSOMHEDER OG AKTIVITETER

mio. kr.

2017

Selskab/Aktivitet	Land	Konsolideret fra/til	Købt/solgt ejerandel	Årlig omsætning*)	Antal medarbejdere	Anskaffelsessum	
Kavlico thin-film sensor teknologi fra Sensata Technologies	Køb	Tyskland	Juni	100%	16	40	**
Prosa S.r.l.	Køb	Italien	Juni	100%	22	16	**
Visedo Oy	Køb	Finland	November	100%	51	85	**

2018

Selskab/Aktivitet	Land	Konsolideret fra/til	Købt/solgt ejerandel	Årlig omsætning*)	Antal medarbejdere	Anskaffelsessum	
IKUSI Telecontrol (forretningsområde i IKUSI Electrónica, S.L.)	Køb	Spanien	August	100%	98	73	**
AXCO-Motors	Køb	Finland	September	100%	16	10	**
OE3i Holding ApS	Køb	Danmark	November	100%	0	4	**
AAIM Controls Inc.	Køb	USA	November	100%	51	26	**
Thermia (Heat Pump forretningen)	Salg	Sverige	April	100%	525	223	**

*) Nettoomsætning i regnskabsåret før købet eller salget

** Som følge af kontraktlige forpligtelser er anskaffelsessummen ikke oplyst

Erhvervelser og afhændelser i 2017:

Koncernens største opkøb i 2017 var købet af Visedo Oy den 1. november 2017. Selskabet er teknologisk førende indenfor høj effektive hybrid og elektriske løsninger, der anvendes i kommercielle- og off-highway køretøjer samt i marine sektoren. Selskabets primære salgsaktiviteter er i Europa, centrum for produktion og R&D ligger i Finland. Visedo er en særskilt forretning i Power Solutions segmentet. Koncernen købte ligeledes to mindre selskaber, der begge er en del af Cooling segmentet. Frasalg i 2017 omfattede Sondex pumpe forretning, der blev solgt til én af de tidligere ejere af Sondex Holding A/S. Afholdte transaktionsomkostninger, herunder due diligence omkostninger, på 10 mio. kr. blev indregnet i resultatopgørelsen for 2017.

De overtagne selskaber indgik i den konsoliderede totalindkomstopgørelse for 2017 med en nettoomsætning under 50 mio. kr. og bidrog med et resultat før skat på omkring -25 mio. kr., hvoraf en væsentlig del stammede fra omkostninger i forbindelse med købesumallokeringen.

Erhvervelser og afhændelser i 2018:

Koncernen foretog kun mindre opkøb i 2018. IKUSI og AXCO er begge en del af Power Solutions segmentet, AAIM er en del af Cooling segmentet og OE3i er en del af Heating segmentet. Afholdte transaktionsomkostninger, herunder due diligence omkostninger, på 3 mio. kr. (2017: 10 mio.) er indregnet i resultatopgørelsen for 2018. De overtagne selskaber indgår i den konsoliderede totalindkomstopgørelse for 2018 med en nettoomsætning under 75 mio. kr. og bidrager med et resultat før skat på omkring -15 mio. kr.

Største frasalg var Heat Pump forretningen, der tidligere var en del af Heating segmentet. Heat Pump forretningen har primært aktivitet i Skandinavien. Fortjenesten på frasalget er inkluderet i andre driftsindtægter, jf. Note 2. Frasalget påvirker Koncernens udvikling i nettoomsætningen fra 2017 til 2018 med ca. -1%.

Goodwill er i den foreløbige beregning af købesumallokeringen opgjort til samlet 171 mio. kr. Goodwill, der er opstået ved købene, kan henføres til værdien af medarbejderstab, knowhow og forventede synergier fra sammenlægningen af driften i Koncernen og de opkøbte virksomheder. En del af den indregnede goodwill forventes at være skattemæssigt afskrivningsberettiget. Den regnskabsmæssige behandling af erhvervelsen vil i overensstemmelse med IFRS 3 blive afsluttet indenfor et år. Der forventes ingen væsentlige ændringer i købesumallokeringen.

Ændrede værdiansættelser relateret til 2017 allokering af anskaffelsessum er inkluderet i nedenstående opgørelse.

Nedenstående oversigt er en specifikation af købsvederlag og dagsværdi af indregnede overtagne/solgte aktiver og forpligtelser på overtagelsestidspunktet.

	2017		2018	
	Erhvervelser	Erhvervelser	Afhændelser	Afhændelser
Immaterielle anlægsaktiver, bortset fra goodwill	-327	-107		
Materielle anlægsaktiver	-30	-8	1	31
Andre langfristede aktiver, herunder udskudt skat	-30			
Varebeholdninger	31	-26	9	74
Tilgodehavender *)	21	-41	1	50
Likvide beholdninger	-25	-6		48
Rentebærende gæld	24			
Hensættelser, herunder udskudt skat	155	13		-11
Leverandør- og anden gæld	40	10	-6	-96
Overtagne nettoaktiver	-141	-165	5	96
Reklassifikation af valutakursreguleringer ved afhændelse af udenlandske virksomheder				42
Goodwill/avance ved salg	-734	-173	3	866
Nettoaktiver inklusiv goodwill/avance ved salg	-875	-338	8	1.004
Likvide midler	26	7		-45
Anskaffelsessum(-)/afståelsessum	-849	-331	8	959
Ændring i kortfristet anden gæld/tilgodehavender/hensættelser	77	25		
Anskaffelsessum(-)/afståelsessum	-772	-306	8	959

*) tilgodehavender ved erhvervelser inkluderer hensættelse til tab på debitorer med 4 mio. kr. (2017: 24 mio.)

Note 20 KØB(-)/SALG AF VÆRDIPAPIRER MV.

mio. kr.

	2017	2018
Salg af værdipapirer og øvrige kapitalandele	14	26
Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele	-51	-1.390
Optagelse/nedbringelse af udlån	-133	-65
	-170	-1.429

Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele i 2018 vedrører primært køb af værdipapirer.

Note 21 GÆLDSFORPLIGTELSE FRA FINANSIERINGSAKTIVITET

mio. kr.

	Kortfristet gæld	Langfristet gæld	I ALT
Regnskabsmæssig værdi 1. januar 2017	3.297	7.261	10.558
Afdrag af rentebærende gæld	-2.741	-3.680	-6.421
Optagelse af rentebærende gæld	102	4.439	4.541
Køb af dattervirksomheder	24		24
Optagelse af leasingforpligtelser	31	173	204
Øvrige	-15	-247	-262
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2017	698	7.946	8.644
Afdrag af rentebærende gæld	-2.957	-3.439	-6.396
Optagelse af rentebærende gæld	2.762	3.059	5.821
Optagelse af leasingforpligtelser	35	81	116
Øvrige	300	-13	287
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	838	7.634	8.472

Koncernens øvrige ændringer i forpligtelser opstået fra finansieringsaktivitet består primært af valutakursreguleringer samt reklassifikation mellem kortfristet gæld og langtfriktet gæld.

Note 22 EVENTUALFORPLIGTELSER SAMT SIKKERHEDSSTILLELSER

mio. kr.

SIKKERHEDSSTILLELSER

	2017	2018
Regnskabsmæssig værdi af grunde og bygninger, der er stillet til sikkerhed for gæld	1.287	1.631
Leasingaktiver der ligger til sikkerhed for leasinggæld	15	255
Gæld til kreditinstitutter mv. for hvilke der er stillet sikkerhed	1.093	1.354

I forbindelse med salg af virksomheder er der givet sædvanlige garantier og indeståender, der ikke skønnes at have betydning for Koncernens finansielle stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

EVENTUALFORPLIGTELSER

Koncernen part i enkelte tvister, søgsmål og retssager, herunder skattesager. Det er ledelsens opfattelse, at udfaldet af disse retssager ikke vil have væsentlig indvirkning på Koncernens finansielle stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst om i årsrapporten.

OPERATIONELLE LEASINGFORPLIGTELSER (LEASINGOMKOSTNINGER)

Leasingydelser under operationelle leasingkontrakter forfalder til betaling:	2017	2018
Bygninger:		
Inden for 1 år	190	221
Mellem 1-5 år	367	404
Efter 5 år	206	305
Driftsmateriel mv.:		
Inden for 1 år	117	104
Mellem 1-5 år	108	103

Koncernen har omkostningsført 464 mio. kr. i operationelle leasingydelser i 2018 (2017: 434 mio.), primært vedrørende bygninger og driftsmateriel. Der har ikke været væsentlige betingede leasingydelser i 2018 og 2017.

OPERATIONELLE LEASINGRETTIGHEDER (LEASINGINDTÆGTER)

Leasingydelser under operationelle leasingkontrakter forfalder til indbetaling:	2017	2018
Inden for 1 år	11	12
Mellem 1-5 år	12	

Koncernen har indtægtsført 25 mio. kr. i operationelle leasingydelser i 2018 (2017: 16 mio.), primært vedrørende bygninger.

KONTRAKTLIGE FORPLIGTELSER

	2017	2018
Serviceydelser	403	350
Varelager	992	1.043
Anlægsaktiver	354	329
Købsforpligtelser	1.749	1.722

Koncernen har forpligtet sig til at foretage en samlet kapitalinvestering overfor flere selskaber. Pr. 31. december 2018 udgør den resterende forpligtelse hermed 39 mio. kr. (2017: 42 mio.). Moderfonden har afgivet kaution for et datterselskabs bankgæld, i alt 117 mio. kr. (2017: 121 mio.)

Note 23 NÆRTSTÅENDE PARTER

Nærtstående parter for Bitten & Mads Clausens Fond omfatter bestyrelse og direktion samt bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere i datter-, associerede og joint venture virksomheder. Hertil kommer aktionærer med betydelige aktiebesiddelser i Danfoss A/S. Nærtstående parter omfatter endvidere virksomheder, hvor førnævnte personkreds har væsentlige interesser.

ØVRIGE AKTIONÆRER I DATTERVIRKSOMHEDER

Bitten & Mads Clausens Fond ejer 47,93% af aktierne, kontrollerer 86,13% af stemmerettighederne og har bestemmende indflydelse i Danfoss A/S.

Der har i regnskabsåret været et begrænset antal transaktioner i form af serviceydelser og finansielle mellemværender med Danfoss Koncernen, Fondens øvrige dattervirksomheder samt enkelte medlemmer af Clausen familien. De solgte serviceydelser er afregnet på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Det samlede vederlag til Danfoss Koncernen overstiger ikke 25 mio. kr. (2017: 25 mio.). Bitten & Mads Clausens Fond har i regnskabsåret solgt aktier i Danfoss A/S tilbage til selskabet til en værdi af 1.840 mio. kr. (2017: 381 mio.).

Koncernen har lejet en ejendom i Italien af Jørgen M. Clausen, lejeaftalen løber til og med 2023. Lejen udgjorde i 2018 2 mio. kr. (2017: 2 mio.). Herudover har virksomheder, hvori Jørgen M. Clausen har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2017: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

BESTYRELSE OG DIREKTION

Direktion og bestyrelse har i året modtaget gager og honorarer for i alt 22 mio. kr. (2017: 20 mio.), hvoraf 22 mio. kr. er udbetalt via Bitten & Mads Clausens Fond (2017: 20 mio.).

Der er i perioden ikke foretaget transaktioner med bestyrelse eller direktion ud over transaktioner som følge af ansættelsesforholdene. Herudover har virksomheder, hvori Peter M. Clausen, Mads Clausen og Jens Martin Skibsted har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2017: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

TRANSAKTIONER MED JOINT VENTURES OG ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

	2017	2018
Salg af varer og serviceydelser	307	332
Køb af varer og tjenesteydelser	116	115

Udover ovenstående er transaktioner med joint ventures og associerede virksomheder beskrevet i noterne Note 3 Kapitalandele og værdipapirer, Note 4 Finansielle indtægter, Note 5 Finansielle omkostninger og Note 15 Finansielle risici og instrumenter.

Note 24 EFTERFØLGENDE BEGIVENHEDER

Koncernen har efter balancedagen, den 21. januar 2019, indgået en endelig aftale om fusion med det børsnoterede selskab UQM Technologies Inc. beliggende i Colorado, USA. I henhold til aftalen vil Koncernen købe alle aktier i UQM. Transaktionen afhænger af nødvendige godkendelser og forventes afsluttet i andet kvartal 2019.

Note 25

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) er en erhvervsdrivende fond hjemmehørende i Danmark. Årsrapporten for perioden 1. januar – 31. december 2018 omfatter koncernregnskabet for Fonden og dets datterselskaber (Koncernen).

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven. Årsrapporten præsenteres, hvor intet andet er angivet, i kr. afrundet til nærmeste mio. kr.

Bestyrelsen har 25. april 2019 behandlet og godkendt årsrapporten for 2018. Årsrapporten er udarbejdet efter det historiske kostprincip, dog undtaget følgende aktiver og forpligtelser som måles til dagsværdi: Derivater, finansielle instrumenter der måles til dagsværdi og indregnes i resultatopgørelsen eller anden totalindkomst, forpligtelser vedrørende betingede vederlag ved køb og salg af virksomheder samt pensions og sundhedsforpligtelser. Langfristede aktiver og afhændelsesgrupper bestemt for salg måles til den laveste regnskabsmæssige værdi for den ændrede klassifikation eller dagsværdi fratrukket salgsomkostninger.

Ændring i regnskabspraksis

Fonden har implementeret de standarder og fortolkningsbidrag, der træder i kraft for 2018.

IFRS 9, Finansielle instrumenter: Standarden indfører en model til måling af værdiforringelse på lån og tilgodehavender baseret på forventede tab i aktivets levetid (simplified expected credit-loss model). Denne nye model har ikke haft væsentlig effekt på nedskrivninger sammenholdt til reglerne under IAS 39.

Antallet af kategorier til klassifikation af finansielle aktiver reduceres til 3 kategorier: amortiseret kostpris, dagsværdi indregnet gennem resultatopgørelsen og dagsværdi indregnet gennem anden totalindkomst. Fonden anvender alle 3 kategorier. Ligeledes indføres forenklede regler indenfor regnskabsmæssig sikring, men ændringerne har ikke haft effekt på årsrapporten.

IFRS 15, Indregning af omsætning fra kontrakter med kunder: Standarden erstatter primært IAS 11 og IAS 18. Standarden kan potentielt have betydning for indregning af omsætning på en række områder, herunder fastsættelse af tidspunkt for indregning af omsætningen, indregning af variable vederlag, allokering af vederlag til flere leveringsforpligtelser og vurdering af principal/agentforhold. Standarden indeholder også en række nye krav til noteoplysninger.

Implementeringen af standarden har ikke væsentlig effekt på årsrapporten, idet:

- Omsætningen relaterer sig hovedsagligt til salg af produkter med leveringsbetingelser, der ikke er berørt af den nye standard.
- Den resterende del af omsætningen relaterer sig til salg af serviceydelser som eksempelvis installation, service ydelser og projektsalg. Omsætningen for disse ydelser indregnes over tid, primært i takt med ydelsens udførelse.
- Timing for indregning af enkelte variable vederlag er ændret, men effekten på omsætningen er vurderet som værende uvæsentlig.
- Identificerede kontraktsaktiver og -forpligtelser er uvæsentlige, hvorfor de ikke er særskilt opført i balancen.

Ændringer til andre standarder og fortolkninger, der er trådt i kraft i 2018 er ikke relevante for Koncernen.

Fremtidig ny regnskabsregulering

En række nye standarder og fortolkningsbidrag, der ikke er obligatoriske for Koncernen ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2018, er udsendt.

IFRS 16, Leasing: Den nye standard træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere. Fremadrettet skal leasingtager indregne alle leasingaftaler som leasinggæld og leasede aktiver skal indregnes i balancen, dog med to undtagelser: kortfristede leasingaftaler (under 12 måneder) og leasing af aktiver med lav regnskabsmæssig værdi. Desuden skal det vurderes om en aftale er en leasing eller en service aftale. Koncernen anvender en forenklet implementerings model, hvor sammenligningstal ikke ændres. Den 1. januar 2019 forventes materielle anlægsaktiver at stige mellem 1.000-1.080 mio. kr., udskudte skatte aktiver forventes at stige mellem 10-15 mio. kr og forpligtelser forventes at stige mellem 1.040-1.120 mio. kr. Netto effekten på egenkapitalen forventes at være mellem 30-40 mio. kr.

IFRIC 23, Regnskabsmæssig behandling af usikre skattepositioner: Dette fortolkningsbidrag træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere. Denne fortolkning præciserer, at der skal foretages en vurdering af, hvorvidt hver skatteposition skal behandles individuelt eller kollektivt sammen med andre usikre skattepositioner. Vurderingen skal baseres på forudsætningen om, at skattemyndighederne har samme viden om omstændigheder ved skattepositionerne som virksomheden har, hvilket betyder, at vurderingen ikke må indeholde et element af opdagelsesrisiko. Vurderingen kan være baseret på f.eks. hvorledes skatteopgørelsen er udarbejdet, eller hvordan virksomheden forventer at skattemyndighederne vil forholde sig til de usikre skattepositioner. De usikre skattepositioner skal indregnes, såfremt det er sandsynligt at virksomheden vil skulle betale eller modtage midler. Ledelsen har vurderet at fortolkningsbidraget ikke har væsentlig effekt på Koncernen.

Koncernen har vurderet at andre nye standarder og fortolkningsbidrag, som først får effekt i 2019 eller senere ikke er relevante for Koncernen.

Anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis, som anført nedenfor, er anvendt konsistent i regnskabsåret og for sammenligningstallene.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter Moderfonden og dattervirksomheder, hvori Fonden direkte eller indirekte besidder mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse på virksomhedens finansielle og driftsmæssige politikker med henblik på at opnå afkast eller andre fordele fra dens aktiviteter. Virksomheder, hvori Koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder eller som fælles ledede virksomheder (joint ventures) i de tilfælde, hvor joint venture bestemmelserne i IAS 31 er opfyldt. Ved vurdering af om Fonden har bestemmende eller betydelig indflydelse eller fælles kontrol, tages højde for potentielle stemmerettigheder, der på balancedagen kan udnyttes.

Koncernregnskabet udarbejdes som et sammendrag af Moderfondens og de enkelte dattervirksomheders årsregnskaber, der alle er aflagt i overensstemmelse med Fondens regnskabspraksis.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes dagsværdi af identificerbare nettoaktiver og indregnede eventualforpligtelser på overtagelsestidspunktet. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede

Note 25

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

virksomheder. Urealiserede tab elimineres på samme måde som urealiserede fortjenester i det omfang, der ikke er sket værdiforringelse.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af årets resultat indgår som en del af årets resultat for Koncernen og som en særskilt del af Koncernens egenkapital.

En oversigt over de selskaber, som indgår i Koncernen, fremgår af note 27 Koncernens selskabsoversigt.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet, og solgte virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal tilpasses ikke for nyerhvervede virksomheder. Medmindre frasolgte virksomheder klassificeres som ophørte aktiviteter, tilpasses sammenligningstal ikke for disse.

Ved erhvervelse af nye virksomheder, hvor Koncernen opnår bestemmende indflydelse over den købte virksomhed, anvendes overtagelsesmetoden. For de erhvervede virksomheder opgøres identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Identificerbare immaterielle aktiver indregnes, såfremt de kan udskilles eller udspringer fra en kontraktlig ret. Skatteeffekten af de foretagne omvurderinger indregnes. Overtagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor Koncernen faktisk opnår kontrol over den overtagne virksomhed.

Købsvederlaget for en virksomhed består af dagsværdien af det aftalte vederlag i form af overdragne aktiver, påtagne forpligtelser og udstedte egenkapitalinstrumenter. Hvis dele af købsvederlaget er betinget af fremtidige begivenheder eller opfyldelse af aftalte betingelser, indregnes disse dele af købsvederlaget til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Omkostninger, der kan henføres til virksomhedssammenslutninger, indregnes direkte i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Når en virksomhed overtages ved mere end én transaktion (trinvis overtagelse), omvurderes tidligere erhvervede kapitalandele til dagsværdien på overtagelsestidspunktet, og værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger. Ledelsen foretager skøn over dagsværdien af den samlede overtagne kapitalandel umiddelbart efter, at en trinvis overtagelse er gennemført. Dagsværdien måles til kostprisen for den samlede overtagne kapitalandel.

Hvis der på overtagelsestidspunktet er usikkerhed omkring identifikation eller måling af overtagne aktiver og forpligtelser eller eventualforpligtelser, sker første indregning til foreløbigt opgjorte dagsværdier. Viser det sig senere, at identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, har en anden dagsværdi end antaget på overtagelsestidspunktet, reguleres opgørelsen, herunder goodwill, med tilbagevirkende kraft indtil 12 måneder efter overtagelsen. Effekten af reguleringerne indregnes i primo egenkapitalen, og sammenligningstal tilpasses. Herefter reguleres goodwill ikke. Ændringer i skøn over betingede købsvederlag indregnes direkte i resultatopgørelsen.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem købsvederlaget og dagsværdien af overtagne identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, indregnes som goodwill under immaterielle anlægsaktiver. Goodwill afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Første værdiforringelsestest udføres inden udgangen af overtagelsesåret. Ved overtagelsen henføres goodwill til de pengestrømsfrembringende enheder, der efterfølgende danner grundlag for værdiforringelsestests.

Fastlæggelsen af pengestrømsfrembringende enheder følger Koncernens værdistrømme, som der følges op på i den interne økonomistyring. Det er ikke i alle tilfælde, at disse værdistrømme følger den juridiske struktur.

I forbindelse med overtagelse af en udenlandsk enhed med en anden funktionel valuta end Koncernens præsentationsvaluta behandles goodwill og dagsværdireguleringer som aktiver og forpligtelser tilhørende den udenlandske enhed og omregnes til den udenlandske enheds funktionelle valuta til transaktionsdagens kurs.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver inkl. goodwill på salgstidspunktet og omkostninger til salg eller afvikling.

Minoritetsinteresser

Ved første indregning måles minoritetsinteresser enten til dagsværdi eller til deres forholdsmæssige andel af dagsværdien af den overtagne virksomheds identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser. I førstnævnte tilfælde indregnes der således goodwill vedrørende minoritetsinteressernes ejerandel i den overtagne virksomhed, mens der i sidstnævnte tilfælde ikke indregnes goodwill vedrørende minoritetsinteresser. Måling af minoritetsinteresser vælges transaktion for transaktion og anføres i noterne i forbindelse med beskrivelsen af overtagne virksomheder.

Valutaomregning

For hver af de rapporterende virksomheder i Koncernen fastsættes en funktionel valuta. Den funktionelle valuta er den valuta, der benyttes i det primære økonomiske miljø, hvori den enkelte rapporterende virksomhed opererer. Transaktioner i andre valutaer end den funktionelle valuta er transaktioner i fremmed valuta. Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til den funktionelle valuta efter transaktionsdagens kurs. Monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta omregnes til valutakursen på balancetidspunktet. Kursgevinster og -tab opstået herved indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster. Ikke-monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta indregnes til valutakursen på transaktionsdagen.

Ved indregning i koncernregnskabet af virksomheder med en anden funktionel valuta end danske kroner omregnes resultatopgørelserne til transaktionsdagens kurs, og balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurs. Som transaktionsdagens kurs anvendes gennemsnitskurs for de enkelte måneder i det omfang, dette ikke giver et væsentligt anderledes billede. Kursforskelle, opstået ved omregning af disse virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurs og ved omregning af resultatopgørelser fra transaktionsdagens kurs til balancedagens valutakurs, indregnes direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer. Valutakursreguleringen fordeles mellem Moderfondens og minoritetsaktionærernes egenkapital.

Kursregulering af mellemværender, der anses for en del af den samlede nettoinvestering i virksomheder med en anden funktionel valuta end danske kroner, indregnes i koncernregnskabet direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer. Tilsvarende indregnes i koncernregnskabet valutakursgevinster og -tab på den del af lån og afledte finansielle instrumenter, der er indgået til kurssikring af nettoinvesteringen i disse virksomheder, og som effektivt sikrer mod tilsvarende valutakursgevinster/-tab på nettoinvestering i virksomhederne, direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer.

Note 25

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Ved afståelse af 100%-ejede udenlandske enheder reklassificeres de valutakursreguleringer, som er akkumuleret i egenkapitalen via anden totalindkomst, og som kan henføres til enheden, fra "Reserve for valutakursregulering" til resultatopgørelsen sammen med eventuel gevinst eller tab ved afståelsen.

Ved afståelse af delvist ejede udenlandske dattervirksomheder henføres den del af valutakursreserven, der vedrører minoritetsinteresser, ikke til resultatopgørelsen.

Tilbagebetaling af mellemværender, der anses for en del af nettoinvesteringen, anses ikke i sig selv for delvis afståelse af dattervirksomheden.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning fra kontrakter med kunder

Koncernen sælger produkter og services indenfor områder såsom køling, air conditioning, varme, motor styring og off-highway maskiner. Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, såfremt kontrol er overgået til køber inden årets udgang. Kontrollen overgår ved levering, som sker når Koncernen har dokumentation for, at alle kriterier for overdragelse af risici har fundet sted. Omsætning indregnes kun i det omfang, at det er med høj sandsynlighed er sikkert, at der ikke vil ske en senere væsentlig tilbageførelse af allerede indregnet nettoomsætning. Produkter sælges typisk med mængderabatter tilknyttet, og som afregnes retrospektivt. Nettoomsætningen måles til dagsværdi af det aftalte vederlag ekskl. moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget. Ved vurdering af indtægtsførelse af variable vederlag anvendes et grundlag baseret på historiske erfaringer, der revideres fra år til år. Baseret på historiske erfaringer er det højt sandsynligt at der ikke vil forekomme væsentlige korrektioner til nettoomsætningen.

Tilknyttede serviceindtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at serviceydelse udføres, hvorved det indregnede salg svarer til salgsværdien af årets udførte arbejde. Salgsværdien er baseret på realiserede omkostninger i forhold til de totale forventede omkostninger. Salg af services indregnes i resultatopgørelsen, når de samlede indtægter og omkostninger på servicekontrakten kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå Koncernen.

Koncernens standard betalingsbetingelser er 30 dage netto fra faktureringsdato eller løbende måned +15 dage. Der vil dog være lande specifikke forskelle fra disse standard betingelser. Koncernen forventer ikke at have kontrakter, hvor perioden mellem kontrolovergang af solgte produkter til køber og modtaget betaling overstiger et år. Som følge heraf, regulerer Koncernen ikke for tidsværdien i salgspriserne. Et tilgodehavende indregnes når der er sket kontrolovergang, da der på dette tidspunkt er opnået en ubetinget ret til modtagelse af betaling.

Koncernens forpligtelse til at reparere eller erstatte fejlbehæftede produkter under standard garantibetingelser indregnes som en hensat forpligtelse.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter omkostninger, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. Omkostningerne består af vareforbrug eller fremstillingsomkostninger, herunder indgår direkte og indirekte omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, løn og gager, leje og leasing samt afskrivninger.

Forsknings- og udviklingsomkostninger

Forsknings- og udviklingsomkostninger omfatter omkostninger, der ikke opfylder kriterierne for aktivering. Herunder indregnes omkostninger til personale samt forbrugsmaterialer.

Distributionsomkostninger

Distributionsomkostninger omfatter omkostninger, der er afholdt til distribution af varer solgt i årets løb samt til salgspersonale, reklame og udstillingsomkostninger m.v., herunder afskrivninger. Endvidere indgår nedskrivninger af tilgodehavender fra salg.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger indeholder omkostninger til det administrative personale, ledelsen, kontorlokaler, kontoromkostninger m.v., herunder afskrivninger.

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedformål, herunder gevinst/tab ved salg af anlægsaktiver og virksomheder, nedskrivninger, fratrædelsesomkostninger samt offentlige tilskud. Offentlige tilskud relateret til indtægter indregnes til dagsværdi når det er sandsynligt at tilskuddet vil blive modtaget og Koncernen opfylder alle dertil knyttede betingelser. Offentlige tilskud relateret til køb af materielle anlægsaktiver fratrækkes den regnskabsmæssige værdi af aktivet.

Resultat i associerede virksomheder og joint ventures (fællesledede virksomheder)

I Koncernen indregnes en forholdsmæssig andel af de associerede og fællesledede virksomheders overskud eller underskud efter skat efter eliminering af forholdsmæssig andel i intern avance/tab og fradrag af nedskrivning på goodwill.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renteindtægter og –omkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og –tab vedrørende værdipapirer der indregnes til dagsværdi over resultatopgørelsen, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser, samt tillæg og godtgørelse under aconto skatteordningen m.v. Herudover indgår renteelementet i finansielle leasingkontrakter samt gevinst og tab på afledte finansielle instrumenter, der ikke er sikringstransaktioner.

Låneomkostninger fra generel låntagning eller lån, der direkte vedrører anskaffelse, opførelse eller udvikling af kvalificerede aktiver, henføres til kostprisen for sådanne aktiver.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Goodwill

Goodwill indregnes første gang i balancen til kostpris og allokeres til pengestrømsfrembringende enheder som beskrevet under "Virksomhedssammenslutninger". Efterfølgende måles goodwill til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger. Der foretages ikke afskrivninger på goodwill.

Udviklingsprojekter, software, patenter og licenser

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller anvendelsesmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle aktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening eller nettosalgspri- sen kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes.

Note 25

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Indregnede udviklingsprojekter måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Kostpris omfatter direkte og indirekte omkostninger, herunder gager samt låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører udviklingen af udviklingsprojekter. Færdiggjorte udviklingsprojekter, herunder software, afskrives som hovedregel lineært over 4-8 år. Udviklingsprojekter under opførelse afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Patenter afskrives lineært over patentperioden, og licenser afskrives lineært over aftaleperioden eller brugstiden, hvis denne er kortere. Patentperioden og aftaleperioden løber typisk over 5-10 år.

Andre immaterielle aktiver

Andre immaterielle aktiver, herunder immaterielle aktiver erhvervet i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, der typisk omfatter teknologi og kunderelationer, afskrives lineært over den forventede brugstid, typisk 10-20 år. Immaterielle aktiver, herunder varemærker, med udefinerbar brugstid afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af immaterielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre "driftsindtægter og omkostninger".

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, direkte lønforbrug, låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører opførelsen af det enkelte aktiv samt for egne fremstillede anlægsaktiver tillige indirekte produktionsomkostninger. Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, såfremt brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellig.

Efterfølgende omkostninger, f.eks. ved udskiftning af bestanddele af et materielt aktiv, indregnes i den regnskabsmæssige værdi af det pågældende aktiv, når det er sandsynligt, at afholdelsen vil medføre fremtidige økonomiske fordele.

Omkostninger til almindelige reparationer og vedligeholdelse indregnes i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Bygninger og bygningsbestanddele	10-30 år
Produktionsanlæg og maskiner	4-8 år
Driftsmidler og inventar	2-6 år

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets scrapværdi og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Scrapværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger scrapværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Ved ændring i afskrivningsperioden eller scrapværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis produktions-, distributions- samt administrationsomkostninger i det omfang, afskrivningerne ikke indgår i kostprisen for egenfremstillede aktiver.

Fortjeneste og tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under "andre driftsindtægter og omkostninger".

Finansielt leasede aktiver indregnes på anskaffelsestidspunktet i balancen til handelsværdi eller nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse, hvis denne er lavere. Ved beregningen af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rentefod eller Koncernens alternative lånerente som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver afskrives og nedskrives som øvrige materielle anlægsaktiver.

Operationelt leasede aktiver omkostningsføres systematisk over kontraktens løbetid.

Værdiforringelse af langfristede aktiver

Goodwill og immaterielle aktiver med udefinerbar brugstid testes årligt for værdiforringelse, første gang inden udgangen af overtagelsesåret. Igangværende udviklingsprojekter testes tilsvarende årligt for værdiforringelse. Udskudte skatteaktiver vurderes årligt og indregnes kun i det omfang, det er sandsynligt, at de vil blive udnyttet.

Den regnskabsmæssige værdi af øvrige langfristede aktiver vurderes årligt for at afgøre, om der er en indikation af værdiforringelse. Er en sådan indikation til stede, foretages værdiforringelsestest. Værdiforringelse testes ved at beregne genindvindingsværdien. Genindvindingsværdien er den højeste af aktivets dagsværdi med fradrag af forventede afhændelsesudgifter eller kapitalværdi. Kapitalværdien beregnes som nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra aktivet eller den pengestrømsfrembringende enhed (CGU). Kan dagsværdien eller kapitalværdien ikke opgøres på enkeltaktiver, sker opgørelsen for den mindste pengestrømsfrembringende enhed (CGU), hvori aktivet indgår.

En nedskrivning indregnes i resultatopgørelsen, når den regnskabsmæssige værdi af et aktiv henholdsvis en pengestrømsfrembringende enhed overstiger genindvindingsværdien.

Nedskrivninger tilbageføres i det omfang, der er sket ændring i de forudsætninger og skøn, der førte til nedskrivningen. Nedskrivninger tilbageføres kun i det omfang, aktivets nye regnskabsmæssige værdi ikke overstiger den regnskabsmæssige værdi, aktivet ville have haft efter afskrivninger, såfremt aktivet ikke havde været nedskrevet. Nedskrivninger på goodwill tilbageføres dog aldrig.

Finansielle aktiver

Koncernens kapitalandele i associerede virksomheder samt fællesledede selskaber måles efter indre værdis metode til den forholdsmæssigt ejede andel af virksomhederne med tillæg af merværdier ved køb, herunder goodwill samt fradrag eller tillæg af forholdsmæssig andel af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab. Kapitalandele i associerede virksomheder og fællesledede selskaber testes for værdiforringelse, når der er indikation for værdiforringelse. Værdipapirer indregnes til amortiseret kostpris, dagsværdi gennem resultatopgørelsen eller dagsværdi gennem anden totalindkomst. Indregning over totalindkomsten sker i de tilfælde, hvor der ikke er tale om handelsbeholdninger af aktier og lignende. Amortiseret kostpris anvendes typisk ved obligationer og lignende værdipapirer.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris. For varer, hvor den forventede salgspris med fradrag af eventuelle færdiggørelsesomkostninger og omkostninger til at effektuere salget (nettorealiseringsværdien) er lavere end kostprisen, foretages nedskrivning til nettorealiseringsværdien.

Note 25

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Kostpris beregnes på grundlag af vejede gennemsnitspriser eller efter FIFO-metoden. I kostprisen for varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer indgår omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, forarbejdningsomkostninger og andre omkostninger, der direkte eller indirekte kan henføres til de enkelte varer. Indirekte produktionsomkostninger omfatter vedligeholdelse og afskrivning på produktionsejendomme og anlæg samt administration og ledelse af fabrikker.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Der foretages nedskrivning af tilgodehavender baseret på en forenklet metode til opgørelse af forventede tab i aktivets levetid. Indregning af forventede tab sker i forbindelse med den første indregning af tilgodehavendet. Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder forventet realisationsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser.

Som diskonteringsssats anvendes den effektive rente, som er anvendt på tidspunktet for første indregning for det enkelte tilgodehavende.

Egenkapitalen

Grundkapital og rådighedskapital

Der henvises til note 11 Grundkapital og rådighedskapital.

Reserve for sikringstransaktioner

Ved sikring af fremtidige salgs- og købstransaktioner (cash flow) indregnes ændringer i dagsværdier for den del af instrumenterne, der opfylder betingelserne for dokumentation m.v. i totalindkomstopgørelsen under reserve for sikringstransaktioner, indtil den sikrede transaktion realiseres. De indregnede ændringer i dagsværdien indgår i reserve for sikringstransaktioner under egenkapitalen.

Reserve for valutakursreguleringer

Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra transaktionsdagens kurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i totalindkomstopgørelsen under posten "valutakursreguleringer ved omregning af udenlandske enheder til kr. mv."

Kursregulering af langfristede mellemværender med udenlandske datter- og associerede virksomheder, der anses for et tillæg eller fradrag til dattervirksomhedens egenkapital samt kursreguleringer vedrørende sikringstransaktioner, der kurssikrer Koncernens nettoinvestering i dattervirksomheder, indregnes i Koncernen ligeledes direkte i totalindkomstopgørelsen.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes i balancen, når Koncernen har en forpligtelse, retlig eller faktisk, som følge af begivenheder i regnskabsåret eller tidligere år, og det er sandsynligt, at indfrielsen af forpligtelsen vil medføre et forbrug af Koncernens økonomiske ressourcer, som rimeligt kan opgøres på balancetidspunktet. Hensatte forpligtelser måles til ledelsens bedste skøn over det beløb, hvormed forpligtelsen forventes at kunne indfries.

Ved målingen af hensatte forpligtelser foretages tilbagediskontering af de omkostninger, der er nødvendige for at afvikle forpligtelsen, såfremt dette har en væsentlig effekt på målingen af forpligtelsen.

Der anvendes en før-skat-diskonteringsfaktor, som afspejler samfundets generelle renteniveau og de konkrete risici, der knytter sig til forpligtelsen.

Regnskabsårets forskydning i nutidsværdier indregnes under finansielle omkostninger.

Garantiforpligtelser indregnes i takt med salg af varer og tjenesteydelser baseret på niveauet for afholdte garantiomkostninger i regnskabsåret og tidligere regnskabsår.

Der hensættes til omstrukturings- og fratrædelsesomkostninger, når Koncernen har vedtaget en detaljeret og formel plan, og Koncernen er påbegyndt implementeringen, eller den har offentliggjort planens hovedtræk overfor de, der berøres af planen. I hensatte forpligtelser til omstrukturering indgår ikke omkostninger til den løbende drift i omstrukturingsfasen.

Medarbejderaktier

Ved tildeling af medarbejderaktier indregnes et eventuelt favørelement som en omkostning under personaleomkostninger. Modposten hertil indregnes direkte på egenkapitalen. Favørelementet opgøres på tegningstidspunktet som forskellen mellem dagsværdien og tegningskursen for de tegnede aktier.

Pensionsforpligtelser og ydelsesbaserede sundhedsordninger

Koncernen har indgået pensionsaftaler og lignende aftaler med hovedparten af Koncernens ansatte. Herudover har Koncernen sundhedsordninger som bidrager til betaling af udgifter til læge og medicinbehandling for visse medarbejdergrupper i USA efter deres pensionering.

Forpligtelser vedrørende bidragsbaserede pensionsordninger, hvor Koncernen løbende indbetaler faste pensionsbidrag til uafhængige pensionselskaber, indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de optjenes, og skyldige indbetalinger indregnes i balancen under anden gæld.

Ved ydelsesbaserede pensionsordninger og sundhedsordninger er Koncernen forpligtet til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med pensionering (f.eks. et fast beløb eller en procentdel af slutlønnen). For disse ordninger foretages en årlig aktuariemæssig beregning (Projected Unit Credit-metoden) af kapitalværdien af de fremtidige ydelser, som skal udbetales i henhold til ordningen. Kapitalværdien beregnes på grundlag af forudsætninger om den fremtidige udvikling i bl.a. lønniveau, rente, inflation og dødelighed. Kapitalværdien beregnes alene for de ydelser, som de ansatte har optjent ret til gennem deres hidtidige ansættelser i Koncernen. Den aktuariemæssigt beregnede kapitalværdi med fradrag af dagsværdien af eventuelle aktiver knyttet til ordningen indregnes i balancen under pensions- og sundhedsforpligtelser.

I resultatopgørelsen indregnes årets pensions- og sundhedsomkostninger baseret på aktuariemæssige skøn og finansielle forventninger ved årets begyndelse. Forskelle mellem den forventede udvikling af aktiver og forpligtelser og de realiserede værdier opgjort ved årets udgang betegnes aktuariemæssige gevinster eller tab og indregnes direkte i totalindkomstopgørelsen.

Ved en ændring i ydelser, der vedrører de ansattes hidtidige ansættelser i virksomheden, fremkommer en ændring i den aktuariemæssigt beregnede kapitalværdi, der betegnes som en historisk omkostning. Historiske omkostninger omkostningsføres straks, hvis de ansatte allerede har opnået ret til den ændrede ydelse. I modsat fald indregnes de i resultatopgørelsen over den periode, hvor de ansatte opnår ret til den ændrede ydelse.

Såfremt en pensions- eller sundhedsordning netto er et aktiv, indregnes aktivet alene i det omfang, det modsvarer fremtidige tilbagebetalinger fra ordningen, eller det vil føre til reducerede fremtidige indbetalinger til ordningen.

Note 25

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Andre langfristede personaleydelse

Andre langfristede personaleydelse indregnes tilsvarende ved anvendelse af aktuarmæssig opgørelse. Alle aktuarmæssige gevinster og tab indregnes dog straks i resultatopgørelsen. Andre langfristede personaleforpligtelse omfatter blandt andet jubilæumsgratualer.

Finansielle forpligtelse, bortset fra afledte finansielle instrumenter
Finansielle forpligtelse indregnes ved første indregning til dagsværdi med fradrag af transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling sker til kostpris/amortiseret kostpris. Ved amortiseret kostpris forstås indregning af en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb. Den kapitaliserede restleasingforpligtelse for finansielt leasede aktiver opføres i balancen som en gældspost, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter såsom valutaterminforretninger, -optioner og råvarekontrakter indregnes og måles til dagsværdier. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter vises som særskilte poster i balancen. Modregning af positive og negative værdier foretages alene, når virksomheden har ret til og intention om at afregne flere finansielle instrumenter netto.

Under forudsætning af, at betingelserne for dokumentation m.v. er opfyldt, rapporteres instrumenterne som regnskabsmæssige sikringstransaktioner (hedge accounting). Ved sikring af fremtidige salgs- og købstransaktioner (cash flow) indregnes ændringer i dagsværdier for den del af instrumenterne, der opfylder betingelserne, i totalindkomstopgørelsen under reserve for sikringstransaktioner, indtil den sikrede transaktion realiseres. På dette tidspunkt overføres gevinst eller tab vedrørende sådanne sikringstransaktioner fra totalindkomstopgørelsen og indregnes i samme regnskabspost som det sikrede.

Såfremt betingelserne for hedge accounting ikke er til stede, indregnes ændringer i markedsværdien direkte i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Selskabsskat og udskudt skat

Fondens virksomheder er generelt indkomstskattepligtige i de lande, hvor de er hjemmehørende. Den aktuelle skat omfatter såvel danske som udenlandske indkomstskatter.

Resultatopgørelsen

Årets aktuelle og udskudte skatter indregnes i resultatopgørelsen bortset fra skat, der knytter sig til transaktioner, der indregnes i totalindkomstopgørelsen eller direkte på egenkapitalen.

Tillæg, fradrag og godtgørelser vedrørende skattebetalinger indgår i finansielle indtægter og omkostninger.

Balance

Skyldig og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalte aconto skatter. I forbindelse med international samhandel kan det forekomme, at ledelsen er involveret i transfer pricing diskussioner med lokale skattemyndigheder. Ledelsen foretager en vurdering af det mest sandsynlige udfald af sådanne diskussioner, hvilket anvendes som grundlag for måling af indregning.

Udskudte skatteforpligtelse og udskudte skatteaktiver måles efter den balanceorienterede gælds metode, hvilket medfører, at alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier af aktiver og forplig-

telse indregnes som henholdsvis udskudte skatteforpligtelse og udskudte skatteaktiver i balancen. Der ses bort fra den skat, der ville fremkomme ved et eventuelt salg af aktier i dattervirksomheder, i det omfang Koncernen kan kontrollere, hvorvidt de udløses, samt fra skat vedrørende goodwill, der ikke er skattemæssigt fradragsberettiget. Udskudte skatteaktiver indregnes med den værdi, de forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelse eller ved udligning i skat af fremtidig indtjening inden for samme juridiske skatteenhed eller jurisdiktion.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne elimineringer af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og med den skattesats, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når skatteforpligtelsen forventes udløst som aktuel skat.

Uddelinger

Udbetalte uddelinger

Uddelinger, som i overensstemmelse med Fondens formål er vedtagne og udbetalte på balancedagen, fragår egenkapitalen via resultatdisponeringen.

Skyldige uddelinger

Uddelinger, som i overensstemmelse med Fondens formål er vedtagne på balancedagen og kundgjort overfor modtager, men som ikke er udbetalt på balancedagen, fragår via resultatdisponeringen og indregnes som en gældsforpligtelse.

Uddelingsrammen

På bestyrelsesmødet, hvor godkendelse af årsregnskabet sker, beslutter bestyrelsen en beløbsramme, som forventes uddelt. Dette beløb overføres fra de frie reserver til uddelingsrammen. I takt med, at uddelingerne bliver kundgjort over for modtager, udbetales beløbene, eller de overføres til gæld eller undtagelsesvis til hensættelse vedrørende uddelinger.

Hensættelse vedrørende uddelinger

For uddelinger, som er meddelt modtager, og som er betinget af én eller flere begivenheders opfyldelse hos modtager, kan forpligtelsen være usikker med hensyn til beløbsstørrelse eller forfaldstidspunkt. Disse poster indregnes i hensættelse vedrørende uddelinger.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen medtages pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra købstidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder medtages frem til salgstidspunktet.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres efter den indirekte metode med udgangspunkt i resultat før skat/resultat før skat af fortsættende aktiviteter og reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapitalen, betalte finansielle poster, modtagne udbytter samt betalte selskabsskatter.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter, immaterielle og materielle anlægsaktiver samt værdipapirer henført til investeringsaktivitet. Indgåelse af finansielle leasingaftaler betragtes som ikke likvide transaktioner.

Note 25

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter betalinger afledt af ændringer i størrelse eller sammensætning af aktiekapitalen, optagelse af og afdrag på langfristet gæld og kortfristet bankgæld, køb af minoritetsandele, køb og salg af egne aktier samt betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter indestående på bankkonti samt kassebeholdninger.

Segmentoplysninger

Segmentoplysningerne følger den interne ledelsesrapportering og er udarbejdet i overensstemmelse med Koncernens anvendte regnskabspraksis. De indtægter, omkostninger, aktiver og passiver, der indgår i et segment, omfatter de, der kan allokeres til segmenterne på et pålideligt grundlag. Ikke fordelte poster omfatter primært indtægter og omkostninger vedrørende Koncernens Corporate funktioner, udskudt skat (aktiver og passiver), tilgodehavender og skyldig skat, andre tilgodehavender og anden gæld, likvide midler samt rentebærende forpligtelser.

Langfristede aktiver i segmentet omfatter de langfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder immaterielle og materielle aktiver samt kapitalandele i associerede virksomheder og fællesledede selskaber. Størstedelen af Koncernens bygninger er indregnet under Andre områder under segment oplysningerne, idet bygninger administreres af en særskilt organisation. Segmenterne får istedet en lejeudgift for brugen af disse aktiver.

Kortfristede aktiver i segmentet omfatter de kortfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder varebeholdninger og tilgodehavender fra salg.

Segmentforpligtelser omfatter både lang- og kortfristede forpligtelser, der er afledt af segmentets drift, herunder leverandørgæld af varer og tjenesteydelser og garantiforpligtelser og andre hensatte forpligtelser.

Samhandel mellem segmenter sker til markedsæssige vilkår eller på omkostningsdækkende basis.

Nøgletal

De i årsrapporten anførte nøgletal er beregnet således:

Vækst målt i lokal valuta

Omsætningsvækst korrigeret for valutakursudviklinger (omregningseffekt).

EBITDA margin

Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger samt resultat fra associerede og joint venture virksomheder/Nettoomsætning.

EBIT margin

Resultat af primær drift (EBIT)/Nettoomsætning.

Egenkapitalens forrentning

Årets resultat efter minoriteternes andel/Gennemsnitlig egenkapital eksklusive minoriteter.

Gæld/egenkapital (finansiel gearing)

Nettorentebærende gæld/egenkapital, ultimo.

Soliditetsgrad

Egenkapital/samlede aktiver.

Nettorentebærende gæld/EBITDA

Rentebærende gæld reduceret med rentebærende aktiver)/EBITDA.

Frit cash flow før M&A

Frit cash flow før køb og salg af aktiviteter, køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter samt køb og salg af værdipapirer mv.

Note 26

VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Den anvendte regnskabspraksis medfører, at der ved opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræves skøn af, hvorledes fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser på balancedagen. Volatiliteten i verdensøkonomien og de finansielle markeder har gjort det mere vanskeligt at prognosticere udviklingen på en række nøgleforudsætninger om fremtiden, bl.a. likviditetsrisiko, kreditrisiko, renteniveau og kapitalstyring m.v. Fonden har derfor givet yderligere informationer om poster i koncernregnskabet og årsregnskabet, hvor der er risiko for en væsentlig regulering til den regnskabsmæssige værdi inden for de kommende år. Skøn, der er væsentlige for regnskabsaflæggelsen, foretages bl.a. vedrørende virksomhedssammenslutninger, goodwill, vurdering af af- og nedskrivninger på langfristede aktiver og måling af ydelsesbaserede pensions- og sundhedsordninger. De anvendte skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen vurderer, er forsvarlige, men som i sagens natur indeholder usikkerheder. Virksomheden er således underlagt risici og usikkerheder, der kan føre til, at de faktiske resultater afviger fra disse skøn. For Koncernen vil måling af immaterielle aktiver særligt kunne påvirkes af væsentlige ændringer i de skøn og forudsætninger, der ligger til grund for måling af værdierne.

Nedskrivningstest for goodwill

Ved den årlige nedskrivningstest af goodwill foretages skøn over, hvorledes de dele af virksomheden (pengestrømsfrembringende enheder), som goodwill knytter sig til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme i fremtiden til at understøtte værdien af goodwill og øvrige nettoaktiver i den pågældende del af virksomheden.

Som følge af forretningens karakter må der skønnes over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket fører til en vis usikkerhed grundet ændringer i den globale økonomiske situation og ændringer i Koncernens strategi. Usikkerheden er afspejlet i den valgte diskonteringsrente. Nedskrivningstesten og de særligt følsomme forhold i forbindelse hermed, herunder allokeringen af goodwill på pengestrømsfrembringende enheder, er nærmere beskrevet i note 7 Immaterielle anlægsaktiver.

Nedskrivningstest for investeringer i associerede og joint ventures

Fonden udfører nedskrivningstest på investeringer i associerede og joint ventures, når impairment indikatorer forefindes. Som følge af forretningens karakter må der skønnes over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed. Investeringer i associerede og joint ventures er nærmere beskrevet i note 3 Kapitalandele og værdipapirer.

Brugstider og scrapværdier for langfristede aktiver

Langfristede aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid under hensyntagen til aktivets scrapværdi. Den forventede brugstid og scrapværdi fastsættes med udgangspunkt i historiske erfaringer og forventninger til den fremtidige anvendelse af de langfristede aktiver. De fremtidige forventede anvendelsesmuligheder og scrapværdier kan vise sig at være urealiserbare, hvilket vil kunne medføre fremtidige behov for revurdering af brugstider og scrapværdier samt behov for nedskrivninger eller tab ved salg af anlægsaktiverne. De anvendte afskrivningsperioder fremgår af den anvendte regnskabspraksis i note 25 Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis, og værdien af anlægsaktiverne fremgår af note 7 Immaterielle anlægsaktiver og note 8 Materielle anlægsaktiver.

Måling af indregnede udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudte skatter, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt. Målingen af aktiverede udskudte skatteaktiver vedrørende

skattemæssige fremførselsberettigede underskud tager udgangspunkt i de forventede fremtidige skattepligtige indkomster i de respektive virksomheder samt underskuddenes forældelsesfrist. Ikke indregnede udskudte skatteaktiver fremgår af note 13 Udskudt skat.

I forbindelse med international samhandel kan det forekomme, at ledelsen er involveret i transfer pricing diskussioner med lokale skattemyndigheder. Ledelsen foretager en vurdering af det mest sandsynlige udfald af sådanne diskussioner, hvilket anvendes som grundlag for måling af indregning. Det er ledelsens ansvar at hensætte tilstrækkeligt til usikre skattepositioner, som ikke er endelig afklaret med lokale myndigheder. Dog kan den aktuelle forpligtelse afvige og er afhængig af resultat af retstvister og forlig med relevante skattemyndigheder. Skyldig selskabsskat er nærmere omtalt i note 16 Skyldig selskabsskat.

Ydelsesbaserede pensionsordninger og sundhedsforpligtelser

Koncernen har indgået ydelsesbaserede pensionsordninger med visse medarbejdere i enkelte af Koncernens udenlandske selskaber. Disse pensionsaftaler forpligter Koncernen til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med pensionering (dette kan være i form af et fast beløb ved pensionering eller en andel af medarbejderens slutløn). Disse pensionsforpligtelser opgøres ved en tilbagediskontering af pensionsforpligtelserne til nutidsværdi. Til brug for beregningen af nutidsværdien fastlægges forudsætninger om den fremtidige udvikling i økonomiske faktorer som forventet renteniveau, inflation, forventede dødstidspunkter samt invaliditetssandsynligheder, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed i beregningen. Til opgørelse af alle væsentlige ydelsesbaserede pensionsordninger anvendes eksterne aktuarer. Oplysninger om de anvendte forudsætninger fremgår af note 14 Pensions- og sundhedsforpligtelser.

Note 27

KONCERNENS SELSKABSOVERSIGT

Pr. 31. december 2018

Fonden ejer 47,93% af Danfoss A/S, der er moderselskab i Danfoss Koncernen (2017: 50,16%) og har 86,13% af stemmerne (2017: 86,12%). Herudover har Fonden ejerskab i flere andre selskaber, hovedsageligt investeringsselskaber.

I nedenstående oversigt fremgår det procentuelle ejerskab i forhold til den direkte overliggende koncern. Selskaberne er således 100% ejet af den pågældende koncern eller Fonden, medmindre andet er anført efter selskabets navn.

Bitten & Mads Clausens Fond, Nordborg, Danmark (Moderfond)

- Datterselskab
- Associeret virksomhed eller joint venture

EUROPA

Belgien

- Danfoss N.V./S.A.
- Danfoss Power Solutions BVBA
- Hydro-Gear Europe BVBA

Bulgarien

- Danfoss EOOD

Danmark

- Alsik A/S – 99%
- Alsik Estate P/S – 60%
- B&MC Holding, Nordborg A/S
- BetterHome ApS – 33% (associeret)
- BMC AE A/S – 50% (joint venture)
- BMC Aviation A/S
- BMC Borgen A/S
- BMC Holding II A/S
- BMC Hotel Holding A/S
- BMC Invest A/S
- Danfoss A/S
- Danfoss Compressors Holding A/S
- Danfoss Distribution Services A/S
- Danfoss Historical Center A/S
- Danfoss International A/S
- Danfoss IXA A/S – 73%
- Danfoss Power Electronics A/S
- Danfoss Power Solutions ApS
- Danfoss Power Solutions Holding ApS
- Danfoss Power Solutions Holding II ApS
- Danfoss Redan A/S

- Danfoss Semco A/S – 60%
- Gemina Termix Production A/S
- Issab Holding ApS
- Komplementarselskabet Alsik Estate ApS – 60%
- Komplementarselskabet Borgen Sønderborg ApS – 20% (associeret)
- Komplementarselskabet Nordals Ferieresort ApS – 25% (associeret)
- OE3i Aps
- OE3i IP ApS
- OE3i Holding ApS
- P/S Borgen Shopping – 20% (associeret)
- Sondex A/S
- Sondex Holding A/S
- Sondex Service A/S
- Sondex Rusland Holding ApS
- Sondex Teknik A/S
- Sondex Unit A/S
- Sønderborg Havneselskab A/S – 49% (associeret)
- Udviklingselskabet Nordals Ferieresort P/S, Sønderborg – 25% (associeret)
- Videnspark Alision A/S

Estland

- Danfoss AS

Finland

- Danfoss Power Solutions Oy Ab
- Oy Danfoss Ab
- Leanheat Oy – 46% (associeret)
- Sondex Tapiro Oy Ab
- Vacon Oy
- Danfoss Editron Oy

Frankrig

- Danfoss Commercial Compressors S.A.
- Danfoss Power Solutions SAS
- Danfoss S.a.r.l.

Holland

- Advitronic Engineering B.V.
- Danfoss B.V.
- Danfoss Power Solutions B.V.
- Sondex B.V.
- Sondex Holding Netherlands B.V.
- Danfoss Editron B.V.

Island

- Danfoss hf.

Italien

- Danfoss Power Solutions S.r.l.
- Danfoss S.r.l.
- Sondex Italia S.r.l.

Kazakhstan

- Danfoss LLP

Kroatien

- Danfoss d.o.o.

Letland

- Danfoss SIA

Litauen

- Danfoss UAB

Norge

- Danfoss AS
- Danfoss Power Solutions AS

Polen

- Danfoss Poland Sp. z.o.o.
- Danfoss Power Solutions Sp. z.o.o.
- Danfoss Saginomiya Sp. z.o.o. – 50% (joint venture)
- Elektronika S.A. – 50% (joint venture)
- Sondex Braze Sp. z.o.o.
- Sondex Poland Sp. z.o.o.
- Sondex Polska Sp. z.o.o.
- Sondex Sp. z.o.o.

Rumænien

- Danfoss District Heating S.R.L.
- Danfoss S.R.L.
- S.C. Sondex Productions S.R.L.

Rusland

- AO Ridan
- Danfoss Dzerzhinsk LLC
- Danfoss LLC
- Danfoss Power Solutions LLC
- T Plus Danfoss LLC

Schweiz

- Danfoss AG

Serbien

- Danfoss d.o.o.

Slovakiet

- Danfoss Power Solutions a.s.
- Danfoss spol. s.r.o.
- Sondex PHE s.r.o. – i likvidation

Slovenien

- Danfoss Trata d.o.o.

Spanien

- Danfoss Power Solutions S.A.
- Danfoss Power Solutions Telecontrol, S.L.U.
- Danfoss S.A.

Sverige

- Danfoss AB
- Danfoss Power Solutions AB
- EP Technology AB

Storbritannien

- Danfoss Limited
- Danfoss Power Solutions Ltd.
- Danfoss Scotland Limited
- Senstronics Holding Ltd. – 50% (joint venture)
- Sondex (UK) Limited
- Vacon Drives (UK) Ltd. – in liquidation

Tjekkiet

- Danfoss s.r.o.

Tyskland

- BD Kompressor Holding GmbH & Co. KG – 50% (joint venture)
- Danfoss Esslingen GmbH
- Danfoss Flensburg GmbH
- Danfoss GmbH
- Danfoss Power Solutions GmbH & Co. OHG
- Danfoss Power Solutions Holding GmbH
- Danfoss Power Solutions Informatic GmbH
- Danfoss Power Solutions Telekontrol GmbH
- Danfoss Sensors GmbH
- Danfoss Silicon Power GmbH
- Danfoss Werk Offenbach GmbH
- SMA Solar Technology AG – 20% (associeret)
- Sondex Deutschland GmbH
- White Drive Products GmbH – in liquidation

Ukraine

- Danfoss T.o.v.

Ungarn

- Danfoss Kft.
- Sondex Kft.

Østrig

- Danfoss Gesellschaft m.b.H.

Note 27

KONCERNENS SELSKABSOVERSIGT

AFRIKA – MELLEMLØSTEN

Forenede Arabiske Emirater

- Danfoss FZCO – 95%
- Gulf Sondex FZCO

Sydafrika

- Danfoss (Pty) Ltd.
- Sondex South Africa Pty. Ltd. – 80%

Tyrkiet

- DAF Enerji Sanayi Ve Ticaret Anonim Sirketi
- Danfoss Otomasyon ve Kontrol Urunleri Tic Ltd.
- Sondex-Tanpera

NORDAMERIKA

Canada

- Danfoss Inc.

USA

- AAIM Controls, Inc.
- Daikin-Sauer-Danfoss America LLC – 45%
- Danfoss LLC
- Danfoss Power Solutions Inc.
- Danfoss Silicon Power LLC
- Danfoss Power Solutions (US) Company
- Danfoss Power Solutions Telecontrol US Inc.
- Danfoss Power Solutions Work Function, LLC
- Danfoss Turbocor Compressors Inc.
- Hydro-Gear Inc. – 60%
- Hydro-Gear Limited Partnership – 60%
- Hydro-Gear of Indiana, LLC
- Polaris Plate Heat Exchangers, LLC
- Sondex Equipment Holding Co, LLC
- Sondex, Inc.
- Sondex Properties, Inc.
- White Hydraulics, Inc.

LATINAMERIKA

Argentina

- Danfoss S.A.

Brasilien

- Danfoss do Brasil Indústria e Comércio Ltda.
- Danfoss Power Solutions Ind. e. Com.
- Electrohidraulica Ltda.
- Sondex Brasil Ltda.
- Sondex ICP Latin America

Chile

- Danfoss Industrias Ltda.

Colombia

- Danfoss S.A.

Mexico

- Danfoss Industries S.A. de C.V.

ASIEN-PACIFIC

Australien

- Danfoss (Australia) Pty. Ltd.
- Danfoss Power Solutions Pty. Ltd.
- Sondex Australia Pty. Ltd.
- Sondex Engineering Pty. Ltd.

Filippinerne

- Danfoss Inc.

Indien

- Danfoss Industries Pvt. Ltd.
- Danfoss Power Solutions India Pvt. Ltd.
- Sondex Heat Exchangers India Pvt. Ltd.

Indonesien

- PT Danfoss Indonesia
- PT Sondex Indonesia

Iran

- Danfoss Pars Private Joint Stock Company – i likvidation

Japan

- Daikin-Sauer-Danfoss Ltd. – 45%
- Danfoss Power Solutions Ltd.

Kina

- Danfoss Automatic Controls Management (Shanghai) Co. Ltd.
- Danfoss (Anshan) Controls Co. Ltd.
- Danfoss Industries Limited
- Danfoss (Tianjin) Limited
- Danfoss Micro Channel Heat Exchanger (Jiaxing) Co., Ltd.
- Danfoss Plate Heat Exchanger (Hangzhou) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Jiangsu) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions Trading (Shanghai) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Zhejiang) Co., Ltd.
- Danfoss Semco (Tianjin) Fire Protection Equipment Co., Ltd. – 60%
- Danfoss Shanghai Hydrostatic Transmission Co. Ltd. – 60%
- K Products Company Ltd.
- Sondex Heat Exchangers (Ningbo) Co. Ltd.
- Sondex Heat Exchangers (Taicang) Co. Ltd.
- Tau Energy Holdings (HK) Limited
- Vacon China Drives Co. Ltd.
- Visedo (Asia) Ltd.
- White (China) Drive Products. Ltd.
- Zhejiang Holip Electronic Technology Co. Ltd

Malaysia

- Danfoss Industries Sdn. Bhd.
- Sondex Heat Exchangers Malaysia Sdn. Bhd.

New Zealand

- Danfoss (New Zealand) Ltd.
- Sondex NZ Ltd.

Singapore

- Danfoss Industries Pte. Ltd.
- Danfoss Power Solutions Pte. Ltd.
- Sondex South East Asia Pte. Ltd

Sydkorea

- Danfoss Ltd.
- Danfoss Power Solutions Ltd.
- Sondex Korea LLC

Taiwan

- Danfoss Co. Ltd.

Thailand

- Danfoss (Thailand) Co. Ltd.

Moderfond

Regnskab og noter

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2017	2018
Administrationsomkostninger	1	-32	-40
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT (EBIT)		-32	-40
Finansielle indtægter	2	690	1.771
Finansielle omkostninger		-3	-16
RESULTAT FØR SKAT		655	1.715
ÅRETS RESULTAT		655	1.715
Forslag til moderfondens resultatdisponering:			
Uddelinger		77	61
Tilbageførte uddelinger		-3	-3
Regulering af uddelingsramme		-10	
Rådighedskapital		591	1.657
		655	1.715

BALANCE

pr. 31. december

mio. kr.

AKTIVER	Note	2017	2018
LANGFRISTEDE AKTIVER			
Kapitalandele i dattervirksomheder	3	1.847	2.054
Værdipapirer	3		1.343
ANDRE LANGFRISTEDE AKTIVER		1.847	3.397
LANGFRISTEDE AKTIVER I ALT		1.847	3.397
KORTFRISTEDE AKTIVER			
Tilgodehavender hos dattervirksomheder		735	803
Andre tilgodehavender			9
TILGODEHAVENDER		735	812
VÆRDIPAPIRER		62	59
LIKVIDE BEHOLDNINGER		80	273
KORTFRISTEDE AKTIVER I ALT		877	1.144
AKTIVER I ALT		2.724	4.541
PASSIVER			
EGENKAPITAL I ALT		2.622	4.279
FORPLIGTELSE			
Anden gæld		18	102
LANGFRISTEDE FORPLIGTELSE		18	102
Leverandørgæld		3	3
Anden gæld		81	157
KORTFRISTEDE FORPLIGTELSE I ALT		84	160
FORPLIGTELSE I ALT		102	262
PASSIVER I ALT		2.724	4.541

PENGESTRØMSOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2017	2018
Resultat før skat		655	1.715
Regulering for ikke-kontante driftsposter	4	-687	-1.755
Ændring i driftskapital		2	164
PENGESTRØM FRA PRIMÆR DRIFT		-30	124
Modtagne renter		17	
Finansielle udbetalinger mv.			-1
Modtaget udbytte		236	277
PENGESTRØM FRA DRIFTSAKTIVITET		223	400
Kapitalforhøjelse i dattervirksomheder		-142	-584
Frasalg af kapitalandele i dattervirksomheder		381	1.840
Køb (-)/salg af værdipapirer m.v.		-317	-1.392
PENGESTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITET		-78	-136
FRIT CASH FLOW		145	264
Udbetalte uddelinger		-70	-71
PENGESTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITET		-70	-71
ÅRETS PENGESTRØM		75	193
Likvide beholdninger, primo		5	80
LIKVIDE BEHOLDNINGER, ULTIMO		80	273

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte materiale.

EGENKAPITALOPGØRELSE

mio. kr.

	GRUNDKAPITAL	RÅDIGHEDS- KAPITAL	UDELINGS- RAMME	EGENKAPITAL I ALT
EGENKAPITAL 1. JANUAR 2017	141	1.780	120	2.041
Årets resultat		655		655
Totalindkomst i alt for perioden		655		655
Årets uddelinger			-77	-77
Årets tilbageførte uddelinger			3	3
Overført til uddelingsrammen		-64	64	
Øvrige transaktioner		-64	-10	-74
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2017	141	2.371	110	2.622
Årets resultat		1.715		1.715
Totalindkomst i alt for perioden		1.715		1.715
Årets uddelinger			-61	-61
Årets tilbageførte uddelinger			3	3
Overført til uddelingsrammen		-58	58	
Øvrige transaktioner		-58		-58
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2018	141	4.028	110	4.279

Noter

Note 1 Omkostninger

Note 2 Finansielle indtægter

Note 3 Kapitalandele og værdipapirer

Note 4 Regulering for ikke-kontante driftsposter

Note 5 Nærtstående parter

Note 6 Efterfølgende begivenheder

Note 7 Anvendt regnskabspraksis

Note 8 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Note 1 OMKOSTNINGER

mio. kr.

A. PERSONALEOMKOSTNINGER

	2017	2018
Gager og lønninger	19	23
	19	23
Gennemsnitligt antal medarbejdere	5	6
Antal medarbejdere ultimo året	5	6

Direktionen aflønnes med et fast vederlag og en bonus, der er relateret til Fondens projektaktiviteter og ikke til regnskabsmæssige (monetære) resultater.

Note 2 FINANSIELLE INDTÆGTER

mio. kr.

	2017	2018
Udbytte fra dattervirksomheder og associerede/joint ventures	232	276
Udbytte fra andre værdipapirer	4	1
Gevinst ved salg af kapitalandele i dattervirksomheder	327	1.474
Renteindtægter fra dattervirksomheder	17	20
Tilbageført nedskrivning dattervirksomheder	110	
	690	1.771
Renter på finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris udgør	17	20

Note 3 KAPITALANDELE OG VÆRDIPAPIRER

mio. kr.

	2017			2018		
	Kapitalandele i dattervirksomheder	Andre kapitalandele	TOTAL	Kapitalandele i dattervirksomheder	Værdipapirer	TOTAL
Anskaffelsessum 1. januar	2.350	6	2.356	2.438		2.438
Tilgang	142		142	584	1.348	1.932
Afgang	-54	-6	-60	-366		-366
Anskaffelsessum 31. december	2.438		2.438	2.656	1.348	4.004
Reguleringer 1. januar	-699	-6	-705	-591		-591
Værdiregulering	-2		-2	-11	-5	-16
Tilbageført nedskrivning	110		110			
Afgang		6	6			
Reguleringer 31. december	-591		-591	-602	-5	-607
Regnskabsmæssig værdi 31. december	1.847		1.847	2.054	1.343	3.397

Der er ultimo 2018 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af "Kapitalandele i dattervirksomheder", såfremt der har været indikationer på nedskrivningsbehov. Indikatorerne omfatter negativt resultat eller hvis den regnskabsmæssige værdi overstiger egenkapitalen i selskabets eksterne årsregnskab.

Ved nedskrivningstestene sammenholdes nutidsværdien af pengestrømme fra dattervirksomheder med de regnskabsmæssige værdier af samme. Principperne er uændrede i forhold til nedskrivningstest udført i 2017.

Tilbageført nedskrivning i 2017 af kapitalandele i dattervirksomheder vedrører B&MC Holding, Nordborg A/S, der indenfor de seneste år har forbedret indtjening. Værdiregulering/tilbageført nedskrivning medtages som finansielle omkostninger/finansielle indtægter.

For yderligere oplysninger om kapitalandele i dattervirksomheder se Note 2 Finansielle indtægter og Note 5 Nærtstående parter.

For yderligere oplysninger om værdipapirer indregnet til amortiseret kostpris se Note 15 Finansielle risici og instrumenter i koncernregnskabet.

Note 4 REGULERING FOR IKKE-KONTANTE DRIFTSPOSTER

mio. kr.

	2017	2018
Finansielle indtægter	-690	-1.771
Finansielle omkostninger	3	16
	-687	-1.755

Note 5 NÆRTSTÅENDE PARTER

Nærtstående parter for Bitten & Mads Clausens Fond omfatter bestyrelse og direktion samt bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere i datter-, associerede og joint venture virksomheder. Hertil kommer aktionærer med betydelige aktiebesiddelser i Danfoss A/S.

Nærtstående parter omfatter endvidere virksomheder, hvor førnævnte personkreds har væsentlige interesser.

Bitten & Mads Clausens Fond ejer ultimativt 47,93% af aktierne, kontrollerer 86,13% af stemmerettighederne og har bestemmende indflydelse i Danfoss A/S.

Der har i regnskabsåret været et begrænset antal transaktioner i form af serviceydelser og finansielle mellemværender med Danfoss Koncernen, Fondens øvrige dattervirksomheder samt enkelte medlemmer af Clausen familien. De solgte serviceydelser er afregnet på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Bitten & Mads Clausens Fond har i regnskabsåret solgt aktier i Danfoss A/S tilbage til selskabet til en værdi af 1.840 mio. kr. (2017: 381 mio.).

Virksomheder, hvori Jørgen M. Clausen har betydelige ejerinteresser, har solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2017: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

BESTYRELSE OG DIREKTION

Direktion og bestyrelse har i året modtaget gager og honorarer for i alt 22 mio. kr. (2017: 20 mio.).

Der er i perioden ikke foretaget transaktioner med bestyrelse eller direktion ud over transaktioner som følge af ansættelsesforholdene.

Herudover har virksomheder, hvori Peter M. Clausen, Mads Clausen og Jens Martin Skibsted har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2017: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

TRANSAKTIONER MELLEM FONDEN OG DATTERVIRKSOMHEDER

	2017	2018
Køb af varer og tjenesteydelser	2	2

Note 6 EFTERFØLGENDE BEGIVENHEDER

Der er efter balancedagen ikke konstateret væsentlige begivenheder, der vil påvirke Bitten & Mads Clausens Fondens økonomiske stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

Note 7 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) er en erhvervsdrivende fond hjemmehørende i Danmark.

Årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven.

Bestyrelsen har den 25. april 2019 behandlet og godkendt årsrapporten for 2018.

Bortset fra nedenstående afsnit svarer anvendt regnskabspraksis for Fonden til anvendt regnskabspraksis i koncernregnskabet for Fonden og dennes datterselskaber (Koncernen). Der henvises til Note 25 i koncernregnskabet. Effekten af ændring i regnskabspraksis har, ligesom for Koncernen, ikke haft væsentlig effekt på Fondens årsregnskab.

KAPITALANDELE I DATTERVIRKSOMheder

I Fondens årsregnskab måles kapitalandele i dattervirksomheder til kostpris. Ved indikationer på nedskrivningsbehov er der foretaget nedskrivningstest. Hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi.

Nedskrivninger indregnes i Fondens resultatopgørelse under finansielle omkostninger. Tilbageførsel af nedskrivninger indregnes under finansielle indtægter.

Udbytte fra kapitalandele i dattervirksomheder indtægtsføres i Fondens resultatopgørelse under finansielle indtægter i det regnskabsår, hvor udbyttet deklarerer.

Note 8 VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger for Bitten & Mads Clausens fond (Fonden) omfatter investeringer i dattervirksomheder.

I Fondens årsregnskab måles kapitalandele i dattervirksomheder til kostpris. Ved indikationer på nedskrivningsbehov er der foretaget nedskrivningstest. Hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi.

Grundet aktiviteterne i Fondens dattervirksomheder baseres vurderingen af de forventede fremtidige pengestrømme på mange år ud i fremtiden, hvilket vil være behæftet med en vis grad af usikkerhed. Kapitalandele i dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 3 Kapitalandele og værdipapirer.

ENGINEERING
TOMORROW

